Dziś dodatek ilustrowany Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 16

Poznań, wtorek dnia 12 stycznia 1932

Rok XXVII

Czy już rewizja traktatów?

Oświadczenie kanclerza Brüninga, złożone ambasadorowi angielskiemu w Berlinie wywarło w świecie silne wrażenie. Świadczą o tem zwłaszcza głosy prasy francuskiej. W korespondencji naszej z Berlina znajdziemy wewnętrzne pobudki, które skłoniły rząd Rzeszy do rzucenia tej nowej bomby.

Ale są jeszcze pobudki inne i dalsze. Jeżeli niektóre pisma francuskie nazywają wystąpienie kanclerza Brüninga „szaleństwem", które gotowe pogrążyć Europę i Rzeszę w otchłań, podrywając do reszty ogólne zaufanie, to trzeba to określenie sprostować o tyle, że w tem szaleństwie jest niewątpliwie metoda.

Jest metoda, jeśli chodzi specjalnie o sprawę odszkodowań. Niemcy świetnie wyzyskują kryzys światowy dla zrzucenia z siebie obowiązku płacenia odszkodowań. Przyczem w ich rękach znalazły się liczne środki nacisku. Mogą szantażować Francję Hitlerem — współdziałanie rządu z opozycją w dziedzinie polityki zagranicznej należało zawsze do mistrzowskich metod polityki niemieckiej — mogą szantażować wszystkich swoich wierzycieli grozą niezapłacenia długów prywatnych, co musiałoby doprowadzić do nowych zaburzeń finansowych zwłaszcza w Anglji i w Stanach Zjednoczonych.

Natomiast francuskie środki nacisku nie są tak łatwe do zrealizowania. Francja nie zajmuje już Nadrenji. Co prawda na zasadzie planu Younga, rząd francuski może, w razie zawieszenia wypłat niemieckich, zwrócić się do Trybunału Haskiego o stwierdzenie winy niemieckiej i w razie uznania tej winy przez Trybunał zająć znowu Nadrenję, ale tego rodzaju krok mógłby się obecnie równać nowej wojnie. Francja będzie zatem wolała uciec się do represyj gospodarczych. W ręku jej znajduje się los marki niemieckiej, ale czy na tak poważne wystąpienie zdecyduje się rząd francuski z całą swobodą?

Kanclerz Brüning, zdaje się, dobrze przemyślał swój krok, nie mówiąc już o tem, że wie on o antyfrancuskich nastrojach w Ameryce, a również i częściowo w Anglji. A zresztą w samej Francji są zwolennicy zniesienia wspaniałomyślnie odszkodowań, jak o tem świadczył artykuł wpływowego pisma radykalnego „Depêche de Toulouse".

Wystąpienie p. Brüninga nie było więc bombą, tak nagłą, jak to się przypuszcza. Rzucenie jej było dokładnie przygotowane przez propagandę niemiecką i dobrze była wybrana chwila wybuchu. Bezpośrednim jego celem przecież było rozbicie przygotowywanego porozumienia francusko - angielskiego w sprawie odszkodowań.

A celem dalszym? Rewizja traktatu pokojowego. W razie istotnego zawieszenia odszkodowań, nastąpi przecież jednostronna rewizja i jaskrawe pogwałcenie traktatu wersalskiego. Okaże się, że umowy międzynarodowe mało co są warte, okaże się, że prawo międzynarodowe przestaje obowiązywać. To są dalsze, doniosłe konsekwencje kroku p. Brüninga.

Żyjemy w czasach, kiedy każdy miesiąc przynosi nowe fakty polityczne, kiedy nie można robić przewidywań na najbliższą przyszłość. W tym okresie chaosu obowiązkiem rządów jest czuwać, aby podstawa porządku, mianowicie prawo było szanowane. Gdy bowiem prawo przestanie w świecie obowiązywać, pozostanie tylko prawo miecza. Ale i ono jest zagrożone na konferencji rozbrojeniowej.

Następstwem kryzysu gospodarczego staje się zatem — jak można było przewidzieć — coraz ostrzejszy międzynarodowy kryzys polityczny. Czy rok 1932 przyniesie dalsze jego zaostrzenie, czy też będziemy świadkami likwidowania obecnego napięcia — o tem zadecyduje polityka państw, stojących na gruncie traktatów, a zwłaszcza polityka Francji. Od jej stanowiska zależy, czy gra p. Brüninga okaże się istotnie karkołomną grą va banque, której skutki odczuja tylko Niemcy.

Hugenberg dał Brüningowi kosza

List Hugenberga do Brüninga — Pozycja kanclerza znów zachwiana

Berlin, 12. 1 (PAT). Do północy odpowiedź Hitlera i Hugenberga na propozycję kanclerza Brüninga nie została jeszcze opublikowana. Listy Hugenberga i Hitlera do kanclerza Brüninga zgodne mają być w odrzuceniu projektu przedłużenia prezydentury Hindenburga w drodze parlamentarnej natomiast w sprawie przeprowadzenia powszechnych wyborów stanowiska Hugenberga i Hitlera są rozbieżne.

Sprawa ponownego wyboru Hindenburga przez naród nie była poruszana. Stanowisko niemiecko - narodowych wobec projektu przedłużenia prezydentury zależeć będzie od przyszłego rozwoju stosunków politycznych, natomiast odpowiedź Hitlera poruszać ma możliwość wysunięcia kandydatury Hindenburga w nowych wyborach na prezydenta Rzeszy. W ten sposób stanowisko Hitlera daje możność kanclerzowi Brüningowi nawiązania dalszych rokowań z narodowymi socjalistami.

Berlin, 12. 1. (PAT). „Deutsche Algm. Ztg." notuje pogłoskę, jakoby w związku z niepowodzeniem rokowań rządu Rzeszy z opozycją narodową o przedłużenie prezydentury Hindenburga stanowisko kanclerza Brüninga zostało zachwiane. Pogłoskę tę, podkreśla dziennik, traktować należy z największem zastrzeżeniem.

Berlin, 12. 1. (PAT). W kołach niemiecko - nar. podkreślają, że przyjęcie przez opozycję narodową projektu kanclerza Brüninga w sprawie przedłużenia prezydentury Hindenburga przez Reichstag oznaczać musiałoby votum ufności dla obecnego rządu. Niemiecko - narod. nie widzą powodu do wyrażania tego rodzaju votum.

Berlin, 12. 1. (Tel. wł.). Przywódca niemiecko-narodowych Hugenberg wystosował do kanclerza Brüninga list następującej treści:

„Wielce szanowny Panie Kanclerzu!

Przedstawił mi Pan wczoraj pytanie, jak ustosunkuje się Partja Niemiecko-Narodowa do sprawy przedłużenia w drodze parlamentarnej prezydentury marszałka Hindenburga. Nie byłby Pan tej sprawy wobec nas poruszył, gdyby Pan nie miał zgody centrum i socjal-demokratów, t. j. tych partyj, które swego czasu wybór Hindenburga na prezydenta ostro zwalczały. Zwrócenie się do nas w tej sprawie uzasadnia Pan sytuacją zewnętrzno-polityczną i koniecznością wzmocnienia autorytetu rządu Rzeszy.

„Równocześnie jednak osłabia Pan sam ten autorytet, utrzymując taki rząd i stojąc na czele takiego rządu, który nie ma za sobą większości narodu.

„Jesteśmy zdania, że pozycja Niemiec zagranicą wzmocni się napewno przez ustąpienie obecnego rządu, którego przeszłość stoi na przeszkodzie temu, aby dać zagranicy wiarogodny wyraz zmienionej woli narodu niemieckiego".

List kończy się stwierdzeniem, że nie chodzi niemiecko-narodowym o osobę prez. Hindenburga, szanowanego przez nich, lecz o zmianę rządu. Zgoda niemiecko-narodowych na przedłużenie prezydentury Hindenburga w drodze parlamentarnej byłaby wyrażeniem wotum ufności obecnemu Reichstagowi i rządowi Brüninga. Na to niemiecko-narodowi nie mogą się zgodzić w żadnym razie.

* * *

Paryż, 12. 1. (Tel. wł.). W odmowie opozycji narodowej w sprawie przedłużenia prezydentury Hindenburga prasa paryska widzi klęskę Brüninga. „Echo de Paris" zauważa, że znaczenie polityczne narodowych socjalistów i niemiecko-narodowych wzrosło w związku z tem bardzo. Podobny pogląd wypowiadają także inne pisma lewicowe.

Zerwanie rokowań francusko-angielskich w sprawie reparacyj?

Rozmowa Lavala z ambasadorem niemieckim v. Höschem

Paryż, 12. 1. (PAT.) Rokowania francusko-angielskie w sprawie reparacyj, podjęte nanowo w ostatnich dniach, zostały dziś zerwane.

Oficjalny komunikat min. finansów donosi, że min. skarbu Flandin miał wczoraj wieczorem z przedstawicielem skarbu W. Brytanji p. Leith Rossem rozmowę, która pozwoliła ustalić poglądy obu rządów co do kwestyj, mających stanowić temat przyszłej konferencji.

Paryż, 12. 1. (PAT.) Jakkolwiek osoby interesowane nie złożyły jeszcze żadnych oświadczeń, jest rzeczą nie ulegającą wątpliwości, że w czasie rozmowy Lavala z ambasadorem v. Höschem poruszona została sprawa ostatniej deklaracji Brüninga w sprawie odszkodowań. Niewątpliwie premjer francuski przedstawił ambasadorowi Niemiec fatalne wrażenie, jakie wywarło na francuskiej opinji publicznej obecne stanowisko kierowników polityki Rzeszy.

„Awangarda"

Szerokie koła społeczeństwa narodowego ze szczerą niewątpliwie radością powitają fakt wskrzeszenia wydawnictwa „Awangardy", organu Młodych Obozu Wielkiej Polski. Po rocznej przerwie, spowodowanej brakiem środków na wydawanie pisma, ukazał się świeżo nowy zeszyt „Awangardy", tętniący życiem i gorącą wiarą w lepsze jutro Polski, pełen aktualnych rozważań na tematy, wybijające się dziś na czoło zagadnień społeczno - politycznych.

W słowie wstępnem do czytelników redakcja „Awangardy" kreśli krótko dzieje pisma. Z dwutygodnika o charakterze głównie bojowo-propagandowym, założonego w r. 1927 w chwili, gdy powstawał Ruch Młodych, „Awangarda" w roku 1928 przekształca się na miesięcznik, stawiający sobie za cel główny pogłębienie podstaw programowych Ruchu i wychowanie jego elity intelektualnej. „W listopadzie r. 1930 — czytamy w słowie wstępnem — brak funduszów zmusza nas do czasowego wstrzymania wydawnictwa „Awangardy". Kilkanaście miesięcy, które minęły od tej chwili, wykazały aż nadto dobitnie, jak niezbędnem jest istnienie organu, któryby szerzył idee Obozu Wielkiej Polski i był odźwierciadleniem naszego życia organizacyjnego, naszej pracy, przeżyć i doświadczeń.

„Wznawiając dziś „Awangardę" te właśnie cele mamy na oku. Chcemy przyczynić się — w miarę swych sił i możności — do wychowania typu nowoczesnego obywatela Polaka, mocnego charakterem, mocnego świadomością swych zadań wobec Ojczyzny. Chcemy wziąć czynny udział w wykuwaniu wytycznych programowych polityki narodowej i w walce o zwycięstwo tych wytycznych wśród szerokich rzesz społeczeństwa polskiego. Chcemy być awangardą rosnącego dziś jak lawina ruchu narodowego, wierzymy bowiem mocno, że od zwycięstwa tego ruchu zależy cała przyszłość Polski".

By zaspokoić głód strawy duchowej, odczuwany przez tysiączne zastępy członków i zwolenników Obozu Wielkiej Polski, pismo — jak zapowiada redakcja — ma być prowadzone w sposób nieco przystępniejszy, niż dotychczas, aczkolwiek nie brak w niem będzie i poważnych rozważań natury zasadniczej.

Zeszyt pierwszy w zupełności spełnia te zapowiedzi. Spotykamy w nim bardzo interesujące ujęte uwagi posła R. Piestrzyńskiego na temat nowych zadań Obozu Wielkiej Polski w związku z wyłaniającemi się nowemi potrzebami życia polskiego, rozważania J. Zdzitowieckiego o pięcioleciu Obozu, aktualny artykuł o położeniu ludności polskiej na Mazurach i Warmji, uwagi Stefana Wyrzykowskiego o doniosłych przemianach w dziedzinie społeczno - gospodarczej, omówienie powieści „Dziedzictwo" K. Wybranowskiego, skreślone piórem Z. W., piękny i porywający wiersz T. B Sygi p. t. „Młodzi", szereg ciekawych „uwag", dotyczących zwłaszcza naganki, prowadzonej przez pewne czynniki przeciw O. W. P. Całości zeszytu dopełnia dział organizacyjny, w którym wyróżnia się „gawęda obozowa" F. Fikusa. Nie brak i ilustracyj z życia Obozu Wielkiej Polski.

Nie wątpimy, że „Awangarda" znajdzie to szerokie poparcie, na jakie w pełni zasługuje.

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.!

Ofensywa Brüninga

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Wypadki w Niemczech rozwijają się w błyskawicznem tempie. Dzisiaj nadeszła wiadomość, że przywódca Partji Niemiecko - Narodowej Hugenberg udzielił kanclerzowi Brüningowi odmownej odpowiedzi na propozycję poparcia akcji, zmierzającej do przedłużenia kadencji prezydenta Hindenburga. Zamieszczony poniżej artykuł naszego korespondenta berlińskiego napisany został jeszcze przed tym faktem, podajemy go jednak, gdyż zawiera wiele ciekawych informacyj, dotyczących obecnego rozwoju wydarzeń w Niemczech.

Redakcja.

Berlin, 10. stycznia

Temperatura życia politycznego w Berlinie robi się coraz gorętsza. Równolegle z wewnętrznem napięciem politycznem, które doszło do zenitu dzięki propozycji przedłużenia urzędowania Hindenburga, którą Brüning przedłożył partjom politycznym, weszła w stadjum decydującego zaostrzenia kwestja odszkodowań. Jedno z drugiem jest zresztą w najściślejszym związku.

Propozycja Brüninga, jak na to zgóry wskazywały rozmaite oznaki, miała i ma na celu przygotowanie silnej podstawy do wystąpienia Brüninga w Lozannie. W chwili, gdy piszemy te słowa, Brüning nie otrzymał jeszcze odpowiedzi ostatecznej od Hitlera i Hugenberga. W szeregu korespondencyj sygnalizowaliśmy już, że polityka kanclerza zmierza najwyraźniej do ostatecznej odmowy płacenia odszkodowań, które tu się od dłuższego czasu świadomie nazywa „kontrybucjami" („Tribute").

Okazało się, że Brüning nie odczekał nawet odpowiedzi Hitlera i Hugenberga na swoją propozycję, ale złożył oświadczenia, które są już oficjalnem zaangażowaniem się rządu niemieckiego przeciwko płaceniu odszkodowań. Kroki kanclerza zostały niewątpliwie przyspieszone trudnościami, które napotkała jego propozycja w sprawie dalszego urzędowania Hindenburga w Partji Niemiecko - Narodowej. Zwracaliśmy już w telegramach uwagę na to, że zarówno Hitler, jak i Hugenberg jako warunek swojej zgody wysuną między innemi bezkompromisowe zaostrzenie postawy rządu niemieckiego w Lozannie. Kanclerz, oświadczając ambasadorowi angielskiemu w piątek, że Niemcy nie będą mogły płacić odszkodowań — osłabienie tego oświadczenia przez dodatek: „o ile ożywić się ma znowu światowa gospodarka", jest szczyptą cukru bez wielkiego znaczenia — i powtarzając to samo w wywiadzie, udzielonym wczoraj naczelnemu redaktorowi Biura Wolffa, za jednym zamachem uprzedził odnośne żądania Hitlera i Hugenberga, podobnie jak uczyniono to z oświadczeniem pruskiego sekretarza stanu Weissmanna w sprawie dotrzymania wiosennego terminu wyborów do sejmu pruskiego, oraz zaszachował opozycję. Udzielając odmowy kanclerzowi po jego zaangażowaniu się w sprawie odszkodowań w kierunku, którego domagał się zarówno Hitler, jak i Hugenberg, i po wzięciu w ten sposób przez niego odpowiedzialności za posunięcie dla polityki Niemiec niesłychanie ważne, w szerokich kołach popularne, a jednocześnie ryzykowne, opozycja znalazłaby się sama w położeniu bardzo nieprzyjemnem. Spadłby bowiem na nią zarzut, iż w tej decydującej chwili nie dopuściła do wzmocnienia wewnętrznej podstawy kanclerza, że osłabiła sprawność i autorytet rządu niemieckiego na zewnątrz, a kanclerz mógłby ewentualne niepowodzenie swojej akcji z całym spokojem na nią później przerzucić.

Jakakolwiek więc decyzja zapadnie — gdy korespondencja ta znajdzie się na łamach „Kurjera Poznańskiego", będzie ona może już wiadoma — Brüning okazał się taktykiem w polityce wewnętrznej doskonałym, graczem zdecydowanym i odważnym, potwierdzając wrażenia, które wywierały już od dłuższego czasu jego posunięcia polityczne.

„Jest rzeczą jasną — powiedział kanclerz do redaktora Biura Wolffa — że położenie Niemiec uniemożliwia im kontynuowanie politycznych wypłat. Tak samo jasnem jest, że każda próba podtrzymania systemu takich politycznych wypłat musi prowadzić nietylko Niemcy, ale cały świat do nieszczęścia. W tym stanie rzeczy rząd Rzeszy nie ma wogóle pola do rozważań, jakie ma zająć stanowisko. Na zbliżającej się konferencji nie może on nic innego uczynić, jak tylko przedstawić istniejący stan rzeczy i wezwać inne zainteresowane rządy, ażeby i ze swej strony liczyły się z tem położeniem i nie szukały rozwiązań kompromisowych, dla których nie istnieje już realna możliwość".

„Deutsche Allgemeine Zeitung", mająca bliskie stosunki z Wilhelmstrasse, a zwłaszcza z sekretarzem stanu w „Auswärtiges Amt" von Bülowem, rozpoczyna onegdajszą swoją rubrykę „Unsere Meinung" („Nasze zdanie") od słów: „W światowej burzy międzynarodowego przesilenia rozbił się system kontrybucyj... Kanclerz Rzeszy dr. Brüning wypowiedział w swoich informacjach, udzielonych zagranicznym ambasadorom, i w swoim sensacyjnym wywiadzie sobotnim raz na zawsze płacenie kontrybucyj".

W dalszym ciągu czytamy: „Specjalną wagę otrzymuje oświadczenie kanclerza jeszcze przez to, że w ten sposób spalił za sobą mosty. Jeżeli Hindenburg zostanie znowu prezydentem, i to w znaku narodowej walki o wolność, kanclerz nie będzie mu nigdy mógł przedłożyć do podpisu nowego układu kontrybucyjnego".

Wyraźniej napisać nie można. Pociągnięcie to jest na wewnątrz, jak wspomnieliśmy, niezwykle zręczne. A na zewnątrz?

Kto uważnie śledził politykę Niemiec, zwłaszcza ostatnich dwóch miesięcy, ten oświadczeniem Brüninga nie jest zaskoczony. Stwarza ono położenie bardzo poważne. Według rozmaitych informacyj można przypuszczać, że Niemcy w dostępnych im kołach zagranicznych starały się usilnie przygotować grunt. Kto wie n. p., czy o sensacyjnym artykule „Depêche de Toulouse", domagającym się skreślenia odszkodowań, który ukazał się przed tygodniem, Wilhelmstrasse nie wiedziała pierwej, zanim się pojawił?

Jaka będzie reakcja zagranicy, jaka będzie przedewszystkiem reakcja Francji, wkrótce się dowiemy. Wskazuje na nią oświadczenie premjera francuskiego Lavala w odpowiedzi na pierwsze wiadomości o rozmowie Brüninga z ambasadorem angielskim. Stwierdzając, że słowa Brüninga oznaczałyby zamiar Niemiec skończenia raz na zawsze z planem Younga i Traktatem Wersalskim, powiedział on, że „żaden rząd nie mógłby przyjąć podobnego wypowiedzenia dobrowolnie podpisanego traktatu". Konferencja w Lozannie mogłaby przy podobnych oświadczeniach Niemiec jego zdaniem stać się wogóle zbyteczna.

Francja potrafiła sparaliżować już jeden „zamach stanu" niemieckiej polityki zagranicznej w sprawie „Anschlussu". Obecnie stoi przed drugim zamachem, kto wie, czy jeszcze nie poważniejszym.

Jerzy Drobnik.

Co mówią procesy sądowe o wypadkach listopadowych w Wilnie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego".)

Wilno, 11 stycznia.

W piątek (— jak już pokrótce doniosły depesze —) sąd okręgowy w Wilnie rozpatrzył sprawę przeciwko trzem Żydom, oskarżonym z art. 122 cz. I. kodeksu karnego, czyli o udział w zbiegowisku, połączony z gwałtem na osobie.

Rzecz się miała tak:

Podczas wypadków listopadowych, mianowicie dnia 11 listopada ub. r., przy ul. Zawalnej zgromadził się tłum Żydów, przejawiając zdecydowanie wrogi nastrój względem przechodzących chrześcijan. W pewnej chwili kilku Żydów rzuciło się na przechodzącego robotnika, nazwiskiem Szmara, (prawosławnego), którego obalono i dotkliwie pobito, wybijając mu ząb i kalecząc do krwi narzędziem ślusarskiem. Leżącego i broczącego krwią bito jeszcze laskami, aż nadeszła policja i wyrwała go z rąk rozjuszonego tłumu. Gdy policjanci odprowadzali trzech głównych sprawców napadu, usiłowano im uniemożliwić odstawienie zatrzymanych na posterunku.

W wyniku tego zajścia na ławie oskarżonych zasiadło trzech młodych Żydów: Lejba Gurwicz — piekarz, Dawid Galpern — monter i Szloma Sawicz — kelner.

Przewód sądowy winę wszystkich oskarżonych całkowicie potwierdził i sąd skazał ich na osadzenie w więzieniu na przeciąg półtora roku z ograniczeniem w sprawach obywatelskich.

Podajemy tak obszerne streszczenie tej sprawy sądowej, gdyż jest ona jedną w szeregu wielu innych, jakie się niebawem mają odbyć przed sądami wileńskiemi w związku z wypadkami, jakie miały miejsce w listopadzie roku ub.

Ogółem takich procesów odbędzie się 40, a to 32 w sądzie grodzkim i 8 w sądzie okręgowym.

Byłoby tych spraw ponad 100, gdyby nie to, że z wielkiej tej liczby spraw skierowanych do sądów przez władze administracyjne, urząd prokuratorski około 90 umorzył.

Dotychczas przed sądem grodzkim odbyła się 1 rozprawa, zaś 6 przed sądem okręgowym.

Stawało przed sądami 6 chrześcijan i 8 Żydów. We wszystkich sprawach przeciwko chrześcijanom zapadły wyroki uniewinniające, natomiast z 8 oskarżonych Żydów uniewinniono tylko 3-ch. Przeciwko 4 zapadły wyroki skazujące na półtora roku więzienia, jednego skazano na 2 i pół miesiąca aresztu z art. 129 cz. I. kod. kar., czyli za podburzanie do nienawiści pomiędzy poszczególnemi częściami ludności.

Charakterystyczne również jest, że na chrześcijanach ciążyło oskarżenie jedynie i wyłącznie o bicie szyb, gdy tymczasem, jeżeli chodzi o Żydów, mieliśmy do czynienia albo z podburzaniem, albo wręcz z wystąpieniami czynnemi przeciwko ludności chrześcijańskiej.

Tak np. w sprawie niejakiego Izraela Dworkina miało miejsce pobicie przez bandę młodych żydziaków żołnierza wojsk polskich, który przypadkowo przechodził przez dzielnicę żydowską, a także pobicia jakiejś kobiety.

A więc, jak wynika z procesów wileńskich, to nie młodzież chrześcijańska „biła kobiety żydowskie, wyrzucała niemowlęta z wózków i napadała na przechodniów", lecz wszystkie te czyny miały miejsce przedewszystkiem ze strony motłochu żydowskiego, uzbrojonego w kastety i nastrojonego w sposób nader agresywny.

Niemniej znamienny jest sposób obrony, stosowany przez adwokatów Żydów.

Obrońcy początkowo wogóle nie trudzili się obalać aktów oskarżenia i udawadniać, iż oskarżeni nie popełnili zarzucanych im czynów. Adwokaci Żydzi (Czernichow, Rudnicki) wygłaszali przed sądami olbrzymie polityczne przemówienia na temat stosunków polsko-żydowskich, pogromów i konieczności stosowania obrony koniecznej jeśli nie wręcz odwetu ze strony „niewinnie napastowanych" przez młodzież polską Żydów.

A propos młodzieży.

Ciekawe jest, iż na przeszło 100 skierowanych do urzędu prokuratorskiego spraw, zaledwie kilka dotyczy akademików, zaś blisko 130 dotyczy osób, które ze światem akademickim nie mają nic wspólnego i w większości bodaj należą do „narodu wybranego".

Warto też zaznaczyć, że w liczbie tych kilku spraw przeciwko akademikom bodaj większość, to sprawy o opór władzy, pobicie szyb i t. d. nie w sklepach żydowskich, ale w redakcjach pism „sanacyjnych", które w sposób prowokujący występowały przeciwko młodzieży polskiej.

Są zresztą również akademicy Żydzi, którzy zasiądą na ławie oskarżonych, a jeden z nich, jak wiadomo, pod zarzutem ohydnej zbrodni morderstwa, dokonanego na osobie śp. Stanisława Wacławskiego.

Nie sposób zaprzeczyć, iż dotychczasowy przebieg rozpraw sądowych rzucił dostatecznie jaskrawe światło zarówno na sam przebieg wypadków listopadowych, jak również na te alarmy, jakie się podniosły w związku z nimi w prasie „sanacyjnej" i żydowskiej.

P. K.

Zawieszenie warszawskiej izby rzemieślniczej

Warszawa, 12. 1. (Tel. wł.). — Minister przemysłu i handlu rozwiązał warszawską izbę rzemieślniczą i zawiesił w urzędowaniu wszystkich jej członków. Wybory odbędą się w ciągu trzech miesięcy. (w)

Dyktatura w świetle nauki

Pod tym tytułem ogłosił bardzo zajmujące uwagi prof. prawa konstytucyjnego w uniw. warsz. dr. Zygmunt Cybichowski. W dotychczasowych wszystkich swych uwagach o stanie rzeczy prawnym u nas po r. 1926 bywał prof. Cybichowski zawsze nietylko bardzo oględny naukowo, ale także powściągliwy i nawet pobłażliwy politycznie, stojąc zdala od wszelkich walk politycznych. Także i obecne jego rozważania trzeba przyjąć jako stwierdzenia bardzo przedmiotowe. Mówi mianowicie prof. Cybichowski („Kurjer Warszawski"):

„Przez dyktaturę jednostki w znaczeniu naukowo - politycznem rozumiemy rządy państwowe, na woli jednego człowieka oparte. Dyktatura może być jawna lub ukryta; jest ona jawna, gdy dyktator niejako na oczach wszystkich wolę swą innym organom narzuca, nadając ton w polityce wewnętrznej i zagranicznej państwa; lecz dyktator może też unikać światła dziennego i działać w ukryciu, przyczem jego decyzje podpisują inni. Dyktatura ukryta jest zjawiskiem w znacznej mierze nieuchwytnem, raczej ją się wyczuwa, aniżeli ściśle udowadnia, stąd jej istnienie i działanie wywołują wielką rozbieżność ocen i opinij. Oba rodzaje dyktatury należą do dyktatur rzeczywistych; od nich odróżniamy dyktaturę fikcyjną, polegającą na tem, że powstaje w państwie grupa, lub kilku ludzi, którzy zasłaniają się autorytetem dyktatora, lecz jego wola nie jest dla nich czynnikiem rozstrzygającym.

„Teoretycznie rzecz biorąc, dyktatura może działać dobrze lub źle, a wartość jej ustalamy na podstawie skutków, jakie wywołuje: po owocach poznajemy jej wartość. Wyliczenie złych konsekwencyj tego systemu rządzenia jest łatwiejsze od wskazania dobrych, których może wcale nie być. Gdy mowa o ujemnych objawach dyktatury, cisną się pod pióro następujące: powierzanie ważnych stanowisk ludziom bez kwalifikacyj, nieliczenie się z opinją publiczną, karkołomne interpretacje prawa, podważanie niezawisłości sądów, skłonność do gospodarki pozabudżetowej, unikanie kontroli parlamentu, poniewieranie godności ludzkiej i wiele innych. Doświadczenie uczy, że skutki dyktatury mogą być najrozmaitsze, stosownie do czasu i miejsca jej istnienia trudno więc dać ich katalog, któryby do każdej dyktatury pasował.

„Najtrudniejszem zagadnieniem jest zwinięcie dyktatury, które wywoływać może wstrząsy i zaburzenia i zagrażać poważnie podstawom państwa. W Hiszpanji likwidacja dyktatury zakończyła się upadkiem monarchji, rozpętaniem walki z Kościołem i wielkiem zaostrzeniem kwestji socjalnej. Starzejący się dyktator nie był zdolny do inicjatywy twórczej, ani w polityce wewnętrznej, ani zagranicznej, chciał nadać państwu lepszy ustrój, lecz tego nie potrafił i zmarł na obczyźnie, nie żałowany przez naród.

„Mądrość polityczna przywódców narodu i ich dobra wola oraz miłość ojczyzny powinny umożliwić i poręczyć normalizację stosunków przez usunięcie systemu wyjątkowego i przejściowego, jakim jest wszędzie dyktatura, której zwykle — jest to paradoks — sam dyktator nie lubi.

„Doświadczenie polskie, zdobyte w ciągu przeszło tysiącletnich dziejów, przemawia przeciw instytucji dyktatury, jako niezgodnej z charakterem i aspiracjami naszego narodu".

Z uwag tych niczego ująć nie można, a dodać możnaby niejedno, ale i to, co prof. Cybichowski powiedział bardzo ściśle i rozważnie, jest już dostatecznie wymowne.

Najfałszywsze pojęcie

Odnośne zdanie cytowanego wczoraj artykułu „Głosu Narodu", w które pismo to słusznie polemizowało z „Polską", a do którego zakradł się błąd drukarski, brzmi poprawnie jak następuje: — Czynni katolicy nie popierali należycie „Polski", będącej „jedynem w tym katolickim kraju codziennem wydawnictwem katolickiem..."

W dalszym ciągu udaje

„Dziennik Poznański" zamieszcza sprostowanie p. posła dr. Wróbla, odpierające oszczerstwa tego pisma, ale w komentarzu udaje w dalszym ciągu, jakgdyby nie wiedział, na czem polegała oszczerstw tych niegodziwość.

Dokoła kryzysu gabinetowego we Francji

Tekę ministra wojny obejmie Tardieu?

Paryż, 12. 1. (Tel. wł.) „Matin" twierdzi, że objęcie teki ministra wojny przez p. Tardieu jest już niemal postanowione. Natomiast wyłaniają się trudności dokoła teki spraw zagranicznych. Tekę tę zamierzałby objąć osobiście p. Laval, lecz w kołach parlamentarnych wyrażają ubolewanie z powodu zamiaru opuszczenia przez niego w przededniu wyborów ministerstwa spraw wewnętrznych. Z temi próbami zatrzymania p. Lavala w ministerstwie spraw wewnętrznych łączą się zabiegi o pozostawienie p. Briandowi przynajmniej na pewien czas teki spraw zagranicznych.

Paryż, 12. 1. (PAT.) Prasa radykalna w dalszym ciągu omawia następstwa ewentualnej dymisji Brianda.

„L'Ere Nouvelle" wyraża obawę czy ustąpienie Brianda nie wywoła zagranicą wrażenia, iż we Francji żywioły skrajnie prawicowe narzucają bez oporu swój punkt widzenia i swych ludzi. „Kto wie — pisze dziennik — czy nacjonaliści wszystkich krajów nie znajdą dla siebie otuchy i zachęty w tym wypadku.

Organ socjalistyczny „Le Populaire" przypomina, że z wyjątkiem Delcasse'go żaden z dotychczasowych ministrów spraw zagranicznych nie zdobył 7-letniego rekordu Brianda, przyczem pierwszy rządził w czasach znacznie spokojniejszych, aniżeli teraźniejszość, przynosząca codziennie nieomal alarmujące zdarzenia. Dziennik socjalistyczny zaznacza, że Briand stworzył „mistykę pokoju, którą socjaliści wolą od mistyki wojny".

Paryż, 12. 1. (Tel. wł.) Premjer Laval przyjął wczoraj ambasadora Niemiec v. Hoescha i odbył z nim 45 min. rozmowę. Premjer Laval przyjął również p. Tardieu. Po odbyciu rozmowy z Lavalem, Tardieu odmówił jednak udzielenia prasie oświadczenia, wyraził jednak przekonanie, że rozwiązanie sytuacji gabinetowej nie nastąpi przed środą.

Niemieckie rozmyślania „rozbrojeniowe"

Do Genewy jadą z hasłem: „milczeć i handlować"

Lipsk, 12. 1. (PAT). Nacjonalistyczna „Leipziger Abendpost" zamieszczając artykuł publicysty A. Richarda p. t. „Co przyniesie nam konferencja rozbrojeniowa" wywodzi m. i.

„Przez 12 lat daremnie czekaliśmy na spełnienie objetnic. Dziś w przededniu obrad genewskich z całą stanowczością musimy światu dać do zrozumienia, że zarówno pod względem formalnym i prawnym uzyskaliśmy pełne równouprawnienie w dziedzinie siły zbrojnej. Wymaga tego bezwzględna konieczność technicznego uzupełniania obecnej małej armji, ażeby przynajmniej na wschodzie zabezpieczyć granice Rzeszy. Przystąpić musimy również do ruchliwej akcji w kierunku wprowadzenia powszechnego obowiązku służby wojskowej. W Genewie występować będziemy pod hasłem „Milczeć i handlować" inaczej bowiem przeciwnicy zarzucić nam mogą, że pracujemy nad „rozdarciem" dyktatu wersalskiego"

Artykuł o tendencji zabarwionej duchem odwetu, kończy się statystyką porównawczą siły zbrojnej Francji, Polski, Rosji, Włoch, Czechosłowacji, Jugosławji i Japonji.

Zgon prezesa Związku Sokolstwa Słowiańskiego

Praga, 12. 1. (PAT). Zmarł prezes Związku Sokoła czeskosłowackiego dr. Józef Scheiner. Zamrły był również prezesem Związku Sokolstwa Słowiańskiego oraz wiceprezesem Międzynarodowego Związku Gimnastycznego. Dr. Józef Scheiner brał czynny udział w czeskiej walce niepodległościowej, był pierwszym generalnym inspektorem armji czeskosłowackiej. Zmarł w 71 roku życia.

Masowe wypowiedzenia umów o płacach

Katowice, 12. 1. (Tel. wł.). Związki zawodowe na Górnym Śląsku otrzymały wczoraj od związku pracodawców pisemne wypowiedzenie na dzień 31 stycznia b. roku umowy co do płac robotników w kopalniach rudy, węgla i cynku na całym Górnym Śląsku.

Związek pracodawców ciężkiego przemysłu wypowiedział wczoraj płace robotnikom metalowym na dzień 31 stycznia.

Warszawa, 12. 1. (Tel. wł.). — Na wtorek zostały wyznaczone rokowania w sprawie obniżenia zarobków w przemyśle metalowym oraz zarobków akordowych od sztuki. Pracodawcy domagają się obniżenia płac taryfowych o 25 procent. (w)

Gandhi zostanie zwolniony z więzienia?

Bombaj, 12. 1. (PAT). Biuro Reutera donosi: Obiegają tu niepotwierdzone dotychczas pogłoski, że Gandhi ma być na słowo wypuszczony z więzienia z tem, że mieszkania swego w wyznaczonem mu miejscu nie będzie mógł opuszczać.

W gorączkowem poszukiwaniu dalszych zasypanych górników.

Katowice, 12. 1. (PAT). Według informacyj, otrzymanych z Bytomia, do południa dnia wczorajszego poza uratowanymi w niedzielę 7 górnikami w kopalni Karsten na nikogo z pozostałych ofiar katastrofy nie natrafiono, ani też nie otrzymano od nich żadnych znaków.

Jeden z uratowanych opowiada jednak, że jeszcze w sobotę słyszał stukanie 2 górników, znajdujących się prawdopodobnie w pobliżu. Zarząd kopalni spodziewa się jeszcze kilku zasypanych uratować. Stan wydobytych przedwczoraj górników jest zupełnie dobry. Kopalnię Karsten - Centrum oblegają obecnie tłumy ludzi, czekających na wieści o wynikach dalszej akcji ratunkowej

Katastrofa samochodowa.

Katowice, 12. 1. (PAT). Na szosie między Pszczyną i Goczałkowicami wydarzyła się wczoraj wieczorem katastrofa samochodowa Auto, w którem jechali hr Thun Hohenstein z Kończyć i em. pułkownik Franciszek Adamowicz wskutek mgły wpadło na zakręcie pod Pszczyną na wóz. W wyniku zderzenia płk. Adamowicz, uderzony dyszlem w czoło, doznał pęknięcia czaszki i poniósł śmierć na miejscu. Hr. Thun - Hohenstein i szofer odnieśli lekkie rany.

Zdemontowanie kłamliwych pogłosek niemieckich

Berlin, 12. 1. (PAT.) W związku z informacjami wczorajszego wieczornego „Berliner Lokalanzeiger", jakoby wiadomość o treści rozmowy ambasadora Rumboldta z kanclerzem Brüningiem podana została do Londynu za pośrednictwem posła polskiego w Berlinie, korespondent P. A. T. dowiaduje się, że ani poseł polski, ani żaden z członków poselstwa polskiego w Berlinie nie rozmawiali w tej sprawie ani z ambasadorem Rumboldtem ani z którymkolwiek z członków ambasady angielskiej w Berlinie, ani też nie udzielili jakiejkolwiek innej informacji.

Jeden z obcych korespondentów zagranicznych otrzymał rzekomo wiadomość z Auswertiges Amt, że ambasador Rumboldt poinformować miał o swojej rozmowie z Brüningiem jednego z dyplomatów, a ten powtórzył ową rozmowę jakiejś bliżej nieznanej osobistości polskiej. Zarówno ambasador Rumboldt jak i Pressestelle der Reichsregierung zaprzeczają kategorycznie owej wersji.

Poseł polski w Berlinie zwrócił się w sprawie wyżej wspomnianego artykułu „Berliner Lokalanzeiger„ do Pressestelle der Reichsregierung, protestując przeciwko mieszaniu poselstwa polskiego do tej sprawy i prosząc o wydanie redakcji „Berliner Lokalanzeiger" polecenia zaprzeczenia nieprawdziwości pogłoski.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12. 1. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania była więcej ożywiona. Kursy naogół mocne, obroty średnie.

Z papierów państwowych poszukiwano 5 proc. poż. konw. po 38½, 38¼, również poszukiwano 4 proc. poż. inwestyc. 79.—, lecz bez notowania.

W papierach lokacyjnych P Z. K. robiono obroty 8 proc listami dolarowemi staremi po 69 proc. w zaofiarowaniu natomiast 4 proc. listy zast konwert. poszukiwano po 27¼. 6 proc. listy żytnie poszukiwano po 13¾ bez oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl przemysłowych płacono za Bank Polski 103.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach o minału)

5% Pożyczka konwersyjna 38½, 38¼% P

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 69% O.

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt 27¼% P.

Akcje bankowe.

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 103— P.

Tendencja więcej ożywiona.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań. 12 1. 1932 r.

Spędzono: wołów 90, buhajów 240. krów 470, świń 2030, cieląt 617, owiec 83. razem 3530 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	68— 76
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	56— 66
Mięsiste tuczone starsze	44— 50
Miernie odżywione	34— 42
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 64
Tuczone mięsiste	52— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze	42— 50
Miernie odżywione	34— 40
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 72
Tuczone mięsiste	60— 64
Nietuczone dobrze odżywione	36— 44
Miernie odżywione	26— 30
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 74
Tuczone mięsiste	58— 64
Nietuczone dobrze odżywione	46— 54
Miernie odżywione	34— 42
Młodzież:	
Dobrze odżywione	34— 42
Miernie odżywione	28— 32
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	70— 74
Tuczone cielęta	60— 68
Dobrze odżywione	50— 58
Miernie odżywione	40— 48
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młode zeskopy	56— 60
Tuczone starsze skopy i maciorki	50— 52
Dobrze odżywione	00— 00
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	90— 94
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	86— 88
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	80— 84
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	70— 78
Maciory i późne katastry	74— 80

Świnie bekonowe loco stacja załadowania I — 74—76. II — 70—74.

Przebieg targu bardzo spokojny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 12. 1. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg. (126.4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg.. b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny tranzakcyjne

Żyto 1655 tonn par. Poznań	27.25
Usposobienie spokojne	
Pszenica 75 tonn par. Poznań	24.75
Usposobienie spokojne.	

Ceny orjentacyjne

Jęczmień a) 64—66 kg.	20.50— 21.50
Jęczmień b) 68 kg.	22.25— 23.25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25.50— 27.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	21.75— 22.25
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia 65% wł work.	37.50— 38.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszen 65% wł work.	35.75— 37.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	15.75— 16.25
Otręby pszenne	14.00— 15.00
Otręby pszenne (grube)	15.00— 16.00
Rzepak	32.00— 33.00
Gorczyca	33.00— 40.00
Groch Victoria	24.00— 28.00
Groch Folgera	29.00— 32.00

Ogólne usposobienie spokojne

Tranzakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 60 tonn, rzepaku 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.60 zł., gotówką 209.55 zł., za 100 guld. gd w dewizach 173.56 do 173.82 zł., gotówką 173.22 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 12. 1. 1932 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.90, sp.: 8.92, kup.: 8,88.

Dewizy:

	trans.	sprzeć.	kup.
Holandja	358.40	359.30	357.50
Londyn	30.30	30.43	30.13
Nowy Jork czeki	8.921	8.941	8.901
Nowy Jork kabel	8.927	8.947	8.907
Paryż	35.01	35.10	34.92
Praga	26.41	26.48	26.35
Szwajcarja	174 10	174.53	173.67

Tendencja utrzymana, z odcieniem mocniejszym.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż inwest.	83.00	85.50
5% poż konw.		33.75
4% premj. kol.		43.00
7% poż. stabil.	54.75	53.50

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—105.00

Tendencja dla akcyj utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg.

Berlin, 12. 1. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg.	224.00—226.00
Tendencja spokojna	
Pszenica ze środk Niemiec 75—76 kg. cif Berlin sp.	237.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march 72—73 kg.	198.00—200.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień	156.00—165.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	149.00—154.00
Tendencja spokojna.	
Owies march	135.00—143.00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	27.50—31.25
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia 70%	27.00—29.25
Tendencja bardzo mocna.	
Ospa pszenna	9.50—10.00
Tendencja mocna.	
Ospa żytnia	9.50— 9.75
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	21.00—27.50
Groch drobny jadalny	21.50—24.00
Groch pastewny	15.00—17.00
Peluszka	16.00—18.00
Bób	14.00—16.00
Wyka	16.00—19.00
Łubin niebieski	10.00—12.00
Łubin żółty	14.00—15.50
Seradela nowa	22.00—27.00
Kuchy lniane 37%	11.90—12.00
Kuchy z orzecha ziemnego	12.10
Kuchy mielone (mączka)	12.00
Wytłoki suche paryt Berlin	6.50
Śrót Soya ekstrahowany 43% loco Hamburg	10.50
Śrót Soya ekstrahowany 43% loco Szczecin	11.10
Płatki ziemniaczane	12.10—12.30
Słoma żytnia pras drut.	0.80— 1.00
Słoma pszenna pras drut.	0.60— 0.70
Słoma owsiana pras drut.	0.70— 0.85
Słoma jęczmienna drut.	0.65— 0.75
Słoma żytnia dł wiązana	0.85— 1.00
Słoma żytnia pras sznur	0.65— 0.75
Słoma pszenna pras. sznur.	0.55— 0.65
Sieczka	1.25— 1.50
Siano handlowe	1.20— 1.40
Siano dobre I pok.	1.70— 1.90
Lucerna luźna	2.40— 2.70
Tymoteusz luźny	2.35— 2.65
Siano koniczynowe luźne	2.25— 2.55

Tendencja stała.

Ogólna tendencja mocniejsza.

Ukazał się z druku
nr. 1 za styczeń 1932
wznowionego miesięcznika Młodych

„AWANGARDA"

Numer zawiera artykuły następujące:
Wydawnictwo do Czytelników.
Ryszard Piestrzyński: Nowe potrzeby — nowe zadania.
Jan Zdzitowiecki: W pięciolecie Obozu Wielkiej Polski.
R. T.: Krzyk rozpaczy z Mazur i Warmji.
Stefan Wyrzykowski: Ku doniosłym przemianom (I).
T. B Syga: Młodzi (wiersz).
Z. W.: „Dziedzictwo"
Uwagi: Gdyby nie było Obozu Wielkiej Polski... — Ataki na Obóz
Feliks Fikus: Gawędy obozowe.
Z życia O W P.
Cena egzemplarza 50 gr Prenumerata roczna 5 zł. półroczna 2 zł 50 gr najlepiej wpłacać ją konto P K. O. nr. 203 851
Adres Redakcji i Administracji: Poznań św. Marcin 65 I. p.

Lot Polki z Milwaukee do Warszawy

Towarzysz jej ma zeskoczyć ze spadochronem nad Paryżem

Warszawa, 12. 1. (Tel. wł.). — Niejaka Zuzanna Buddy Olka z Milwaukee zamierza odbyć lot gigantyczny z Milwaukee przez Nowy Jork i Paryż do Warszawy bez lądowania. Lot finansują Polacy z Milwaukee, którzy pracują również przy organizowaniu pomocy technicznej.

Nad Nowym Jorkiem i Paryżem płatowcem pilotować będzie sama p. Buddy przy pomocy towarzysza podróży, który ma zeskoczyć ze spadochronem nad Paryżem, ona zaś sama pragnie dolecieć do Warszawy. Pani Buddy jest wdową, liczy lat 33 i jest osobą niebywałej odwagi. (w)

Przemówienie min. Zaleskiego do dziennikarzy zagranicznych

Jak już donosiliśmy, odbyło się wczoraj w Warszawie przyjęcie, wydane przez Klub prasy zagranicznej, na którem wygłosił przemówienie min. Zaleski. Odpowiadając na przemówienie prezesa Klubu prasy zagranicznej red. Birnbauma z „Vossische Zeitung", min. Zaleski wspomniał o roli prasy przy gruntowaniu pokoju i powołał się na memorandum rządu polskiego w sprawie rozbrojenia moralnego, zgłoszone na konferencję rozbrojeniową. Poczem min. Zaleski poruszył szereg bieżących zagadnień:

Przygotowania do konferencji rozbrojeniowej

Na konferencji rozbrojeniowej delegacja polska dążyć będzie do wzmożenia gwarancji bezpieczeństwa międzynarodowego przez zwiększenie kontroli, uniemożliwiającej nadużywanie wzajemnego zaufania oraz przez zapewnienie należytego posłuchu postanowieniom zobowiązań międzynarodowych. Pragnęlibyśmy, aby do współpracy przystąpiły wszystkie państwa bez względu na różnice ustrojowe i dotychczasowe ich ustosunkowanie się do Ligi Narodów. Uszanowane muszą być również pewne odrębności ustrojowe, polityczne i administracyjne.

Konferencję rozbrojeniową, jak panom wiadomo, poprzedzą inne, ważne narady międzynarodowe. Mam tu na myśli zbliżające się obrady w Lozannie.

Konferencja reparacyjna w Lozannie zwołana w związku z wynikiem prac komitetu ekspertów odbędzie się przypuszczalnie w końcu bieżącego miesiąca. Komitet ekspertów, powołany do życia na podstawie postanowień planu Younga, wydał, jak wiadomo, opinję, iż Rzesza Niemiecka nie jest w stanie dokonać transferu części warunkowej annuitetu płatnego z planu Younga w roku, który zacznie się 1 lipca. Raport komitetu ekspertów zwraca uwagę na współzależność gospodarczą wszystkich narodów.

Raport podkreśla ścisły, wzajemny związek pomiędzy t. zw. długami państwowemi, które obejmują zarówno reparacje, jak i inne długi wojenne. Zdaniem ekspertów, jedynym sposobem odbudowania zaufania, bez którego niemożliwem jest wybrnięcie z kryzysu i utrzymanie trwałego pokoju, może być potraktowanie obu tych kategoryj długów jako ze sobą związanych.

Polskę na konferencji Lozańskiej reprezentować będzie pan prezes Mrozowski.

Muszę jednak zaznaczyć, iż wobec nowej sytuacji wytworzonej w ostatnich dniach przez oświadczenie kanclerza Brueninga, nie jesteśmy w stanie przewidzieć jeszcze dziś, jaki obrót sprawy te przyjmą.

Równocześnie z konferencją rozbrojeniową zasiadać będzie Rada Ligi Narodów. Z natury rzeczy prace Rady Ligi Narodów, które, że się tak wyrażę, dotyczą całego szeregu spraw bieżących, nie mogą w porównaniu z wymienionemi wyżej konferencjami o charakterze nadzwyczajnym wzbudzić większego zainteresowania. Pragnę jednak zaznaczyć, że ostatnio prace te przyczyniły się do zacieśnienia współpracy politycznej między wszystkimi jej członkami, w szczególności zaś między członkami stałymi, wybranymi przez zgromadzenie.

Szkic reformy statutu Ligi

Jestem gorącym zwolennikiem realizacji tej podstawowej koncepcji paktu Ligi, według której Rada ma być terenem stałej kollaboracji wielkich mocarstw z przedstawicielami innych państw, wyznaczonymi przez Zgromadzenie. Ostatnie Zgromadzenie postanowiło polecić specjalnemu komitetowi przestudjowanie sprawy ewentualnej reorganizacji Rady w tym duchu, aby umożliwić wszystkim członkom kolejne zasiadanie w Radzie. Uważam, że dezyderaty państw pokrzywdzonych przez obecny system są zupełnie usprawiedliwione. Zdaję sobie jednak sprawę, iż projektowana reforma wymaga długich studjów i wyjątkowo ostrożnego postępowania. Zadanie komitetu będzie trudne, gdyż będzie on musiał pogodzić system przyjęty w roku 1926, który jest wyrazem istniejącego układu sił politycznych, ze słusznemi postulatami kilku mniejszych państw. Może najprostszem rozwiązaniem byłoby powiększenie składu Rady Ligi do ilości 15-tu członków.

Gdańsk

Z kwestyj, bezpośrednio interesujących Polskę, na porządku dziennym Rady znajdzie się parę spraw gdańskich. Nie zagłębiając się w szczegóły, stwierdzam tylko, że są one symptomami niezdrowej atmosfery, jaka zapanowała w stosunkach między Polską a Gdańskiem. Czynniki, które posiadają obecnie w Gdańsku dominujący wpływ na życie polityczne, nie wykazują poszanowania dla statutu Wolnego Miasta, będącego podstawą jego istnienia. Być może, iż zbliżające się referendum w sprawie rozwiązania sejmu i nowych wyborów, pozwoli zamanifestować w Gdańsku inne dążenia, bliższe idei lojalnej współpracy z Polską.

Stosunki z Zw. S. S. R.

Poza trzema konferencjami międzynarodowemi, przypuszczam, iż zainteresowania panów idą obecnie w kierunku pertraktacyj, które toczą się o pakt nieagresji z Z. S. R. R. Rokowania budzą duże zainteresowanie i wywołują liczne komentarze. Zainteresowanie to jest zupełnie zrozumiałe, gdy się zważy, że stosunek wzajemny obu państw odgrywa ważną rolę w Europie powojennej.

Od czasu zawarcia traktatu ryskiego, który stanowi podstawę stosunków polsko - sowieckich, wzajemne stosunki obu państw rozwijają się w sposób normalny. W każdym trudnym momencie znajdowały oba rządy właściwą drogę wyjścia z trudności dzięki dobrej woli i obopólnemu dążeniu do ustalenia zasad normalnego sąsiedzkiego współżycia.

Przejawem tych samych intencyj są obecnie prowadzone rokowania o pakt nieagresji. Nie jest pożądane dla atmosfery rokowań mówienie o nich w trakcie jej trwania. Temu należy może przypisać fakt, że wiadomości związane z rokowaniami, które się pojawiają w prasie zarówno jak i ich interpretacja, niezawsze są zupełnie ścisłe. Pomimo to jednak nie zmieniłem swego zdania co do bezużyteczności dyskutowania spraw, będących przedmiotem rokowań.

Ponieważ rokowania nie są jeszcze ukończone, nie chcę dzisiaj co do nich szerzej się wypowiadać. Chcę tylko dać wyraz memu zadowoleniu, że równolegle do rokowań między rządem polskim i związkowym, zaczynają się już analogiczne negocjacje rządów estońskiego, fińskiego, łotewskiego i rumuńskiego.

BAYER
ASPIRIN
W TABLETKACH
Środek tak wspaniale uśmierzający bóle, jest często przedmiotem podrabiania. Dlatego też przy bólu głowy i zębów, przeziębieniu, reumatyzmie, należy przyjmować tylko tabletki, które jak i opakowanie opatrzone są znakiem BAYER.
BAYER
ISTNIEJE TYLKO JEDNA ASPIRINA!
zw 8 058

Rozbudowa bowiem systemu pokojowego w tej części Europy w myśl zasad ustalonych przez pakt Kellogga, a tak szczęśliwie kontynuowanych przez t. zw. pakt Litwinowa, mie będzie pełną wartość dopiero wtedy, gdy zostaną zawarte pakty nieagresji między Z. S. R. R., a wszystkiemi państwami, graniczącemi ze Związkiem na Zachodzie. Z takiem przeświadczeniem prowadzi rząd polski obecne rokowania w Moskwie.

Niezwykły proces

W sądzie grodzkim toczyła się wczoraj rozprawa prywatno-karna, wniesiona przez prokuratora sądu apelacyjnego dr. Fr. Koniecznego przeciwko dyrektorowi banku p. Józefowi Mączyńskiemu, obwinionemu o występek z § 185 i 186 k. k., to jest o zniewagę. W charakterze oskarżyciela publicznego wystąpił prok. Góralewicz, jako oskarżyciel prywatny posiłkowy adw. dr. Gidyński. Na świadków powołano adwokata dr. Jeszkego, prof. Jakubskiego i red. Szerbera.

Sąd odczytał akt oskarżenia, z którego wynikało, że oskarżonemu czyni się zarzut, iż w piśmie, doręczonem adwokatowi dr. Jeszkemu, jako prezesowi B. B. W. R., twierdził i rozgłaszał o oskarżycielu prywatnym fakty, zdolne podać go w pogardę i poniżyć w opinji publicznej. Mianowicie oskarżony twierdził m. in., że oskarżyciel prywatny w czasie walk ukraińskich w 1918 r. nie brał w nich udziału, występując jako t. zw. oficer neutralny. Dopiero po usunięciu Ukraińców ze Lwowa, zgłosił się jako wywiadowca. Dalej, że oskarżyciel prywatny działał na szkodę Banku Rolno-Przemysłowego, który z tego powodu się zachwiał, że prokurator Konieczny popełnił nadużycia przy subskrypcji akcyj „Gazolina", a Bank Naftowy ze względu na swoją opinję nie oddał sprawy do sądu, lecz po ujawnieniu tych manipulacyj zwolnił oskarżyciela prywatnego, i wreszcie, że oskarżyciel prywatny zdyskontował w Polskim Banku Handlowym weksel na 3 tys. zł z podpisem dr. Grossa i dr. Jurasza, a kiedy weksel został zaprotestowany, okazało się, że podpisy są sfałszowane. Później w Poznaniu, prok. dr. Konieczny miał rekomendować inż. Bogdanowa, wprowadzając go do tutejszego towarzystwa, zaś aby uzyskać materjały przeciwko śp. staroście Kłosowi, miał skłonić jednego z urzędników do wyłamania biurka śp. Kłosa i zabrania stamtąd różnych dokumentów.

Oskarżony oświadczył, iż nie poczuwa się do winy, a na poczynione zarzuty zaofiarował przeprowadzenie dowodu prawdy. W tym celu obrońca oskarżonego, adwokat Howorka, składa obszerne pismo, którego odpis wręczono prokuratorowi i oskarżycielowi posiłkowemu. Ponadto podaje szereg świadków i powołuje się na akta sądowe.

Przystąpiono do badania obecnych świadków. Adwokat dr. Jeszke, powołany był co do treści rozmowy, jaką prowadził z oskarżonym Mączyńskim. Świadek przypomina sobie, że p. Mączyński przyszedł do niego i mówił o prokuratorze Koniecznym. Z rozmowy wynikało, że p. M. stawiał zarzuty p. Koniecznemu w tym sensie, że tu w Poznaniu odgrywa on wielką rolę, a tam we Lwowie miał sprawy, z których się nie oczyścił. Świadek polecił oskarżonemu, aby zarzuty te przedłożył mu na piśmie, i pismo takie istotnie otrzymał. Dziś świadek nie może sobie przypomnieć, czy intencją oskarżonego było obrazić prok. Koniecznego, czy też chodziło mu o wyjaśnienie sprawy.

Świadek profesor Jakubski rozmawiał także z p. Mączyńskim i w sprawie prok. Koniecznego otrzymał ów memorjał. Z rozmowy wywnioskował, że p. Mączyński czuł jakoby żal do prok. Koniecznego z powodu jakiejś sprawy.

Redaktor dr. Szperber zeznawał, że p. Mączyński często go odwiedzał. — Świadek również odniósł wrażenie, że p. M. ma żal do prok. Koniecznego z powodu zwlekania jakiejś sprawy sądowej.

Sąd następnie udał się na naradę, poczem ogłosił, że rozprawę odkłada się na 5 lutego godzinę 12. Na wniosek obrońcy oskarżonego, adwokata Howorki, postanawia się bowiem zawezwać kilku świadków. (z)

Chybiona próba

W życiu organizacyjnem urzędników miejskiego samorządu w Poznaniu zaszły w ostatnim czasie pewne zmiany, przyczem istniejące dotychczas towarzystwa urzędników miejskich i funkcjonarjuszy połączyły się w jedną organizację. Obecnie przeprowadza się dodatkowe formalności.

Sam fakt połączenia przyjął ogół urzędników miejskich z wielkiem zadowoleniem, to też powszechne oburzenie wywołały próby rozbicia tej jednomyślności przez kilka jednostek. Pod pozorem, że nowy statut ma jakieś braki, kilku niezrzeszonych urzędników miejskich poczęło „pracować" nad wytworzeniem fermentu i powołaniem do życia nowej organizacji. Ich metody przypominają aż nadto jaskrawo praktykowane przez różne organizacje „sanacyjne" mącenie wody w celu wywoływania szkodliwych nieporozumień.

Zwołano specjalne zebranie do sali rady miejskiej. Przy stole prezydjalnym zasiedli pp. Molicki i Rybakow. Pierwszy zagaił posiedzenie, zebrani jednak nie zgodzili się, by przewodniczył p. Molicki, a powołano natomiast prezydjum, na czele którego stanął p. Ruczkowski. W dalszym ciągu okazało się, że ani p. Molicki, ani też p. Rybakow nie są wogóle członkami organizacji urzędników miejskich i dopiero w tej chwili choć niepowołani starają się roztoczyć nad nimi „opiekę". Znaczna większość wypowiedziała się, że nie pragnie takiej opieki i stwierdziła, następnie w głosowaniu, że zwołanie zebrania było nielegalne. W ten sposób udaremniono wszelkie rozbijackie zakusy.

W kołach urzędników miejskich mówi się, że ma to być nowy rodzaj „sanacyjnej" opieki. Należy zaznaczyć, że większość członków samozwańczej komisji organizacyjnej, która zwoływała niefortunne zebranie, ma niezbyt czyste sumienie i zapoznała się z karami dyscyplinarnemi za różne przekroczenia służbowe, lub awantury. To też nie dziw, że taki „dobór" nie znalazł aprobaty większości urzędników. (k)

Czy celowe?

W niedzielę odbył się w Poznaniu, na małej sali „Belwederu", t. zw. „zjazd obrony rolnictwa", zwołany przez nową organizację, która przybrała nazwę Związku Rolników w Polsce, a ma swą siedzibę w Toruniu.

Że rolnictwu dzieje się źle, i że potrzebuje obrony, to niewątpliwe; ale, czy obrony tej dokona szczęśliwie ów Związek Rolników w Polsce, co do tego mamy duże wątpliwości po przeczytaniu odezw i jednego numeru „naczelnego organu" Związku, przepojonych deklamacyjnemi „listami otwartemi", „memorjałami" do głowy Kościoła katolickiego, głowy państwa itp.

Zdaje się, że tych kilkudziesięciu rolników, którzy zebrali się w niedzielę i wysłuchali referatów naczelnego prezesa — jak się tytułuje — p. F. Wojciechowskiego z Zielnowa oraz zastępcy naczelnego prezesa p. Wojciaka, obu z Pomorza, miało wątpliwości podobne, jak my, i nie rozumiało bardzo, co organizacja ta zamierza robić.

Odezwa, wzywająca na zjazd poznański, zapowiedziała, że program Związku będzie ostatecznie uchwalony przez „100-tysięczny kongres obrony rolników" w Warszawie. Czy tylko napewno — stutysięczny?...

Plakaty wojny światowej

Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna", która zajmuje się zbieraniem i opracowywaniem materjałów, odnoszących się do wojsk polskich, walczących w czasie wojny światowej po stronie państw koalicyjnych, otrzymało ostatnio w darze na własność rzadki zbiór cennych afiszów wojennych amerykańskich, polskich, czeskich i in. w ogólnej liczbie przeszło 200. Hojnym ofiarodawcą jest p. Karol Gustyniak, b. długoletni prezes Gniazda Sokolego im. Gordona w Chicago. Ofiarodawca, który kolekcjonował pamiątki w Ameryce w ciągu całej wojny światowej, podarował T-wu Wyd. „P. A. B." szereg innych przedmiotów pamiątkowych, w ogólnej ilości przeszło 500 sztuk. Liczne zbiory p. Gustyniaka były też wystawiane na Wystawie Pamiątek Armji Błękitnej w Poznaniu w dn. 3—19 lipca 1931. Z ostatnio podarowanych, jak również z posiadanych z innych źródeł plakatów T-wo Wyd. „P. A. B." zamierza urządzić w Poznaniu Wystawę Plakatów Wojny Światowej, mającą objąć państwa koalicyjne i centralne. (o)

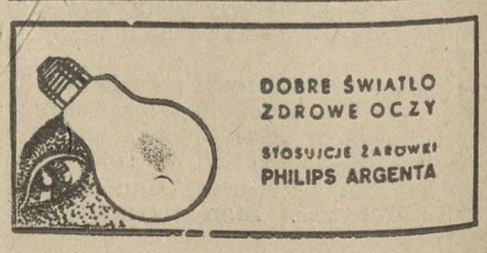

Zamknięcie dyskusji w sprawie przekładu Hamsuna „Augusta Powsinogi“

W n-rze 415 „Wiadomości Literackich“ p. Irena Krzywicka ogłosiła recenzję przekładu najnowszej powieści Hamsuna p. t. „August Powsinoga“, dokonanego przez Czesława Kędzierskiego. Podczas, gdy wszyscy inni recenzenci podnosili właśnie sumienność i piękno przekładu, p. Krzywicka wystąpiła z szeregiem zarzutów, których bezpodstawność wykazał już „Tygodnik Ilustrowany“ dwukrotnie (n-ry 47 i 52). Obecnie „Wiadomości Literackie“ publikują rzeczowe oświadczenie w tej sprawie samego tłumacza Hamsuna, które opiewa:

Pani Irena Krzywicka raczyła zwrócić uwagę na „niejakiego p. Czesława Kędzierskiego“. Z okazji przekładu „Augusta Powsinogi“, nastąpił atak w nr. 415 „Wiadomości Literackich“, z wyliczeniem mych grzechów głównych, oraz z przydatkiem kilku inwektyw, nieodzownych do umotywowania napaści. Ze względu na szeroki zasięg czytelników „Wiadomości Literackich“, jak i ze względu na wyliczone przez p. Krzywicką grzechy moje, odpowiedzieć — choć z niemałą przykrością — muszę.

1) Pani Krzywicka dowodzi, że „pretensjonalny tłumacz... dokonał przekładu z rosyjskiego“. Odpowiedź moja: Hamsun pisze nie po rosyjsku, lecz po norwesku, dlatego tłumaczyć go musiałem z norweskiego. Pozatem dla informacji: zacząłem tłumaczyć „Augusta“ z odbitek korektowych jeszcze przed pojawieniem się oryginału w handlu księgarskim. I jeszcze dla informacji: języka rosyjskiego wcale nie znam. Zarzucane mi rusycyzmy — „użądlić“ i „senliwy“ — są pochodzenia czysto polskiego, nie trudno je znaleźć w „Słowniku języka polskiego“ Karłowicza, Kryńskiego i Niedźwiedzkiego (t. VII, str. 429; t. VI, str. 65). „A to sławne!“ — nie ma nic wspólnego z „dobrze“, lecz raczej ze sławą, z niezwykłością. Jest to rozpowszechniony w całej Polsce okrzyk zdziwienia. „Amerykańcy“ — to wyrażenie wzięte z języka ludu wielkopolskiego, gdzie trudno mówić o wpływie języka rosyjskiego. Tyle co do przekładu z „rosyjskiego“ i „rusycyzmów“.

2) Pani Krzywicka powiada dalej: „Książka tłumaczona jest ohydną gwarą rzekomo ludową, w rzeczywistości wymyśloną naprędce przez p. Kędzierskiego“. I wylicza szereg „dziwolągów językowych“. Najpierw dla informacji: Hamsunem zajmuję się oddawna. Wchłonąwszy wszystkie dzieła jego, a więc i dramaty i poezje, i przystępując do ich odtwarzania w języku polskim, długo zastanawiałem się (przy „Błogosławieństwie ziemi“) nad wyborem „gwary ludowej“, któraby najtrafniej odtworzyła język Hamsuna. Wybór padł na kolebkę polskiego języka literackiego — Wielkopolskę. Krytyka, chwaląc ten mój pierwszy przekład, na szczegół ten nie zwróciła uwagi. Podniósł go jedynie w liście prywatnym Jerzy Bandrowski, zapisując mi to na plus.

Jak wyglądają zarzucone mi „dziwolągi językowe“? Szczupłość ram nie pozwala mi na szczegółowe wykazanie, jak małą posiada p. Krzywicka znajomość języka polskiego, jak ubogi jest jej zasób słownictwa polskiego. Na wszystkie bowiem te „dziwolągi językowe“ — z wyjątkiem dwóch — znajdzie p. Krzywicka odpowiedź we wspomnianym już 8-tomowym „Słowniku języka polskiego“. Dla przykładu jednak bodaj kilka „dziwolągów“ nawyrywki: „harować“ — ciągle i usilnie pracować, nękać się pracą, walczyć z losem, mozolić się (t. II, str. 20); „wzbogaciał“ — wzbogacieć, wzbogacieje, „Pan ubogim był, abyście wy Jego ubóstwem wzbogacieli“ — powiedział P. Skarga (t. VII, 1128); „odziemek“ — odziomek, odziom, odziemie, pień, pniak (III, 691); „siewacz“ — ziarno siewaczy zakiełkowało“ — powiedzia. J. Wieniawski, „tylko śniłem o siewaczce, za której krokami wyrastała zaraz pszenica“ — powiedział J. Korzeniowski (VI, 65); „chwarstać“ — chwarstanie, hwarszczenie, chrzęst, chrzęścić, szeleścić (II, 304, 309); „wypsiał“ — wypsieć, zejść na psy, wymarnieć (VII, 994) i t. d. Dwóch wyjątków słownik jeszcze nie zna, lecz zna je język żywy: 1) „nakrochmaloną obsadkę“ zna język krawiecki; 2) „niebotyk“, nowotwór, nagrodzony na konkursie „Jlustracji Polskiej“ w Poznaniu, który znalazł całkowitą aprobatę redakcji „Języka Polskiego“ i Komisji Językowej Polskiej Akademji Umiejętności (styczeń 1928). Czyż „niebotyk“ nie jest ładniejszy i wyższy od „drapacza chmur“?

Tak samo jak z owemi „dziwolągami“ rzecz ma się z cytatami, z tą jednak różnicą, że nie wchodzi tu w grę nieświadomość recenzentki, lecz — powiedzmy — „dopasowanie“ cytatów, ażeby cios był pewniejszy. Dla przykładu: recenzentka dowodzi, że według mnie chłopi nazywają świerki „żyjątkami“ oraz że powiadam: „świerki, te cuda z krain południowych“. W rzeczywistości wygląda to tak: August przywiózł do swego północnego Polden, aby je ozdobić, tysiące sadzonek świerkowych. Poldeńczycy odnoszą się do tej nowości nieufnie i lekceważąco. August, starając się ich przekonać, mówi: „Popatrz tu jeno, jak one leżą w wilgotnym mchu niby żyjątka małe, dwuletnie, o, słychać prawie jak piszczą!“ (str. 172). A kiedy po zasadzeniu August zbliża się do nich, ogarnia go nagła tkliwość: „Tak, doprawdy, maleństwa te żyją, żyją. Wręcz nie do wiary. Stoją sobie oto w ziemi, niby cuda z krain południowych, niby pokłon ludziom tu na ziemi północy“ (str. 278).

Powiedział Piotr Chmielowski: krytyk może mylić się w swym osądzie, lecz obowiązkowo musi spełniać swe zadanie odpowiednio przygotowany, uczciwie i sumiennie. Owóż co do owego zaleconego przez Chmielowskiego obowiązku p. Krzywicka dała dowód, że jest z nim w poważnej rozterce. Dowiodła nadto, że czytała książkę, ale jej nie zrozumiała. Rozpatrując bowiem w swej ocenie działalność Augusta, wypowiada swoje wątpliwości: „Niewiadomo dokładnie, czy robi to wszystko z chęci zysku, czy też z twórczej potrzeby działania“ i t. d. Tymczasem Hamsun powiada całkiem niedwuznacznie: „Był przyjacielski, bezinteresowny, rozdał wszystko aż do ostatniej koszuli i szedł dalej swoją drogą, nie wynosząc dla siebie osobiście ani grosza“...

Tyle w rzeczowej odpowiedzi, z zaznaczeniem, że na ewentualne dalsze ataki p. Krzywickiej odpowiadać już nie będę.

Czesław Kędzierski.

„Zredukowany“ samochód — Oszczędność w każdej dziedzinie

Nowość!

Już wyszedł z druku

„Kalendarz Graficzny“

na rok 1932

niezbędny informator dla każdego drukarza, introligatora, papiernika i pokrewnych zawodów. zw 12690/1

Do nabycia u wydawcy

Drukarnia Polska S. A.

Bydgoszcz, Marszałka Focha 18

Telefon nr. 352

Cena: w oprawie płóciennej tylko 1,— zł, z przesyłką pocztową 1 zł 30 gr po uprzedniem wpłaceniu należności na P. K. O. Poznań nr. 203 644

Walne zebrania

Roczne walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków im. Fr. Ratajczaka — Śródmieście - Poznań

Tow. Powstańców i Wojaków im Fr. Ratajczaka Śródmieście odbyło w lokalu p. Beyerowej swe roczne walne zebranie. Obrady otworzył prezes Olejniczak witając wśród zebranych członków, szczególnie serdecznie prezesa Związku p. dr. St. Celichowskiego, gen sekr. por. Kismanowskiego, przedstawicieli okręgu i gości. Następnie własna orkiestra złożona z młodzieży przedpoborowej odegrała pod kier. p. Sobczyńskiego hymn „Boże coś Polskę“, poczem prezes Olejniczak scharakteryzował owocną działalność zarządu, który wszystkie swe siły wytężył dla dobra Tow., stojącego wskutek tego twardo na gruncie narodowym i katolickim.

Dalsze przewodnictwo oddano w ręce prezesa Związku dr. St. Celichowskiego — protokół prowadził drh. Nowak. Sprawozdanie z działalności Tow. przedkładali kolejno prezes Olejniczak, sekretarz Nowak, skarbnik Dudziński i Komendant Marczyński. Z przedłożonych sprawozdań wynikało, że Tow. mimo ciężkich warunków gospodarczych, rozwija się znakomicie, pomnażając stale swó jstan posiadania.

Majątek Tow. powiększył się o 1500 zł., — członkowie Tow. brali żywy udział w wszelkich obchodach narod. i katolickich, na zebraniach wygłaszano pouczające odczyty i wykłady. Pod sztandarem Tow. grupuje się około 270 członków. Pewne sfery zdążały do tego, by ducha narodowego w Tow. osłabić co jednak zawiodło.

W gorących słowach przemówił do karnych druhów prezes Zw. dr. Celichowski, który scharakteryzował niezwykle ruchliwą działalność Związku. Legjon Wielkopolski w którym grupują się narodowe Towarzystwa liczy obecnie 36 tys. członków, gotowych zawsze stanąć w obronie ładu i granic Rzeczypospolitej.

Przeprowadzone wybory dały następujący wynik: prezes — Olejniczak (jednogłośnie), wiceprezes — Herman, II wicepr. — Knasiak, sekretarz — Nowak zast. sekr. — Kaźmierski, skarbnik — Ignacy Dudziński, komendant — Marczyński, komendant młodzieży przedpoborowej — Wojciechowski. Radni: Pawlak, Kosiński, Kubis i Kaźmierski.

Komisję rewizyjną tworzą: Lisiak, W. Libera i Piętka. Do sądu honorowego weszli: Rudzki, Przybył, Leksandrowicz, Bączkowski i A. Maciejewski. Pozatem wybrano 3 delegatów na zjazd okręgowy. Dodać należy, że na wniosek komisji rewizyjnej w osobie p. Lisiaka, udzielono zarządowi pokwitowania. (z)

Z Tow. Uczniów Handlowych.

W sali Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej odbyło się roczne walne zebranie Tow. Uczniów Handlowych. Obradom przewodniczył p. Szulc, prezes kuratorjum T. U. H. — protokół prowadził p. Rogoziński. Po odczytaniu protokółu przedkładali kolejno sprawozdanie z rocznej działalności Tow. prezes K. Winkler, gen. sekretarz Zb. Jakubowski, wicesekretarz Gąsiorowski, skarbnik Muszyński, bibljotekarz Nowak i gospodarz ogniska Rogoziński.

Sprawozdania doskonale ujęte, świadczyły o wszechstronnem kształceniu się młodego pokolenia w kupiectwie. Jak ze sprawozdań wynikało, Towarzystwem opiekuje się gorliwie 5 kuratorów wybranych ze sfery samodzielnych kupców i pracowników kupieckich. Kuratorzy służą młodzieży kupieckiej radą i reprezentują Towarzystwo w różnych sferach starszego społeczeństwa. Żywotność w T. U. H była niezwykła. Zebrania przeplatane były pouczającemi wykładami, odczytami, deklamacjami i monologami, przyczem prelegentami byli przeważnie sami członkowie. Brano również udział na zewnątrz w różnych obchodach i uroczystościach, zwiedzano ośrodki przemysłowo - handlowe, urządzano wycieczki krajoznawcze itd. Przy Tow. istnieją i rozwijają się znakomicie kółka naukowe, sceniczne, sportowe, szachowe, muzyczne i śpiewacze. Nasze kupiectwo oraz przemysłowcy w trosce o młode pokolenie kupieckie wspierają czynnie Towarzystwo, liczące dziś 311 członków. Czytelnictwo wśród członków T. U. H. jest bardzo rozwinięte. Bibljoteka posiada dzięki ofiarności 535 tomów różnej treści. Największym ośrodkiem wychowania i kształcenia członków T. U. H. jest zwłaszcza Ognisko przy Al. Marcinkowskiego, gdzie w wolnych chwilach od zajęć zawodowych, gromadzi się młodzież i spędza wspólnie czas na godziwych i przyjemnych rozrywkach W roku sprawozdawczym przewinęło się 5763 uczniów przez Ognisko. Znajduje się tu bibljoteka, czasopisma, fortepian, radjo, gry itd.

W dyskusji nad sprawozdaniami przemawiali pp.: kur. Szulc, Kisiel, Michalski, Gąsiorowski, Pluciński, Rogoziński, Bączyński i in. Zarządowi udzielono jednomyślnie pokwitowania.

Następnie dokonano wyboru nowych władz i to w składzie: K. Winkler — prezes, E. Michalski — wiceprezes, Zb. Jakubowski — sekretarz, M. Skóra i Ryszewski — zastępcy sekretarza, Niewiada — skarbnik, Gąsiorowski — bibljotekarz, B. Rogoziński — zast. bibljotekarza. Ławnicy: Śródecki i Skotnicki. Do komisji rewizyjnej weszli: W Rogoziński, Fr. Nowak, B. Brzoza, Rogalski, Urny i Gielnik. Sztandarowi: Sierszeński, Kempa i Weychan. Po wspólnym śpiewie, zamknięto obrady. (z)

Połączenie dwóch organizacyj kombatanckich na Śląsku

Na terenie G. Śląska prowadzone są pertraktacje i starania o połączenie dwóch związków powstańczych, o wyraźnej ideologji narodowej. Są to Narodowy Związek Powstańców i b. Żołnierzy, z prezesem Kozakiem na czele, i Związek Obrońców Śląska, z prezesem Manowskim. Połączenie ma nastąpić w kilku najbliższych miesiącach. (o)

Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna“

W dniu 21 lutego 1932 odbędzie się w Poznaniu nadzwyczajne walne zebranie. Jednym z głównych punktów obrad tego zebrania nastąpi uchwalenie nowego statutu towarzystwa. Pozatem w tymże dniu odbędzie się półroczne zebranie Rady Nadzorczej. (o)

KONTO KOMITETU niesienia pomocy biednym i bezrobotnym na miasto Poznań P. K. O. nr. 213 005.

Watykan a obecny system w Polsce

Warszawskie „A. B. C.“ doniosło:

„Przybył do Warszawy p. Wład. Skrzyński, ambasador przy Watykanie. Przyjazd p. Skrzyńskiego pozostaje w łączności ze znanym incydentem odmowy przyjęcia legjonistów przez papieża. P. Skrzyński w obawie przed konsekwencjami usiłuje całą odpowiedzialność zwalić na inne przyczyny.

„Dzięki staraniom p. wiceministra Becka, p. Skrzyński był przyjęty we środę na audjencji u p. marsz. Piłsudskiego. W rozmowie z dygnitarzami państwowymi p. Skrzyński skarży się, że Ojciec św. byłby nam bardzo życzliwy, gdyby nie wpływy duchowieństwa polskiego, które paraliżują jego akcję w Watykanie. Słowem, p. Skrzyński szczuje pułkowników przeciwko klerowi polskiemu. Warto to sobie zapamiętać“.

Do uwag tych dodaje krakowski „Głos Narodu“:

„Jeśli tak jest, jak „A. B. C.“ pisze, to p. amb. Skrzyński ulega iluzji. Żadne „wpływy duchowieństwa“ nie zdołałyby zepsuć Polsce opinji w Watykanie, gdyby nie było takich faktów, jak Brześć, pacyfikacja Małopolski wschodniej, co — jak donosiła „Reichspost“ — skłoniło Ojca św. jesienią ub. r. do bardzo energicznej interwencji wobec p. Skrzyńskiego, i na dokładkę skandaliczna książka p. Kostka - Biernackiego“.

Wyjazd delegacji polskiej na Olimpjadę

Warszawa, 12. 1. (PAT.) W poniedziałek o godz. 22,35 wyjechała do Havru via Paryż polska ekspedycja na Olimpjadę zimową w Lake Placid. W skład ekspedycji weszli narciarze i hokeiści.

Stronnictwo Narodowe

Koło Jeżyce

Zebranie nie odbędzie się dziś, lecz dopiero dnia 19 bm. jako nadzwyczajne walne. Zarząd.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Wtorek, 12 stycznia 1932.

Słońce: wschód 8,00; — zachód 16,01; — długość dnia 8 godz. 1 min

Księżyc: wschód 10.11; — zachód 21,19; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana — 2 st. C., pochmurno, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 2 st. C., najniższa — 2 st. C.

Przepowiednia pogody na środę: W dalszym ciągu mroźno.

Kal. rzk.: Arkadjusz; jutro Weronika.

Kal. słow.: Czesław; jutro Bogumił.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego, św. Marcin nr 59, I p. udziela porad bezpłatnie — Kobiety: w poniedziałki od godz. 17—18; mężczyźni: we wtorki od godz. 17—18.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem", Stary Rynek 75 — Apteka Sapieżyńska pl. Sapieżyński 1 — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem", pl. Wolności 13.

Wilda: Apteka „Pod Koroną", Górna Wilda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą", ul. Kraszewskiego 12

Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona", ul. Marsz. Focha 47

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Ogniska Polek.** Walne zebranie nie odbędzie się w środę, lecz w piątek (15 bm.) o godz. 18.15 na sali Stowarzyszenia Techników, św. Marcin 21.

— * **Tow. Przem. Sobieski w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródce. Na porządku obrad m. in. wykład p. dr. Wojtkowskiego — W kasie lokalnej płatny jest wypadek 158.

WYKŁADY

— * **Wykłady publicystyki gospodarczej na W. S. H.** W drugim trymestrze cykl wykładów o organizacji i technice publicystyki gospodarczej wygłosi w auli W. S. H. red. Jerzy Gutsche. Wykłady odbywać się będą co wtorek od godz. 8—9 wieczorem.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" (Śródmieście.)** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 20 w salce przy ul. św. Marcina 65. Na porządku obrad m. in. sprawozdanie zarządu, wręczenie dyplomów jubilatom i wybory do zarządu.

— * **Żeńskie Tow. gimn. „Sokół" Poznań-Śródka** składa wszystkim ofiarodawcom, którzy przyczynili się do urządzenia gwiazdki dla najbiedniejszej młodzieży, która odbyła się w III święto Bożego Narodzenia — serdeczne „Bóg zapłać!"

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kursy malowania na porcelanie** rozpoczną się w ciągu stycznia. Bliższych informacyj udziela się w Czytelni dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 pomiędzy godz. 11—13 i 16—19.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Zarząd Poznańskiego Okręgu Stow. Kobiet Pracujących** prosi o najliczniejszy udział członków w uroczystej akademji ku czci św. Rodziny, która się odbędzie w niedzielę, 17 bm. o godz. 12 w sali teatru świetlnego „Słońce". Na akademji przemówi J. Em. ks. Kardynał-Prymas a wykład wygłosi J. M. prof. dr. Sajdak

PODZIĘKOWANIA

— * **Komitet Gwiazdkowej Wystawy Prac Kobiet** składa serdeczne podziękowanie szan. publiczności, która zwiedziła tak licznie naszą wystawę, zaopatrując się na niej w podarki gwiazdkowe; dalej wszystkim paniom dyżurnym, Związkowi pp. Budowniczych, którzy ofiarowali nam bezinteresownie salę „Strzecha" i p. St. Kałamajskiego za wypożyczenie coroczne różnych sprzętów, potrzebnych do dekoracyj. — Za Komitet: Z. Cynkowa, J. Wrzesińska.

— * **Za zorganizowanie pięknej uroczystości gwiazdkowej** w szkole XII na Wildzie, oraz obdarzenie mimo kryzysu bogatemi podarunkami 111 ubogich uczenic szkoły, składam wszystkim hojnym ofiarodawcom, członkom Koła Rodzicielskiego, a przedewszystkiem ruchliwemu i nieustającemu w pracy nad zbliżeniem szkoły z domem zarządowi Koła serdeczne, staropolskie „Bóg zapłać!" — Kierowniczka szkoły XII.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Stowarzyszenie Porządku Publicznego** wzorem lat ubiegłych z inicjatywy swego prezesa p. Edmunda Szwedzińskiego urządziło w jego prywatnem mieszkaniu przy ul. św. Marcina 39 gwiazdkę — Tym razem obdarzono 120 rodzin, czyli 300 osób. Na obchód przybyli członkowie S. P. P. i zaproszeni goście. Rolę gwiazdora odegrał znakomicie p. Zenon Laurentowski. Następnie dary poświęcił ks. Streich, który dziękował ofiarodawcom a przedewszystkiem pp. Szwedzińskim. Następnie ładne deklamacje na tle jarzącej się choinki wygłosiły Teimertówna, Nowacka i in. Po odśpiewaniu kolend gospodarze rozdali liczne podarki w postaci bielizny, łakoci, przyborów szkolnych, żywności, zabawek itd. (z.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **W sprawie zaginięcia pracownika Dyrekcji Ogrodów Miejskich,** Brunona Różyckiego, donosi nam p. Antoni Konieczny, właściciel restauracji przy ulicy Masztalarskiej 2, że Różycki bawił w jego lokalu około 2 godzin i wydał w towarzystwie innych mężczyzn około 14 zł, a nie całą pensję miesięczną, jak to mylnie doniesiono. Zaginiony w nocy na Nowy-Rok przebywał w areszcie policyjnym i dopiero potem znikł, w każdym razie musiał mieć jeszcze pieniądze, jeżeli starczyło mu na podróż do Berlina.

— * **Wykopany kościotrup.** Podczas prac ziemnych w ogrodzie p. Walentego Radzieja w Chojnie (pow. szamotulski) wykopano kościotrup kobiety, który musiał się znajdować w ziemi od około 20 lat. (k.)

— * **Zawód miłosny powodem samobójstwa.** Donieśliśmy już o samobójstwie młodej kobiety, która w niedzielę rano z mostu św. Rocha rzuciła się do Warty i znalazła tam śmierć. Zwłoki jej wyłowiono wkrótce po wypadku w pobliżu przystani rybackiej za mostem Chwaliszewskim. W ciągu dnia wczorajszego zmarłą rozpoznano. Jest to 16-letnia Irena Wojciechowska, która mieszkała u rodziców przy Dolinie 18. Samobójstwo popełniła w dniu 10 bm., zaś następnego dnia byłaby ukończyła 17 lat. Dziewczyna pozostawiła kartkę, z której wynika niewątpliwie, iż targnęła się na swe życie z powodu nieszczęśliwej miłości do niejakiegoś Tadzia. Był to jakiś niedawno poznany młody człowiek, który jednak nie darzył jej wzajemnością. Rodzice i rodzeństwo zauważyli u dziewczęcia niewytłumaczoną depresję, nie przeczuwali jednak, że skończy się to tak tragicznym wypadkiem. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Awantura w lokalu i strzelanina.** Denerwujące sceny rozegrały się około północy w lokalu p. Hejnowskiego na Jeżycach. Doszło tam do zajścia, podczas którego jeden z awanturujących się strzelał z rewolweru. Podczas pościgu Piotr Nowakowski, szofer z zawodu, strzelił również kilka razy. Awanturujący się zbiegli, a Nowaczyka i kolegę jego również szofera p. Kmiecia zatrzymała policja w areszcie. (k.)

— * **Przestępstwa samochodowe i dorożkarskie.** W miesiącu grudniu zgłoszono w Poznaniu i podano do ukarania 268 wykroczeń samochodowych i dorożkarskich. Za nieoświetlenie pojazdów spisano 82 protokółów, zderzenie samochodów 13, zbyt szybką jazdę i wyprzedzanie innych pojazdów 16, nieposiadanie prawa jazdy, dowodów rejestracyjnych oraz firmy 30, najechanie ludzi 9, tamowanie ruchu kołowego i pozostawienie pojazdów bez nadzoru 37, niewskazywanie kierunku jazdy 10, przepełnienie autobusów pasażerami 4, nieprzepisowa jazda 19, niezatrzymywanie się na przystankach tramwajowych 3, nadmierne dymienie 11, nieregowanie na sygnał „stój" 8, jazdę z otwartym tłumikiem, jazdę z pasażerami z podniesioną chorągiewką, nieprzepisowe czapki i numery 10, palenie tytoniu przy sterze podczas jazdy 3, jazdę rowerami po chodnikach oraz bez kart rejestracyjnych 5 i za „strzelanie" z motorów w Sylwestra 4. (k.)

— * **Znowu powrócił do „fachu".** Zwolniony niedawno z więzienia we Wronkach 22-letni Piotr Ławniczak, niedługo po odzyskaniu wolności usiłował włamać się do składu kapeluszy damskich przy ul. Półwiejskiej. Włamywacza przytrzymał jednak stróż nocny i oddał go w ręce policji. (k.)

— * **Napad rabunkowy.** Na drodze pod Napachaniem (pow. poznański) 22-letni Jan Knaś ze Starzyna napadł na przejeżdżającego Feliksa Dreczkowskiego z Dolnego (pow. poznański) w celach rabunkowych; zranił on p. Dreczkowskiego kilka razy w głowę i zbiegł, zabierając 12 zł. W wyniku zarządzonego pościgu Knasia niebawem ujęto i odstawiono do poznańskiego więzienia sądowego. (k.)

— * **P. Władysław Wojciechowski,** ul. Wybickiego 12, prosi nas o zaznaczenie, że nie jest identyczny z wymienionym w wczorajszym numerze naszego pisma w notatce p. t. „Szajka oszustów" Władysławem Wojciechowskim.

Również p. Władysław Wojciechowski, właściciel cukierni przy ul. Pocztowej 28, donosi nam, iż z sprawą tą nie ma nic wspólnego.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **W Grodzisku włamano się** do mieszkania p. Maksyma Staśkiewicza. Nieznany złoczyńca zabrał różnego rodzaju odzież i rewolwer systemu „Dreyer". (k.)

— * **Pożar w Owińskach.** W wojewódzkim zakładzie psychjatrycznym w Owińskach (pow. poznański) wybuchł przed kilku dniami pożar z powodu wadliwego komina. Ogień stłumiono w zarodku, to też powstały straty nieprzekraczające sumy tysiąca złotych. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za uraz cielesny z wynikiem śmiertelnym.** Mistrz rzeźnicki Karol Kęsik w Chełmnie posprzeczał się swego czasu w rzeźni miejskiej z rzeźnikiem Rutkowskim, którego w końcu uderzył ręką w twarz tak silnie, że R. zatoczył się i uderzył głową o słup żelazny. Po kilku tygodniach R. zmarł wskutek zakrwawienia mózgu po stronie uderzenia o słup. Sprawa oparła się o sąd, który skazał Kęsika na 6 miesięcy więzienia i poniesienie kosztów z powództwa cywilnego. Wskutek wniesionej apelacji sprawę rozpatrywał ponownie sąd apelacyjny w Toruniu. Przesłuchano kilku świadków dodatkowych oraz czterech lekarzy jako biegłych. Sąd zatwierdził wyrok pierwszej instancji zaznaczając w motywach, że śmierć nastąpiła w związku z uderzeniem go przez oskarżonego w twarz. (x.)

— * **Za dwużeństwo.** Murarz Walenty Stachowiak, lat 49, odpowiadał przed sądem okręgowym w Toruniu za dwużeństwo. S. ożenił się w roku 1907, lecz żonę po pewnym czasie opuścił i ożenił się w r. 1924 z inną kobietą, która „dała mu utrzymanie". Oskarżony przyznał się do winy, wobec czego sąd, przyznając mu okoliczności łagodzące, skazał go na najniższą ustawowo karę, czyli na 6 miesięcy więzienia. (x.)

— * **Niesumienny sekretarz.** Przed sądem okręgowym w Toruniu odpowiadał sekretarz adwokacki Bolesław Braca z Chełmży, oskarżony o szereg sprzeniewierzeń na szkodę adwokata Hrehorowicza. W dwóch wypadkach B., nie będąc do tego upoważniony, podpisał przekazy pocztowe, wysłane pod adresem swego szefa, swojem nazwiskiem, zatrzymując pieniądze dla siebie. Wreszcie pismem, skierowanem do adw. H., usiłował wymusić kilkadziesiąt złotych za nadgodziny, grożąc ujawnieniem pewnych tajemnic adwokackich. Adwokat H., jako świadek, podał popełnione przez oskarżonego sprzeniewierzenia, wynoszące kilka tys. złotych. — Klientów, upominających się o swą należność, B. nie dopuszczał do swego szefa, zbywając ich rozmaitemi wybiegami. Co do nadgodzin świadek wyjaśnił, że daje swemu personelowi doraźne gratyfikacje, tak, że z tego tytułu B. nie miał żadnych pretensyj. Wyrokiem sądu B. skazany został na łączną karę 14 miesięcy więzienia. (x.)

— * **Za zabójstwo i samowolną eksmisję.** Właścicielka nieruchomości Zyglerowa w Starogardzie urządziła w sierpniu ub. roku samowolną eksmisję braci Jerzego i Gotfryda Wickich, którzy dzierżawili od niej garbarnię. Niejako pod jej komendą udali się uzbrojeni w rewolwer, motykę i siekierę trzej młodzi ludzie, Eich, Hartung i Tocha, którym niejaki Kamrowski „na odwagę" zafundował pół litra wódki, przed garbarnię, wyłamali drzwi i zażądali od Wickich opuszczenia lokali. — Wiccy przeciwstawili się energicznie zamierzonej eksmisji wskutek czego powstała gwałtowna sprzeczka, w czasie której Jerzy Wicki wystrzałem z rewolweru na miejscu zabił atakującego go Eicha. Sprawą zajął się sąd. Wicki J. tłumaczył się, że strzał oddał w obronie własnej, ponieważ napadnięty został przez uzbrojonego w rewolwer Eicha. Przewód sądowy wykazał słuszność twierdzenia Wickiego. To też sąd uwolnił Wickich od winy i kary, zasądzając natomiast Zynglerową, Tochę, Hartunga i Kamrowskiego za samowolną eksmisję, przyznając łagodzące okoliczności, każdego na dwa miesiące więzienia. (x.)

JARMARKI

— * **Pobiedziska.** Jarmark ogólny odbędzie się w środę, dnia 20 bm. Spęd bydła dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Mrowino,** pow. poznański. („Jasełka".) Szkoła tutejsza spełnia należycie zadania kulturalne i oświatowe na terenie gminy. Ostatnio, podczas świąt, szkoła wystawiła „Jasełka", odegrane dzięki staraniom kierownika szkoły p. Feliksa Kolbusza przez dzieci szkolne, z wielkiem powodzeniem. „Jasełka" grano w drugie i trzecie święto; cieszyły się wielką frekwencją publiczności.

— * **Mrowino.** (Osobiste.) Dnia 15 bm. obchodzą pp. Ludwik Nowak z żoną Józefą z domu Mąkowską srebrne gody małżeńskie. Na intencję Jubilatów odbędzie się w tym dniu msza św. w kościele w Cerekwicy.

— * **Pniewy.** („Jasełka".) Dnia 3 bm. urządziła tut. ochronka, kierowana przez S. S. Rodziny Marji „Jasełka" ze współudziałem Stow. Młodzieży i Młodych Polek. Dzięki umiejętnemu przygotowaniu zespołu przez kierowniczkę, siostrę Franciszkę, przedstawienie udało się i pozostawiło miłe wspomnienie u publiczności, która bardzo licznie się zebrała. Produkcje dzieci z ochronki, tańce i krakowiak zdobyły huczne oklaski. Stow. Młodzieży i Młode Polki wywiązały się znakomicie z swych ról. Podkreślić należy z uznaniem, że tut. dobrze zgrana orkiestra Sokoła pod batutą znanego muzyka p. Mieczysława Filipowicza przyczyniła się w wysokiej mierze do uświetnienia wieczoru.

— * **Chodzież.** (S. M. P.) Dnia 29 grudnia ub. r. odbyło się w salce parafjalnej roczne walne zebranie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej pod przewodnictwem p. A. Bentkowskiego, członka patronatu. Po zagajeniu i przeczytaniu protokółów nastąpiły sprawozdania poszczególnych członków zarządu z całorocznej działalności, poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu w skład którego weszli druhowie: jako wicepatron — p. Borkowski, prezes — p. Wałkowski A., wiceprezes — p. Stolp B., sekretarz — p. Radomski B., skarbnik — p. Czywczyński, naczelnik — p. Kaczmarowski Br., zastępca — p. Jagodziński L., gospodarz — p. Bartsch J., bibljotekarz — p. Górski B. Następnie w skład kom. rewizyjnej wybrani zostali p. Lewandowski — jako przewodniczący i druhowie Grembowski Wł. i Zimny B., a do sądu honorowego jako przewodniczący ks. patron Frąckowiak i pp. Lewandowski, Borkowski, Wiśniewski i Kopczyński.

— * **Mogilno.** (S. M. P.) Walne zebranie młodzieży męskiej odbyło się 3 b. m. w salce parafjalnej. Zagaił je prezes Kosmowski. Nastąpiły sprawozdania zarządu. Walne zebranie udzieliło zarządowi absolutorjum. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli drh. Kosmowski, Balcerowicz, Bylski, Przepierski i Mularczyk.

— (Z Tow. Robotników Kat.) Walne zebranie Tow. Robot. Kat. odbyło się w dniu 3 bm. w salce parafjalnej. Zagaił je prezes p. Olszanowski, przewodniczył ks. prob. M. Brodowski, do pióra powołano p. Fr. Woźniaka. Po sprawozdaniach zebranie udzieliło zarządowi absolutorjum. (mm)

— * **Kruszwica.** (Z Rady Miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu wybrano na inspektora rzeźni miejskiej p. A. Szczepańskiego, lekarza weter. z Gniewkowa. Na skutek niezatwierdzenia przez wojewodę na I ławnika magistratu p. Prusinowskiego, wybrano ławnikiem p. Franciszka Dratwińskiego. Załatwiono jeszcze formalności dotyczące odpisów na kapitał renowacyjny rzeźni i gazowni miejskiej.

— (Z Tow. Upiększenia Miasta.) W dniu 22 grudnia komisja T. Upiększenia Miasta dokonała przeglądu dekoracyj okien wystawowych. W skład komisji wchodzili pp. burmistrz Borowiak, radca Ziółkowski i A. Koczorowicz. Pierwszą nagrodę przyznano p. W. Paulowi, drugą p. Cz. Jankowskiemu, trzecią p. J. Chmieleckiemu. Poza tem listy pochwalne za gustowne dekoracje otrzymali pp. T. Karłowska, Józef Janczak i Szeliga.

— (13 rocznica.) W dniu 3 bm. upłynęło 13 lat od chwili, kiedy Chełmce wyswobodziły się z jarzma pruskiej niewoli i w dniu tym urządziło Tow. Powst. i Wojaków wieczornicę. Program był urozmaicony śpiewem, referatem i deklamacjami. Powstańcy złożyli wieniec na grobie poległych powstańców śp. Kujawy i Gralaka.

— (Z Koła Rodzicielskiego.) Zarząd Koła Rodzicielskiego, założonego przed 3 miesiącami, zebrał na gwiazdkę dla biednych dzieci wiele artykułów żywnościowych i gotówki, za co składa wszystkim ofiarodawcom z miasta Kruszwicy i okolicy najserdeczniejsze podziękowanie a przedewszystkiem Dyrekcji Cukrowni i Magistratowi. Z zebranej gotówki zakupiono wiele odzieży i obuwia. Obdarowano 138 dzieci, a z darowanej mąki zostało wypieczone około 1000 pierników i 140 strucli. Obchód gwiazdkowy odbył się bardzo uroczyście.

— (Z Straży Pożarnej.) Po dłuższej przerwie odbyło się w ubiegłym miesiącu zebranie Ochotn. Straży Pożarnej w lokalu p. Borysa. Przewodniczył podnaczelnik p. Stanny. Omawiano sprawy dotyczące organizacji i wyposażenia Straży. Z premji w wysokości 50 zł, przyznanej Straży przez K. U. O. w Poznaniu, uchwalono zakupić czapki dla strażaków. (fn)

— * **Inowrocław.** (Dar pobożnych kolejarzy.) Staraniem i z ofiar kolejarzy naszych przybyła nowa ozdoba wielkiego kościoła Matki Boskiej w postaci niezwykle udatnej kopji obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej pędzla znanego na Kujawach artysty-malarza p. Rutkowskiego. Fakt ten należy z uznaniem podkreślić, tem więcej, że kolejarze nasi niejednokrotnie już przyczynili się ku chwale większej tego największego naszego kościoła. Uroczyste odsłonięcie obrazu nowego nastąpi dopiero za kilka tygodni.

— (Pomoc bezrobotnym.) Po ukończeniu kampanji cukrowniczej liczba bezrobotnych u nas znacznie wzrosła. Miejski komitet pomocy bezrobotnym rozdał w grudniu znaczne ilości ziemniaków, kapusty, mąki i innych produktów w naturze, 3 600 ctn. węgla, wiele mięsa i cukru. Na-

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa".** nw 8 059

tomiast mało udało się zdobyć odzieży dla bezrobotnych, zapotrzebowanie zaś na ciepłe ubrania jest znaczne. Obecnie komitet zabiega o wyjednanie dalszych ofiar dla najbiedniejszych. Godne uznania jest postępowanie szeregu członków zarządu zakładów „Solvay" w Mątwach, którzy zamiast wizyt noworocznych złożyli większą sumę na rzecz miejscowego komitetu pomocy dla bezrobotnych. (em.)

— * **Gniezno.** (Z Tow. Przem.) Onegdaj odbyło się plenarne zebranie Tow. Przemysłowców. Zagaił je prezes p. Przybyszewski. Referat p. tyt. „Stanowisko organizacyj rzemieślniczych wobec obecnej sytuacji gospodarczej" wygłosił p. Jesiołowski. Potem omawiano obszernie sprawę apolityczności tow. rzemieślniczych. W dyskusji przemawiali pp. Przybyszewski, Neumanna, Jerzak, Czub, Hordyk i Jesiołowski.

— (Włamanie.) Nieznani złoczyńcy włamali się do składu towarów krótkich przy ul. Farnej 4. Złodzieje przywłaszczyli sobie za 300 zł różnego towaru.

— (Oszustwo.) W tych dniach zjawił się niejaki Wawrzyniec Michalik z Gniezna u p. Stanisławy Wawrzynkiewiczowej w Wierzbnie i występując jako „kontroler obligacyj", wyłudził 100 zł gotówki oraz przywłaszczył sobie przy tej sposobności obligację 5-proc. pożyczki państwowej na 500 zł. (br.)

— * **Września.** (Stow. Młodych Polek.) W niedzielę 3 bm. urządziło Stow. Mł. Polek we Wrześni bardzo miłą wieczornicę gwiazdkową. Ks. prof. Jernajczyk przywitał licznie zebranych gości. Po deklamacji „Opłatek wigilijny" odegrały druchny baśń fantastyczną pod tyt. „Cudowna noc", napisaną przez ks. Wieczorka. Przedstawienie to wywołało ogólne zadowolenie; przygotowała je starannie p. naucz. Kryślakówna. Po przedstawieniu obdarowały się druchny wzajemnie.

— (Z życia harcerzy.) Wśród drużyny harcerskiej szkoły wydziałowej żeńskiej odbyły się egzamina na stopnie sprawności. W skład komisji weszła nauczycielka Münchberżanka, a przewodniczył ks. Br. Muller. Komisja wyraziła swe zadowolenie z wyniku egzaminu jak i wogóle z całego stanu tej drużyny.

— (Z Koła Związku Inwalidów.) Tutejsze Koło Inwalidów wojennych urządziło również i w roku bieżącym gwiazdkę dla wdów i sierót. Obchodowi przygrywała orkiestra 68 p. p.

— (Uprawianie szermierki.) Staraniem Wychowania Fizycznego odbył się w hali gimnastycznej tutejszego gimnazjum publiczny pokaz szermierki, który wzbudził wśród widzów wielkie zainteresowanie. W szermierce brali udział gimnazjaści i członkowie klubu sportowego Wiktorja. Nagrody pierwsze za dobre wyniki uzyskali pp. Spisak, Sobkowiak, T. Koehler i Gawęcki Kazimierz. (y)

— * **Kościan.** (Kradzieże.) W nocy na 6 bm. za pomocą wytrycha otworzyli nieznani złoczyńcy drzwi do kaplicy Pana Jezusa od strony ogrodu, stąd dostali się do wnętrza kościoła i rozbili skarbonki. Pastwą złodziei padło około 18 zł.

Tej samej nocy wtargnęli złodzieje do restauracji p. Kazimierza Tomaszewskiego przy ulicy Poznańskiej, gdzie skradli 4 litry wódki, 50 cygar, 100 papierosów i obrus. Następnie weszli do mieszkania i z bufetu zabrali 140 zł gotówki. Nadto zajrzeli sprawcy do pracowni fotograficznej p. Franciszka Maciejaka, gdzie zniszczyli kilkadziesiąt klisz wartości około 25 zł.

— (Przedstawienie.) Tutejsza Ochotnicza Straż Pożarna urządziła w święto Trzech Króli przedstawienie amatorskie sztuki p. t. „Miłość strażaka". Amatorzy wywiązali się z swego zadania bardzo dobrze, za co nagrodzono ich rzęsistemi oklaskami. Udział obywatelstwa był bardzo liczny. Czysty zysk przeznacza się na zakup motopompy.

— (Z życia Stów Młodych Polek.) W dniu 6 bm. urządziło Stowarzyszenie Młodych Polek w Kiełczewie uroczystość łamania opłatka. Program wieczoru składał się z życzeń, śpiewu kolend, deklamacyj, wesołego monologu i obrazku scenicznego. Nastrój był bardzo uroczysty. Podziwiać należy ogromną żywotność owego Stowarzyszenia, które istnieje zaledwie od 3 miesięcy.

Stowarzyszenie Młodych Polek w Konojadzie urządziło w dniu 6 bm. przedstawienie amatorskie sztuki Brodzińskiego p. t. „Wiesław" czyli „Wesele krakowskie" oraz komedji „Końska kuracja". Całość wypadła ku ogólnemu zadowoleniu licznie zgromadzonej publiczności.

— (Pomoc bezrobotnym.) Przewodniczącym Parafjalnego Komitetu niesienia pomocy biednym i bezrobotnym wybrano w miejsce ustępującego ks. prob. Bednarkiewicza p. burm. Ed. Maćkowiaka.

— (Bezrobocie.) Po 8 tygodniach pracy ukończona została tegoroczna kampanja w tutejszej cukrowni. Wskutek tego szeregi bezrobotnych znacznie wzrosły a bardzo mała ilość pobiera wsparcie z funduszu bezrobocia. Z ukończeniem kampanji cukrownia zwolniła około 1000 ludzi z Kościana i powiatu. Miasto Kościan posiada obecnie przeszło 500 bezrobotnych, którym Parafj. Komitet bezrob. udziela zapomóg w postaci artykułów żywnościowych i odzieży. (mk)

— * **Krotoszyn.** (13 rocznica.) W dniu 1 bm. jako w 13 rocznicę oswobodzenia Krotoszyna z pod jarzma pruskiego odprawiona została solenna msza św. w kościele farnym, poczem ruszył pochód na cmentarz parafjalny celem złożenia wieńca na grobach powstańców. W pochodzie brały udział delegacje wszystkich narodowych organizacyj i towarzystw z zarządami tut. Towarzystwa Powstańców i Wojaków i Obozu Wielkiej Polski na czele.

— (Gwiazdka u Młodych Polek.) Z inicjatywy ks. patrona Lorenca odbyła się w tych dniach gwiazdka Młodych Polek na sali Domu Katolickiego. W uroczystości brało udział 150 członkiń oraz zaproszeni goście. Program był bardzo urozmaicony.

— (Włamanie.) Do tut. kina „Słońce" włamali się złoczyńcy, poprzecinali przewody elektryczne i skradli przybory do aparatu kinematograficznego. Włamywaczy wyśledzono. (fk)

— * **Strzałkowo.** (Gwiazdka.) Z inicjatywy Tow. Katolickich Robotników i przy pomocy miejscowych towarzystw i ofiarnego społeczeństwa odbyła się dnia 26 grudnia gwiazdka dla dziatwy parafji strzałkowskiej. Po odśpiewaniu wspólnych kolend, złożyło się na miły wieczorek kilka deklamacyj dzieci. Potem wszedł na scenę św. Mikołaj i po krótkiej przemowie rozdał 420 dzieciom podarki.

— (S. M. P.) W niedawno założonem Stow. Młodzieży Polskiej daje się zauważyć wzmożona działalność. Dnia 31 grudnia z inicjatywy nader ruchliwego patrona Tow., ks. prob. Maruszarza urządzono wieczorek wigilijny. Przy choince ks. patron przemówił do zebranych pięknemi słowami. Następnie odbyło się łamanie opłatka i odśpiewanie kolend, poczem odegrano sztukę p. t. „W szopce". Po deklamacjach i piosenkach drh. Ziemowit Ziarniak wygłosił referat „O kolendach polskich". Zabawę zakończono mazurem. Dnia 3 bm. odbyło się walne zebranie. Do zarządu wybrani zostali pp.: prezes — Władysław Stawniak, sekretarz — Bolesław Winkowski, skarbnik — Zdzisław Spychała, bibljotekarz — Józef Matuszewski, naczelnik — Ignacy Kapela, gospodarz — Stefan Nowacki.

— * **Ostrów.** (Z Kasy Chorych.) Dotychczasowa miejscowa Powiatowa Kasa Chorych rozciąga obecnie jako instytucja okręgowa swą działalność na 6 okolicznych powiatów. Kasy w powiatach: Kempnie, Krotoszynie, Koźminie, Odolanowie i Ostrzeszowie ulegną likwidacji, a majątek ich przejmuje instytucja okręgowa w Ostrowie. Cały okręg podzielony zostanie na rejony, w których pracować będzie ogółem 6 lekarzy obwodowych, 36 lekarzy ogólnie praktykujących, 8 lekarzy specjalistów, 1 lekarz-dentysta, 30 techników dentystycznych, 78 akuszerek oraz kilkanaście higjenistek. Kasa posługiwać się będzie własną apteką w Ostrowie.

— (Z parafji.) Parafja ostrowska liczy obecnie 28 012 dusz. W roku ubiegłym było ślubów 226, chrztów 761, a pogrzebów 386.

— (Z życia „Sokoła".) Żeński „Sokół" urządził w święto Trzech Króli w Strzelnicy gwiazdkę dla małych sokolat. Popisywano się śpiewem, tańcem, ćwiczeniami i różnemi innemi ucieszemi historyjkami. Nakoniec gwiazdor wobec pięknej choinki obdarowywał sokolęta podarkami, przyczem śpiewano kolendy. Uciecha wśród dzieci była wielka. Wieczorem odbyła się dla starszego „Sokoła" uroczystość łamania opłatka, połączona z skromną zabawą. Udział również i obywatelstwa był niezwykle liczny. (n.)

— * **Kępno.** (Postrzelony w czasie obławy.) W czasie obławy na złodziei, kradnących węgiel z pociągów, postrzelony został w Trzciance pod Kępnem w obie nogi 24-letni Leon Łuczak z Kępna. Ł. przewieziono do szpitala powiatowego, gdzie mu amputowano prawą nogę. Dochodzenia w toku. (ek.)

Z POMORZA

— * **Grudziądz.** (Osobiste.) Na stanowisko kierowniczki tut. gimnazjum żeńskiego władze szkolne powołały p. dr. Dadlecównę.

— (Zgon senjora kół ziemiańskich.) — W majątku swym Najmowo pod Jabłonowem zmarł w 90 roku życia śp. Feliks Ossowski. Zmarły był najstarszym ziemianinem na Pomorzu.

— (Uparty dezerter.) W Waldowie Szlach. pod Grudziądzem aresztowany został dezerter wojskowy z 59 p. p. w Inowrocławiu, Walenty Reguła, ukrywający się od dłuższego czasu na Pomorzu. R., który był już dwukrotnie karany więzieniem za dezercję, odstawiony został do dyspozycji żandarmerji w Grudziądzu. (ski.)

— * **Wąbrzeźno.** (Harce złodziejskie.) W czasie świąt dokonano tu 8 włamań do biur rozmaitych urzędów i mieszkań prywatnych. W ręce złodziei wpadło ponad 1500 zł gotówki oraz wiele odzieży i innych przedmiotów, łącznie wartości kilkunastu tys. zł. P. Dudziakowi np. skradziono, po wyjściu rodziny na pasterkę, prawie wszystką odzież, wartości 3500 zł oraz około 400 zł gotówki; p. Prusieckiemu przy ul. Poniatowskiego skradziono przeszło 1000 zł.

— (Śmiertelny wypadek.) W pierwsze święto B. N., podczas podróży do Brodnicy, wypadła z pociągu 6-letnia Jadwiga Jarzębska z Podgórza. Wskutek ciężkich wewnętrznych obrażeń dziecko następnego dnia zmarło w szpitalu. (x)

— * **Starogard.** (Wielka kradzież drobiu.) W majętności Bietowo włamali się złodzieje do chlewu, z którego skradli 40 gęsi i kaczek do chowu, 30 kur i kilkanaście indyków. Złodzieje uszli z łupem nieznani.

— (Dobry wynik polowania.) Na terytorjum majątku Hermanowo ubito podczas naganki 83 zajęcy i kilkanaście królików. Wynik polowania jest, jak na rok obecny, wyjątkowo dobry. (x.)

— * **Świecie.** (Zgon proboszcza.) We wtorek, 5 bm. zmarł po krótkiej chorobie długoletni proboszcz w Grucznie dekanatu świeckiego, śp. ks. Teofil Lipski, lat 74, w 48 roku kapłaństwa. Pogrzeb odbył się 11 bm. w Grucznie.

— (Wypadek na polowaniu.) W czasie polowania na terenie gminy Bobrowiec zdarzył się okropny wypadek, który pociągnął za sobą niemal życie człowieka w kwiecie wieku. Myśliwy p. Szyc, przeskakując napozór drobną przeszkodę w polu, potknął się i upadł tak nieszczęśliwie, że fuzja, którą miał na plecach, sama wyładowała się i oba naboje łącznie ze skrawkami przebitego odzienia utkwiły w lewej łopatce. Ofiarę wypadku przewieziono natychmiast do szpitala powiatowego w Gniewie, gdzie przeprowadzono operację. Stan jego jest groźny, gdyż powstało jeszcze zapalenie płuc.

— (Srebrne gody.) W piątek, 8 bm. obchodzili małżonkowie Łucjan i Antonina z Lipińskich Gołąbkowie ze Świecia-Gubki swe srebrne gody małżeńskie. (tts.)

— * **Gdynia.** („Opłatek" dziennikarzy.) Morski Syndykat Dziennikarzy w Gdyni urządził w dzień Trzech Króli wspólną kolację dla członków i ich rodzin, przygotowaną z wielkiem znawstwem przez kuchmistrza p. Stepackiego, który w swoim czasie pracował na P. W. K. i na urządzonej tam wystawie kulinarnej został odznaczony złotym medalem. Po wieczerzy bawiono się do późnej nocy w gościnnym domu pp. prezesostwa Downarowiczów. Morski Syndykat Dziennikarzy liczy dwunastu rzeczywistych członków, pracujących w Gdyni i w Wejherowie. W najbliższym czasie połączyć się ma na prawach równorzędności z Syndykatem Dziennikarzy Polskich w Gdańsku.

— (Skutek wichury.) W dniu 7 bm. przed południem silny wiatr obalił komin i zniszczył część dachu na budynku biurowym komisarjatu rządu przy ul. Starowiejskiej; na szczęście, chociaż cały komin spadł wdół, na podwórze, wypadku z ludźmi nie było. Okazuje się, że w Gdyni, gdzie napór wichrów jest nadzwyczaj silny, normalne przepisy budowlane, obowiązujące w całej Polsce, niezawsze są wystarczające. Doświadczenia ostatnich tygodni, między innemi również zdarty dach na budynku spółdzielni robotniczej, skłaniają władze do przygotowania nowych przepisów, któreby zabezpieczyły miasto przed katastrofami budowlanemi, spowodowanemi w pierwszej linji przez huragany szalejący tutaj w jesieni i zimie. (S. B.)

— * **Gdańsk.** (Tragedja na lodzie.) W miejscowości Einlage udało się trzech chłopców szkolnych na lód, który się załamał. Dwaj z nich, Eryk Barwig i Heinz Hering utonęli. Trzeci chłopiec położył się na lód i przyczołgał się szczęśliwie do brzegu. Zwłoki nieszczęśliwych chłopców wyłowili rybacy po długiem szukaniu. (ski.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Przemysłowców na Łazarzu.** Walne zebranie z powodu zabawy nie odbędzie się 12 bm., lecz dopiero w niedzielę, 24 bm. o godz. 16 u p. Dusika, ul. Marszałka Focha 62.

— **„Akord", Tow. śpiew. Poznań-Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się zamiast w czwartek w środę o godz. 20 w lokalu p. Bigosa, ulica Kraszewskiego. Obecność wszystkich członków konieczna.

— **Chór Kościelny parafji św. Marcina** pod wezw. św. Cecylji. Zebranie odbędzie się 13 bm. o godz. 20 na dolnej salce wikarjatu.

— **Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego Poznań-Łazarz.** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 19 w sali „Wiktorja", Rynek Łazarski 18.

— **Tow. Przemysłowców Jeżyce.** Zebranie informacyjne odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Sport. Wędkarzy „Warta" w Poznaniu.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, 14 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jezierskiego przy ul. Wronieckiej 13.

— **Kółko Humorystów „Feluś".** Zebranie odbędzie się w piątek, 15 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla, Wierzbięcice 27.

— **Odprawa Komendantów gniazd I Hufca Harcerskiego Męskiego** odbędzie się w piątek, 15 bm. o godz. 20,15 w harcówce I. Drużyny Lotniczej im. H. Dąbrowskiego — szkoła wydziałowa (obok parku Wilsona).

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Ratajе.** Walne roczne zebranie odbędzie się w sobotę, 16 bm. o godz. 19 w lokalu posiedzeń p. Przybeckiego.

— **Wolny Cech Mistrzów Tapicerów i Dekoratorów w Poznaniu.** Walne zebranie odbędzie się w sobotę, 16 bm. o godz. 18,30 w lokalu p. Kozłowskiego, ulica Fr. Ratajczaka.

— **Koło Śpiewu im. Paderewskiego w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się 17 bm. o godz. 16 w lokalu drh. Żaka, ul. Strumykowa 37.

— **Kat. Zw. Abstynentów Poznań, Koło Jeżyce.** W niedzielę, 17 bm. odbędzie się w salce parafjalnej o godz. 16,15 walne roczne zebranie.

— **Koło Absolwentek i Absolwentów 4-tej szkoły wydziałowej.** Robótki odbywają się w dalszym ciągu we wtorki, a w czwartki — schadzki towarzyskie.

— **Chór im. Chopina w Poznaniu.** W związku z ćwiczeniem nowych utworów prosimy członków o przybycie na lekcje, które odbywają się regularnie we wtorki i piątki o godz. 20 u p. Fiedler.

— **Pierwsza Wielkopolska Orkiestra Banżystów H. C. P. w Poznaniu** przy Górnej Wildzie utworzyła szkołę gry na instrumentach piórkowych pod fachowem kierownictwem. Amatorów uprasza się o zgłoszenie. Lekcje w środy przy Górnej Wildzie 180 o godz. 19.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Wojciech Bocian, kołodziej kolejowy, 36 l. Jakób Nowicki, mistrz stolarski, 61 l. Leonard Jabłoński, 7 l. Janusz Reimann, 6 mies. Ignacy Sebel, kupiec, 36 l. Henryk Grzegorzewski, 9 l. Eleonora Jankowska, 15 min. Leon Łagodziński, robotnik, 33 l. Czesław Gajda, uczeń murarski, 19 l. Melchjor Opat, dozorca warowni, 80 lat. Amalja Borzęcka, z domu Budnikówna, 82 l. Katarzyna Maikówna, robotnica, 43 l. Marja Węclewska, kuśnierka, 22 l. Teodora Idaszak, z domu Fritz, 34 l. Jadwiga Bothe, z domu Schumann, 48 l. Jerzy Gabryelski, 3 l. Irena Górniaczyk, 5 mies.

Marcin Ratajczak, rolnik, 77 l. Bogdan Garnecki, 3 mies. Jerzy Borowiak, 5 lat. Zofja Wojtowiczowa, z domu Wittigerówna, 77 l. Marta Kaźmierska, z domu Śmiecińska, 63 l. Czesław Nowicki, mistrz fryzjerski, 46 l. Jerzy Zawiasa, 23 dni. Zofja Leonja Balthasartówna, nauczycielka, 74 l. Jadwiga Stachowiak, robotnica, 23 l. Weronika Mikołajczak, z domu Głowińska, 47 l. Wacław Przymusiński, 22 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W. M. za otrzymane łaski 10 zł. — Aniela Ziołecka 5 zł. — N. N. 2 zł. — Jadwiga Podlewska, Koźmin, 5 zł. — N. N. z prośbą o pomyślne rozstrzygnięcie sprawy 5 zł. — K. W. z prośbą o posadę dla ojca 5 zł. — Z. K. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo 3 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 930,45 złotych.

Na Tow. „Caritas": Dr. Wł. S. z Poznania złożone przez gości na ubogich „Caritasu" 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 927 zł.

Na bezrobotnych: W. Sokołowska-Szumska 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 385 zł.

Na ubogich m. Poznania: Grono kolegów zamiast wieńca na trumnę śp. Ziętkiewiczowej 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 30 zł.

„Betleem Poznańskie" K. Piekarczyka, według znanej książki „Węzeł na chustce" tegoż autora, wystawiają V-te Drużyny Harcerskie imienia Ks. J. Poniatowskiego, w niedzielę, 17 b. m., o godz. 12 w poł., w Teatrze Polskim na ogólne żądanie po raz drugi.

Prapremjera, na której wypełniająca widownię publiczność z rosnącem zainteresowaniem śledziła akcję na scenie, gdzie odtwarzano wiernie przygotowania i przeżycia harcerzy w grudniu 1918 roku owych pamiętnych dni Powstania Wielkopolskiego, została przyjęta entuzjastycznie. Chcąc uprzystępnić wszystkim, a szczególnie młodzieży, oglądania tego budującego widowiska, obniżyliśmy ceny biletów od 40 groszy do 1,50 zł, które prosimy nabywać w przedsprzedaży w K. D. H. ul. Podgórna. zw 12 777/8

Teatr Polski

DZIŚ — „Bądź moim stryjem".
Środa, 13. 1. „Bądź moim stryjem".

Teatr Nowy

DZIŚ — „Aawantura w raju".
Środa, 13. 1. „Awantura w raju".
Początek o godzinie 8 wieczorem

Teatr „Uśmiech"

DZIŚ — „Biały mazur".
Środa, 13. 1. „Biały mazur".
Czwartek, 14. 1. „Cnotliwa Zuzanna".
Piątek, 15. 1. Biały mazur".
Sobota, 16. 1. „Biały mazur".
Niedziela, 17. 1. o 15 „Czar walca". (Ceny zniżone). — Wieczorem „Biały mazur".
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Objazdowy

pod kierownictwem Wł. Brackiego
„Kajzer" — Macieja Wierzbińskiego
DZIŚ — Nakło.
Środa — Wyrzysk.
Czwartek — Gołańcz.
Piątek — Margonin.
Sobota — Szamocin.
Niedziela — Ujście.

TEATR NARODOWY

Środa, 13. 1. o 3,30 popoł. „Wesele u lalek" i interludja kukiełkowa z jasełek „Gdy się Chrystus rodzi" (Premjera). Bilety do nabycia przy kasie na godzinę przed przedstawieniem.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne

Środa, 13. 1. Wielki Koncert Symfoniczny. Dyrygent: Br. Wolfstal — solistka Gertr. Konatkowska.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WIZYTA W METROPOLITAN OPERA HOUSE

(Z wrażeń nowojorskich).

Frontem na Broadway — Wśród świetlnych szmermeli — Fraki i szaraczki — 3600 widzów — Ciekawy afisz — I tu kryzys — Przeprowadzka do Radio City.

Pośród wszelkiego mnóstwa niesłychaności tego niesłychanego od podstaw miasta, jakiego sławą zasłużenie cieszy się i raduje New York, wyjątkowe miejsce zajęła z dostojnych najdostojniejsza, bo i wiekiem i autorytetem pełna światowej chwały osobliwość: Metropolitan Opera House.

Rozsiadło się gmaszysko ciężkie, pompatyczne, frontem na Broadway podane. Tyłami oparte o Siódmą Aleję, w dzisiejszym New Yorku wyglądające już jak anachronizm, jak staroświeczczyzna, — zdaleka podpada ceglanemi ścianami za dnia, a odcieniem i rozmieszczeniem świateł, skąpych wewnątrz, bogato zato kapiących z żyrandoli i lamp na świecznikach od środka — zdając się z wieczora stanowić jakby wykrój innego światła, pośród zamętu neonowych reklam i szmermeli błysków, przebiegających napisami ulice wzdłuż i napoprzek tu zwłaszcza, o krok od samego serca miasta, o krok od Times Square.

Już się też o tej porze, przed rozpoczęciem przedstawienia, gromadzić zaczynają przy wejściu tualety barwne i migają wśród przechodni lśniące koszule fraków, już nadciąga tutaj przepych mecenasów i bogaczy, sunący kolorową falangą do środka, ale zmieszany dokumentnie z tłumem innym (i może na tle jego jaskrawszy jeszcze) szarym i nieubranym w sensie: szapoklak, jedwabiem podbita zarzutka, białe rękawiczki. Swoboda i nieskrępowanie przedewszystkiem. Safety first.

U samych drzwi wejścia trzech bileterów. Środkowy wspaniali się we fraku i w cylindrze. Tamci dwaj, po bokach, niby asysta, mają już tylko smokingi i meloniki. Nie wiem, co to jest za tradycja, ale widocznie jest taka. Amerykanie mają słabość do utrzymywania takiej drobnej, zwykle bardzo niedawno wprowadzonej „dawności". Jest to à la Europa, Europa bowiem ciągle jeszcze w pewnych kołach pokutuje jako niezachwiany i absolutny autorytet. To pokutowanie ogranicza się jednak coraz bardziej w terenach i wpływach, i przepowiadają, że się pewnego pięknego poranka urwie. Można będzie składać Ameryce gratulacje, bez żartów. Mówił mi Adam Didur, ciceron mój nieporównany, obok świetnej naszej artystki, mezzo-sopranu Opery, Iny Burskiej, wprowadzający mnie w arkana historji i atmosfery specjalnostek Metropolitanu, że takiej np. funkcji biletera w teatrach nikt w Ameryce nie uważa za zawód. To tylko u nas jest tendencja do odgrywania w tej roli dostojnika z pełną pensją i honorami. Bileter Metropolitanu, może student, może muzyk z zawodu, pracował sobie cały dzień w swoim fachu, traktując wieczorny występ jedynie jako pewnego gatunku życiowy i zarobkowy nadprogram...

Minęliśmy skromny i niewielki hall, którego ozdobą jest złocony biust Carusa, w laurach cezarów rzymskich, pamiątka chwały jego i triumfów nieopisanych w tym gmachu.

Schody, dywanem kryte, ani ozdobne, ani piękne, słabe gotują przyjęcie, jeśli kto przyszedł szukać tu przepychu, nastawiony z punktu widzenia takiej naprzykład opery paryskiej. Tak samo będzie z foyer i przyległościami — ani tu marmuru, ani szyków jakichkolwiek nie znajdziesz. Po ścianach fotografje artystów opery, fotografje tanie i nieciekawe, nieartystyczne właśnie; przyjemność robi spotkanie jednej dużej, naprawdę świetnej — Olgi Didur. W przerwach snuje się tutaj w gwarze i upale przykrym, w kłębach dymu, wielobarwny ale nieelegancki tłum, oglądający swoje tualety, rzadko mający sposobność podziwem się jakim zapalić. Patrycjusze nie opuszczają lóż.

Można także na górę windą. Szczerzą białe zęby murzyni w operowych liberjach: lift-boys'y.

Widownia teatru ogromna, 3 600 miejsc. W samych krzesłach parteru zmieści się tysiąc osób. W tej chwili tłum już jest spory. W lożach całe pęki bogatych strojów. Purpurowy, ciemny odcień obić i mroczne złocenia ozdób dają sali atmosferę ciepła i w pewnym sensie dostojną. Program darmo — poza obsadą na dzisiejszy wieczór („La Fanciulla del West" Pucciniego, po włosku, z Marją Jeritzą w partji tytułowej) dowiadujemy się z niego kto jaką lożę wykupił na sezon, gdzie szukać należy i gdzie spotkać przysłuchującego się operze dyrektora Giulio Gatti-Casazza. Może się ma z tych wiadomości pewno jaki towarzyski pożytek, jeśli kto dłużej mieszka w New Yorku. W nazwiskach abonentów przypuszczam, nietrudno poznać elitę Fifth-i Park Avenue.

Światła gasną, rozgwar strojonych instrumentów zacichł — jeszcze się tam ku pierwszym rzędom przeprawiają jakieś spóźnione fraki, gdy przy pulpicie dyrygenta także zabłysło uroczyste lśnienie gorsu.

Potężnem tutti rusza z miejsca olbrzym — operowa machina... Za kulisami „działającej" w tej chwili Metropolitan, rozmawiam tymczasem o jej dziejach. Ma wiek spory w New Yorku — datuje z roku 1883, kiedy to nowy podówczas gmach otwarto uroczyście 22 października „Faustem". Przesunęły się od tego czasu co świetniejsze nazwiska śpiewacze w najbardziej międzynarodowym doborze, przed jej rampą. Mieli tu swoje triumfy, iście królewskie, z Polaków tacy np. bracia Reszke, triumfy szersze i o jakimś pozornie nawet znaczniejszym rozmachu niż te paryskie, albo w Covent Garden.

Najciekawsze i najbardziej aktualne zagadnienie opery w tej chwili, to finanse Metropolitan Opera Company, która finansuje ten artystyczny byznes. Nie obeszło się bez krachu kryzysowego nawet tutaj. Musieli się panowie mecenasi i akcjonarjusze dobrze nagłowić w tym roku i nawet przesunięcia nastąpiły, wcale znamienne. Otto H. Kahn, jeden z najbardziej znanych i hojnych popleczników wszelkiej sztuki, ustąpił ze stanowiska prezesa Powód zrozumieć łatwo — przebąkuje się o kilku miljonach niedoboru.

Jest zresztą na co wydawać. Przyjrzyjmy się choćby tylko cyfrom zespołu, działającego w tym roku przez sezon, trwający raptem 24 tygodnie, od 2 listopada do 17 kwietnia, ani dnia dłużej. Oto mamy: — 32 soprany, 15 mezzo-sopranów i kontraltów, 20 tenorów, 15 barytonów, 15 basów, 8 kapelmistrzów i 11 kapelmistrzów-asystentów, nie licząc oczywiście armji całej chórów, baletu, statystów i figurantów. A każdy z solistów ma wymagania odpowiadające jego światowej sławie!...

No i nakoniec, zalecona gorąco przez Didura wizyta u bilbjotekarza opery. Lionel Mapleson przyjmuje na czwartem piętrze (to już poddasze opery!) aby pokazać owoc pracy dziada, ojca i swojej na tem samem stanowisku. Wspaniała, osiem pokoi zajmująca kolekcja fotografij i autografów wszystkich wielkich śpiewaków ostatnich czasów stanowi ozdobę zbioru, z wielkim pietyzmem gromadzonego tutaj obok rękopiśmiennych partytur i literatury operowej, jakiej drugiej, w podobnym komplecie, na świecie pono znaleźć nie można. Między temi stosami książek, papierów i fotografij odkrywa się atmosferę, zgoła obcą tempu i barwie nowojorskiego życia. A chodząc tak po zakulisowych piętrach, po kurytarzykach, ciasnawych raczej, ciemnych i nie grzeszących ani wygodą, ani czystością, ani bezpieczeństwem, ze zrozumieniem przyjmuje się wiadomość o postanowionych już losach „kochanej, starej budy", która w najbliższym czasie zniknie z powierzchni i życia New Yorku. W budującym się dzisiaj sześciopiętrowym olbrzymie, „Radio City" znajdzie się wszystkim wymaganiom postępu o współczesności odpowiadające miejsce dla tradycyj, splendoru i dalszej chwały Metropolitan'u.

A. Janta - Połczyński.

Nowy Jork.

Książki nadesłane

Anna Gramatyka-Ostrowska: „Smyk i Urwis". Dziwne przygody wesołej czwórki. Lwów 1932. Nakł. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Henryk Sienkiewicz: „Pisma w układzie Ign. Chrzanowskiego. Tom XXVII. Na polu chwały". Nakł. Zakł. Nar. im. Ossolińskich. Wyd. Gebethnera i Wolffa w Warszawie.

ŻYCIE KULTURALNE

ŚRODOWY KONCERT SYMFONICZNY

Zapowiedziany na jutro wieczór symfoniczny w Teatrze Wielkim przynosi z dzieł muzyki polskiej uwerturę koncertową Żeleńskiego „W Tatrach", oraz słynną Symfonje Fantastyczną Hektora Berlioza, dzieło, które stało się epoką w rozwoju twórczości symfonicznej wogóle. Pamiętnie zapisało się w historji muzyki przyjęcie, jakie zgotował autorowi i dziełu Robert Schumann, uznawszy Symfonję Fantastyczną za pionierski krok naprzód w muzyce owego czasu. Do dziś dnia zachowała kompozycja Berlioza swój romantyczny polot i przepych brzmienia, które wydobędzie z naszej orkiestry batuta Bronisława Wolfstala, z takim zapałem przyjmowanego zawsze przez naszych bywalców symfonji.

Solistką będzie prof. Gertruda Konatkowska, która odegra koncert Es-dur Liszta.

Program rozumowany podamy, jak zwykle, w jutrzejszym Dziale Kultury i Sztuki.

NAUKA

Wileńskie Tow. Historyczne odbyło posiedzenie z odczytem mgr S. Rosiaka pt. „Niefortunne starania Mickiewicza w roku 1828 o paszport zagraniczny".

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Konkurs na kawiarnię. Z Krakowa donoszą nam: W budującym się — niestety — w Rynku domu Tow „Feniks" ma znaleźć się także wielka kawiarnia. Na wnętrze jej rozpisano konkurs, który został licznie obesłany, jakby na świadectwo, że rodzimy ruch zdobniczy rozwija się w Polsce coraz pomyślniej Pierwszą nagrodę dostał projekt trzech młodych warszawian, pp. Szmidta, Juraszyńskiego i Dumnickiego, drugą zabrał Lwów, mianowicie inż. Andrzej Frydecki wespół z inż. Wiktorją Kańską. Dobrze iż Kraków idzie za swoją tradycją piękna i nie zdaje urządzenia wnętrz publicznych na gust mistrzów tapicerstwa i ciesiołki, ale od artysty żąda projektu, zaś rzemieślnikowi powierzy wykonanie. Niedługo już może wytworzymy sobie rzemieślników będących równocześnie artystami, albo artystów wykwalifikowanych w rzemiośle. Na razie trzeba projekt i wykonanie rozdzielać i tak jest dobrze.

Kawiarnia będzie więc niezawodnie piękna Szkoda, że dom tej kawiarni będzie taką plamą naszego Rynku i smutnem wspomnieniem dbałości o jego wygląd Świeci już monotonnemi dziurami swych ścian ta betonowo-szklana latarnia i rozpiera się na rogu ul św Jana jak pękaty nuworysz P Szyszko-Bohusz postawił sobie tem domiskiem pomnik, którego mu nikt nie pozazdrości. (kt)

PRZEDEWSZYSTKIEM POZIOM

Z Warszawy donoszą nam:

„Myśl Narodowa" w ostatnim swoim zeszycie przynosi szereg trafnych uwag o Salonie Zimowym, urządzonym przez Instytut Propagandy Sztuki, skreślonych przez p. Wiktora Podoskiego. Pisząc o tym Salonie zauważyłem, iż zadanie nowej placówki będzie wypełnione wówczas jeżeli będzie się ona starała o to, aby jej wystawy nie zawierały prac schodzących niżej pewnego poziomu, tj. aby nie były mieszaniną dzieł sztuki i miernot lub lichot zupełnych, przez co publiczność się dezorjentuje i traci skalę oceny. Taki poziom utrzymywały zawsze wystawy Tow Artystów Polskich „Sztuka", to też mają w wykształceniu gustu patrzących najpoważniejszą zasługę. Salon Zimowy staranność taką zdradza, a jest ona w Warszawie tem potrzebniejszą, że tz. „Zachęta" właśnie przeciw poziomowi stale grzeszyła i grzeszy.

Mówi o tem właśnie ex re równoczesnego Salonu „Zachęty" „Myśl Narodowa" przez usta p. Podoskiego, a to, co mówi przytaczam w całości:

„Salon" Zachęcie nie bardzo się udał. Obrazy wiszą niemal jeden na drugim, tak jest tłoczno. W tym tłoku może ginie parę bohomazów, ale i te, które się zauważyło, składają się na porcyjkę wcale sporą. A wszystko przez zbyt dobre serce: nikogo nie chciało się skrzywdzić, niech każdy pokaże co umie I rzeczywiście nie skrzywdziło się nikogo, oprócz chyba... sztuki. A przecież tak łatwo stosunkowo było temu zaradzić Oczywiście Zachęta nie odpowiada za to, iż dziś artyści nie tworzą zbyt często arcydzieł. Ale odpowiada zawsze za minimum poziomu, a to nietrudno było utrzymać przez usunięcie połowy wystawionych obrazów. To, co Zachęta robi, mogłoby być uważane za uporczywą manję samobójczą.

Tyle p. Podoski. „Zachęta" jest osobną kwestją w dziejach artystycznej Warszawy. Teraz działalność jej otrzymuje jednomyślną zachętę do zreformowania się i podniesienia. Jeżeli tak się stanie to sztuka może na tem zyskać niemało.

T. W.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Śląskie stroje. Z pośmiertnej teki ks. J Londzina wydobyła redakcja „Zarania Śląskiego" ciekawy artykuł o strojach ludowych śląskich i podobnie jak kilka innych rozpraw zamieściła w swem wydawnictwie. Zmarły autor dochodzi do wniosku, iż rodzimy strój zachował się znacznie więcej wśród kobiet, z pośród mężczyzn jedynie cieszyńscy górale noszą go, reszta ludności natomiast prawie, że go zarzuciła Wywody ks Londzina są bogato ilustrowane rycinami z jego zbiorów a uzupełnione szeregiem przypisów zebranych przez redakcję. (J. St.)

MIŁOŚNICY LWOWA ROZPOCZYNAJĄ CORAZ INTENSYWNIEJSZĄ PRACĘ

Ze Lwowa donoszą nam:

Energicznie, chociaż cicho, krząta się dokoła swoich szlachetnych zadań nasze Towarzystwo Miłośników Przeszłości Lwowa. Wiadomo, z jakiem ukochaniem odnoszą się Lwowianie do swego miasta, rywalizując w tem z Krakowem, który pierwszy w Polsce zorganizował tę miłość i ucieleśnił ją w podobnem jak nasze Towarzystwo. Dwadzieścia pięć lat pracują nasi Miłośnicy z zapałem mimo tysiąca przeszkód, wśród których wojna nie była zaiste najmniejszą. Jego to zasługą jest „Bibljoteka Lwowska", licząca już trzydzieści tomów (ostatni wyszedł w roku ubiegłym) a posiadająca w swym spisie prace o dużej wartości naukowej owiane serdecznem ciepłem uczuć dla kresowego miasta.

Naukowość tych prac nie przeszkadza ich popularyzacyjnym zamiarom, a że te się ziściły, świadczy wyczerpanie wielu tomów, wśród których prace śp. Franciszka Jaworskiego zostaną trwałym pomnikiem tego szlachetnego, przedwcześnie zmarłego a tak zasłużonego człowieka. Obecnie zamierzają Miłośnicy podjąć nową pracę, tym razem ściśle naukową. Idzie o przygotowanie materjałów do historji Lwowa, które posłużyłyby w przyszłości jako jedna z podstaw pod monografję historyczną naszego miasta Nie potrzeba dodawać, jakie znaczenie miałoby to dzieło nietylko z kulturalnego, ale i z narodowego punktu widzenia. W Krakowie służą temu celowi „Roczniki krakowskie" liczące mnóstwo monumentalnych tomów. Nasi miłośnicy zamierzają obecnie pójść podobną drogą i właśnie ogłosili odezwę zachęcającą do wstępowania w ich szeregi, gdyż do wydawnictwa takiego potrzebne są spore fundusze Trzeba mieć nadzieję, że Lwowianie odpowiedzą na ten apel z właściwym sobie entuzjazmem Zresztą 12 złotych rocznej wkładki jest w pewnej mierze dobrym interesem, jeżeli się zważy że członkowie Towarzystwa otrzymują bezpłatnie ową Bibljotekę Lwowską, oraz uczestniczą w odczytach, pogadankach i wycieczkach urządzanych dla zwiedzania zabytków miasta. L. K.

LITERATURA

Nowa powieść G. Morcinka p. t. „Wyrąbany chodnik", nagrodzona na śląskim konkursie literackim w r. 1931, wyszła w tych dniach w Cieszynie nakładem księgarni „Dziedzictwa". Jest to część pierwsza, obejmująca niespełna stron 500. Pobieżne jej przeglądnięcie pozwala stwierdzić, że już przez tę część pierwszą dał nam Morcinek najlepszą z ostatnich czasów powieść regjonalną. Pierwszorzędną jej wartością są obrazy z życia górników w kopalniach węgla w Karwinie i hutników górnośląskich, szereg doskonale nakreślonych typów, akcja coraz to żywsza i coraz bardziej urozmaicona szereg epizodów o wysokiem dramatycznem napięciu, świetnie odtworzona gwara śląska. Poprzednie szkice i powieści Morcinka można uważać za studja przygotowawcze do tego dzieła, które mimo pewnych usterek (profuzja liryzmu, brak silnych kontrastów) można już dziś uznać za prawdziwy epos polskiego górnika Drugiej części oczekiwać będziemy niecierpliwie. (P.)

Pisma nadesłane

„Nowiny krajoznawcze" wychodzą w Krakowie. Redaguje je dr. Skopowski, prof. gimn., który w roku zeszłym założył i redagował dobrze zapowiadającą się „Ziemię nadnotecką". Grudniowy zeszyt „Nowin" omawia stan koszykarstwa w okolicach Krakowa, oraz zaznajamia z urokiem wędrówki kajakiem po jeziorach kaszubskich i Bałtyku. (J. St.)

„Przegląd Powszechny". T. 193 Nr 577. Treść: J. Pastuszka: „Pesymizm nowoczesny". — T. Karyłowski: „Hymny na święto Imienia Jezus". — S. Micewicz: „Wiedza techniczna w obecnym kryzysie gospodarczym". — S. Podoleński: „Na błędnej drodze, Z zagadnień feminizmu". — W. Arcimowicz: „Prawdy Cyprjana Norwida". — A. Mytkowicz: „Katolicyzm socjalny w niezawisłej Belgji". — Przegląd piśmiennictwa. — J. Urban: „Sprawy Kościoła". — A. Świderska: „Dziady w teatrze krakowskim". — Adres Redakcji: Kraków, ul. Kopernika 26.

Jak zostać szczęśliwym

Recepta na szczęście, dostępna dla wszystkich

Znakomity pisarz francuski, André Maurois, w obszernym artykule rozważa warunki, które mogą zapewnić człowiekowi żyjącemu w naszych burzliwych i ciężkich czasach — szczęście. Jako prawdziwy Francuz, realista z natury i usposobienia, Maurois podaje, jak sam ją określa, receptę dostępną dla wszystkich, dla każdego t. zw. człowieka z ulicy. W recepcie swej odwołuje się pisarz do rozsądku i zmysłu umiarkowania, cechującego narody łacińskie.

Pierwsze zalecenie Maurois brzmi tak: „Należy unikać zbyt długich rozmyślań nad przeszłością". Medytacje nad przeszłością wydobywają na światło dzienne smutne wspomnienia, urazy, przykrości, choroby imaginacyjne. Rozrywki — teatr, powieści, muzyka — zostały wynalezione właśnie dla odciągnięcia człowieka od tego rodzaju monologów. Niebezpieczną jest rzeczą dłuższe rozmyślanie nad poniesioną np. stratą, nad wyrządzonym afrontem, nad wszystkiem, co się stało i na co niema rady. Umysł nasz musi się oderwać co pewien czas od przeszłości, od wczoraj, musi być przemyty i oczyszczony od osadu wczorajszego dnia. Niemasz szczęścia bez zapomnienia.

Zapomnieć najłatwiej, używając najlepszego narkotyku, jakim jest praca. Próżniak jest zawsze kandydatem do nieszczęścia. „Nie widziałem nigdy człowieka, któryby się czuł nieszczęśliwym podczas akcji". W czasie wytężonej, pochłaniającej wszystko akcji, pracy, człowiek zapomina o sobie, nie myśli o sobie. Zapomnienie takie mogą dać nietylko prace wielkie, doniosłe, ale i zajęcia zwykłe, powszednie, zakrojone na miarę codzienności. „Panem et circenses" — chleba i rozrywki łaknął plebs rzymski. Rozrywki są nie mniej potrzebne człowiekowi, jak chleb. Niesłychany rozwój kinematografji, która umożliwia rozrywkę dla wszystkich klas społecznych, jest cechą charakterystyczną naszych czasów. Film wyrywa nas z kręgu zaczarowanego kłopotów i zmartwień, pozwala na kilka godzin zapomnienia o sobie.

Drugie zalecenie Maurois brzmi tak: „Działać". Filozof angielski Russel mówi: „Z rozmów z mymi znajomymi dochodzę do wniosku, że szczęście jest prawie niemożliwe w świecie współczesnym. Ale spostrzegam, że idea ta jest nienaturalna, gdy tylko pomówię z mym ogrodnikiem". Ogrodnik Russel'a nie ma czasu ani sposobności zastanawiać się nad możliwością czy niemożliwością szczęścia, albowiem — prowadzi on wytężoną i codzienną wojnę z królikami, niszczącymi ogród. Wysiłek, który uważa on za celowy i wyczerpujący narazie wszystkie jego pomysły, absorbuje ogrodnika, wypełnia jego dzień. Ogrodnik działa — zatem nie ma czasu na gorzkie rozmyślania.

Trzecie zalecenie polega na tem, aby każdy wybrał sobie takie środowisko życiowe, którego kierunek i wysiłek zgadza się z naszym. Czwarte zalecenie Maurois brzmi tak: „Nie należy unieszczęśliwiać się, imaginując nadejście katastrof i nieprzewidzianych klęsk". Spotkałem w piękny dzień słoneczny w ogrodzie Tuileryjskim, wśród rozbawionej dziatwy, posępnego, samotnego człowieka. Przeżuwał czarne myśli, wyobrażając sobie klęski finansowe i katastrofy, które przyniesie ze sobą r. 1932".

Nie należy, twierdzi wreszcie Maurois w swem ostatniem, piątem zaleceniu, przemyśliwać zadużo o dokonanych przez siebie sprawach. Zrobiwszy to, co się uplanowało jak można najlepiej, należy przyjąć z obojętnością krytykę, nie żalić się i nie skarżyć.

„Człowiek szczęśliwy powinien się czuć mówi Maurois, dobrze w odmętach Losu, wzorem dobrego pływaka, przebijającego się przez fale do brzegu".

Or.

Gertruda Konatkowska znakomita nasza pianistka, prof. Państwowego Konserwatorjum Muzycznego, wystąpi w jutrzejszym wielkim koncercie symfonicznym w Teatrze Wielkim. Artystka wykona Koncert Es-dur Fr. Liszta z towarzyszeniem orkiestry pod batutą mistrzowską Bronisława Wolfstala

Nędzarz-miljoner i dobrodziej bezdomnych

Do szpitala w Irishtown w stanie Arisona przywieziono bezprzytomnego starca, znalezionego na ulicy. Był to olbrzymi mężczyzna wysokości przynajmniej 2 metrów, doszczętnie wynędzniały, z niezwykłym wystrojem na kapeluszu. Miał bowiem za wstążką do kapelusza włożoną szczotkę do zębów. Służba szpitalna poznała w nim odrazu „Eda z szczotką do zębów". Lekarze i pielęgniarki dokładali wszelkich starań, by uratować życie popularnego powsinogi, ale wszelki trud spełzł na niczem. Ed zmarł z wycieńczenia.

W Stanach Zjednoczonych jest to rzeczą dość częstą, że włóczęgi umierają na ulicach. W tym wypadku jednak stała się rzecz sensacyjna dlatego, że „Ed z szczotką do zębów", nie był zwykłym żebrakiem. W rzeczywistości bowiem był pięciokrotnym miljonerem dolarowym, przytem włóczęgą z upodobania.

Nazywał się on Edney Gravestone i pochodził z Los Angeles. Między oryginałami był największym dziwakiem. Był jedynem dzieckiem przez los ściganego farmera. Jako 12-letni chłopak uciekł z domu rodziców i próbował kolejno najróżniejszych zawodów. Szczęśliwe spekulacje gruntami zrobiły zeń bogacza. Mając lat 30, wycofał się z interesów jako pięciokrotny miljoner. Bogactwo nie zmieniło go ani na jotę. Był skąpcem i pozostał nim do końca życia.

Jako miljoner, postanowił podróżować ale nie koleją, lecz na własnych nogach. I tak widzimy miljonera w poniszczonem ubraniu, przemierzającego wielkie obszary Stanów Zjednoczonych: dzisiaj tu, jutra tam. Na plecach dźwigał tornister z ciepłą derą i poduszką, bo miljoner-włóczęga nocował zazwyczaj pod gołem niebem przez wzgląd na oszczędność. W worku skórzanym pod koszulą nosił moc jednodolarówek. Codziennie zużywał jednego dolara na jedzenie, nie przekraczając nigdy tej sumy.

Nie miał on ani stałego zamieszkania, ani przyjaciół. Rzadko rozmawiał z ludźmi, a nikt nie widział go uśmiechniętego. W ostatnich latach przekroczywszy siedemdziesiątkę, wyglądał coraz nędzniej. Przeczuwał widocznie zbliżający się koniec bo poszedł do swego adwokata i zawiadowcy majątku i spisał testament. Cały swój majątek przeznaczył na pobudowanie przytułków dla bezdomnych, zaznaczył przytem wyraźnie, że każdy biedny bez dachu nad głową może tam mieszkać bez obowiązku legitymowania się. Wkrótce potem znaleziono „Eda ze szczoteczką do zębów", z którą nie rozstawał się nigdy do końca życia. Jakkolwiek życie jego było dziwackie i bezużyteczne, to przecież po zgonie pozostawił po sobie czyn naprawdę obywatelski, podyktowany troską o bezdomnych. (al)

Rozmowy towarzyskie nagrane na płyty gramofonowe.

Nowość ta powstała — rzecz prosta — w snobistycznych sferach towarzyskich w Stanach Zjednoczonych. W N. Yorku ostatnim wyrazem mody i szyku jest „uwiecznienie" na płytach gramofonowych rozmów, prowadzonych przy stole podczas bankietów przyjęć obiadów. Aparat odbiorczy umieszcza się w środku stołu, tak, iż jest on niewidoczny, a obrót płyty nie sprawia żadnego szmeru. „Nagrane" w ten sposób płyty przesyłają gospodarze tym znajomym i krewnym, którzy nie byli obecni na przyjęciu.

Szpitale w koszarach

Szwedzkie władze wojskowe wydały ostatnio rozkaz, mocą którego cały szereg dawnych gmachów koszarowych oddany ma być na użytek szpitalnictwa. Niezamieszkałe od r. 1925 koszary wojskowe w Oerebro, Sala, Hernoesand goszczą już od dni kilku chorych umysłowych, oraz inwalidów. Nadmienić należy, iż budynki koszarowe oddane na użytek szpitalnictwa są pozostałością po rozległych barakach dla jeńców wojennych, wybudowanych w czasie wojny, kiedy to Szwecja była głównym ośrodkiem wymiany jeńców.

Ogromna turbina jedzie już do Rosji

W zakładach „Karlstadt Mechanical Works" w Kristinehamn (Szwecja) ukończono niedawno budowę ogromnej turbiny i ostatnio wysłano ją do Rosji pociągiem, składającym się z dwudziestu czterech wagonów. Koła tej turbiny o promieniu 7,4 metra, ważą 10.500 kilogramów każde. Rzeczoznawcy utrzymują, iż wykonana w Szwecji turbina sowiecka jest zarówno co do powierzchni swej, jak i co do wagi, unikatem.

Cudowne uzdrowienie w Lourdes.

(KAP) Wśród licznych wypadków cudownych uzdrowień w Lourdes znów w ostatnim czasie zanotowano jeden z kategorji szczególnie poważnych, wobec których medycyna staje się bezradną, jeśli próbowałaby wytłumaczyć je w sposób naturalny.

W danym wypadku idzie o cudowne uzdrowienie Antoniny Siere z miejscowości Cruzy. Antonina Siere cierpiała na nieuleczalną chorobę żołądka, kiszek i nerek, z czego nagle uzdrowioną została w Lourdes w dniu 8 października 1930 r. Dr. Barral, lekarz specjalista, który opiekował się chorą i, już po jej cudownem uzdrowieniu, poddał ją całorocznej ścisłej obserwacji lekarskiej, wydał wreszcie orzeczenie, w którem stwierdza, że „pani Siere na podstawie klinicznych i radjologicznych badań jest zupełnie zdrowa" że „uzdrowienie, jakie nastąpiło nagle w Lourdes w dniu 8. 10. 1930 r. jest całkowite, przyczem choroba nie wykazuje tendencyj do recydywy". Dalej dr Barral stwierdza, że uleczenie „nie jest możliwe do wytłumaczenia z punktu widzenia lekarskiego, ponieważ nastąpiło w warunkach biologicznych anormalnych". Podobnej treści orzeczenie wydał również urząd badań lekarskich w Lourdes.

Koncert symfoniczny orkiestry stoł. m. Poznania

Solistka Konatkowska — dyrygent Wolfstal.

Najbliższy koncert z cyklu „Wielkich" odbędzie się jutro w środę, dnia 13 stycznia wieczorem o godzinie 8 w Teatrze Wielkim. Koncerty te, dzięki wybitnym dyrygentom jak i równorzędnym solistom stoją zawsze na bardzo wysokim poziomie artystycznym, przez co uzyskały powszechne uznanie u prasy jak i zawsze licznie zebranej publiczności. Także jutrzejszy koncert — VI. ze rzędu „Wielkich" — przyniesie nam wielką strawę duchową dzięki wybitnemu dyrygentowi w osobie prof. Bronisława Wolfstala, jednego z nielicznych znakomitych polskich kapelmistrzów jak i świetnej naszej pianistki p. Gertrudy Konatkowskiej, znanej ze swej wysoce artystycznej gry.

Program jutrzejszego koncertu obejmuje następujące utwory: Symfonja fantastyczna Berlioza, Koncert fortepianowy Es - dur Liszta i uwert. „W Tatrach" Żeleńskiego.

Teatr Narodowy

w sali Ogrodu Zoologicznego

W środę, 13 stycznia o godz. 3.30 popoł. odbędzie się premjera ślicznej baśni fantastycznej Bronisławy Ostrowskiej p. t. „Wesele u lalek" oraz interludyj kukiełkowych z jasełek p. t. „Gdy się Chrystus rodzi". Obsadę stanowią ulubieńcy Teatru Narodowego pp. Czesława Nadworna, Stanisława Broniczowa, Ignacy Wiśniewski, Zbigniew Szczerbowski, Marjan Stasik, Zygmunt Winter, Zdzisław Winiewicz i inni. — Tańce układu znakomitego baletmistrza Józefa Ciesielskiego Menueta, Krakowiaka, Kozaka, Czardasza, Mazura odtańczą pp. Przymusińska Halusia, Grzegowska Ninka, Soberówna Zofja, Kałkówna Marja i Eitnerówna. — Nad częścią muzyczną czuwa kapelmistrz Ferdynand Kowalik. Reżyserja Zbigniewa Szczerbowskiego.

Dyrekcja obniżyła ceny biletów do minimum, chcąc w ten sposób uprzystępnić i dzieciom mniej zamożnym korzystanie z prześlicznych baśni — Bilety w cenie od 50 gr do 1 zł do nabycia przy kasie na godzinę przed przedstawieniem.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 13 stycznia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** przegląd prasy krajowej (PAT) tr. z Warszawy; godz. **12.05** koncert gramofonowy; godz. **13.10** urzędowy kom. Państw. Inst. Meteorolog. z Warszawy; godz. **13.15** komunikaty gospodarcze z Warszawy; godz. **13.25** kwadrans Tow. Ziemianek Wielkop.; godz. **15.45** giełda pien.; godz. **15.50** płyty gramofonowe z Warszawy; godz. **16.15** kom. Państw. Urzędu Wychowania Fizycznego i Państw. Zw. Sport. z Warszawy; godz. **16.20** płyty gramofonowe; godz. **16.55** Poznań artystyczny. „Twórczość malarska Władysława Lama"; godz. **17.10** odczyt (tr. z Warszawy); godz. **17.35** koncert muzyki czeskiej (tr. z Warszawy); godz. **19.15** płyty gramofonowe; godzina **19.30** wiadomości sportowe z Warszawy; godz. **19.35** płyty gramofonowe z Warszawy; godz. **19.45** Prasowy Dziennik Radjowy (tr. z Warszawy); godz. **20.00** feljeton muzyczny z Wilna; godz. **20.15** muzyka lekka (tr. z Warszawy); godz. **21.35** kwadrans literacki z Warszawy; godz. **21.50** koncert kameralny z Warszawy; godz. **22.35** dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego (tr. z Warszawy); godz. **22.40** kom. meteorologiczny; godz. **22.45** odczyt w jęz. angielskim (tr. z Krakowa); godz. **23.00** audycja karnawałowa z płyt gramofonowych p. t. „Precz z przesądami".

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** przegląd prasy krajowej (PAT) godz. **12.10** płyty gramofonowe; godz. **14.45** płyty gramofonowe; godz. **15.25** skrzynka pocztowa; godz. **15.50** płyty gramofonowe; godz. **16.20** „Kamień mądrości"; godz. **16.40** płyty gramofonowe; godz. **16.55** lekcja jęz. ang. (Linguaphone); godz. **17.10** odczyt; godz. **17.35** muzyka czeska w wyk. ork. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. **18.15** kom. rolniczy; godz. **19.35** płyty gramofonowe; godz. **19.45** Prasowy Dziennik Radjowy; godz. **20.00** feljeton muzyczny z Wilna; godz. **20.15** muzyka lekka. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i K. Szerszyński (piosenki); godz. **21.35** kwadrans literacki: Maciej Wierzbiński „Guliwer" (nowela); godz. **21.50** koncert kameralny w wyk. Warsz. Kwartetu Smyczkowego; godz. **22.45** odczyt w jęz. angielskim: „Investigations upon tehe plant life during the diluvial period" — by prof. Wł. Szafer (Kraków); godz. **23.00** muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 21.10 koncert symfoniczny; **Koenigswusterhausen (1635 m)** 14.00 gramofon, 16.30 koncert z Hamburga, 20.00 koncert z Lipska; **Daventry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) 21.15 koncert symfoniczny; **Kalundborg** (1154 m) 20.00 koncert, 21.15 pieśni w wykonaniu chóru; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 19.00 orkiestra cygańska, 20.15 słuchowisko, 22.00 koncert. **Wiedeń** (517 m) 20.05 koncert symfoniczny; **Medjolan** (501 m) 20.45 tr. operetki; **Praga** (488 m) 21.00 koncert; **Rzym** (441 m) 21.00 tr. z opery.

Wiesława Cichowiczówna znana nasza pieśniarka, wystąpiła z dużem powodzeniem w „Podwieczerzu pieśni gwiazdkowych i kolęd", wykonując przy akompanjamencie F. Nowowiejskiego szereg pieśni Bacha i mistrzów francuskich (Cornelius, Fauré, Holmès i Moor), oraz kolędy Niewiadomskiego i Nowowiejskiego

Hanka Wańska primadonna Operetki warszawskiej, występuje obecnie w „Białym mazurze", pięknej operetce Lehara w Teatrze operetkowym „Uśmiech". Urocza artystka cieszy się oczywiście olbrzymiem powodzeniem i zbiera entuzjastyczne brawa przy otwartej scenie

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zniesienie 7 powiatów w Wielkopolsce

Nasz korespondent warszawski doniósł nam onegdaj, że rada ministrów postanowiła znieść 7 powiatów w województwie poznańskiem. Mianowicie przydzielono: powiat ostrzeszowski do Kępna, powiat odolanowski do Ostrowa, koźmiński do Krotoszyna, pleszewski do Jarocina, śmigielski do Kościana, strzeliński do Mogilna i grodzki do Nowego Tomyśla. Sfery oficjalne zarządzenia te tłumaczą względami oszczędnościowemi i tendencją do usprawnienia administracji.

Zarządzenie to posiada doniosłe znaczenie gospodarcze. Podzielamy całkowicie opinję dyrektora biura samorządowego dla Wielkopolski i Pomorza, p. dr. Władysława Dalbora, ogłoszoną na str. 41—42 tomu IV. „Materjałów komisji dla usprawnienia administracji publicznej przy prezesie rady ministrów" (Warszawa 1930 r.). P. Dalbor wypowiada się mianowicie przeciwko przecenianiu projektów oszczędnościowych przy podziale administracyjnym państwa.

To np., że z dwu powiatów zrobi się jeden, przynieść ma wielkie oszczędności. Otóż — mówi p. dr. Dalbor, — najpierw zwykle ludzie nie liczą się z tem, że starostwo dla obszaru podwójnego musi być lepiej obsadzone urzędnikami, a zatem oszczędność nie będzie wynosić 50 proc., ale najwyżej 30 proc., a i ta oszczędność w dodatku przez kilka następnych lat będzie wydana na długą i kosztowną reorganizację przy tej zmianie.

Przedewszystkiem jednak nie bierze się pod uwagę zwiększenia kosztów ludności z powodu pozbawienia jej bliskości miasta powiatowego, a mianowicie bezpośrednich kosztów dojazdu i straty czasu oraz strat pośrednich z powodu trudności w załatwianiu swych spraw; dalej upadku miasta, któremu urząd powiatowy odebrano i innych niekorzyści powstałych wskutek tej zmiany, a które mogą być najróżnorodniejsze. Administracja państwowa zaś ani samorządowa nie jest sama dla siebie całością i oszczędność w jej budżecie nie jest oszczędnością publiczną, jeśli przysparza się innych kosztów społeczeństwu, dla którego jest korzystniej płacić kilka tysięcy rocznie więcej podatku, niż może kilkanaście tysięcy tytułem dojazdów, straty czasu, a zatem straty godzin pracy i zarobku oraz szkody w rozwoju.

Tem tłumaczą się np. konkretne wypadki, że ludność powiatu, któremu groziło zniesienie, dobrowolnie obowiązywała się dopłacać duże sumy do kosztów utrzymania starostwa, które miało być zniesione.

P. dyr. dr. Dalbor ma niewątpliwie słuszność, domagając się, aby potrzeb życia nie naginano do szablonu urzędowego. Ten postulat okazuje się szczególnie trafnym na tle obecnego kryzysu: czyż odebranie siedmiu miastom wielkopolskim ich charakteru miast powiatowych nie odbije się fatalnie na ich położeniu? I tak już bieda na prowincji jest wielka, więc pocóż ją zwiększać „w drodze administracyjnej"? Jeśli omówione zarządzenie istotnie zostanie zrealizowane, wówczas — po niewczasie — ujawni się, jak olbrzymi wpływ na rozwój miasta wywiera fakt, iż znajduje się w niem starostwo, do którego (szczególnie przy obecnym, szerokim zakresie funkcyj urzędowych) cała bezmała ludność powiatu się udaje.

Już reorganizacja sieci Kas chorych pogorszyła położenie miast, którym kasy odebrano, obecnie zaś zniesienie starostw dopełniłoby miary. Może i wspomniana reforma podziału Kas chorych miała swoje uzasadnienie, ale co do starostw, to zamierzone posunięcia budzą b. poważne wątpliwości.

Krótkie informacje gospodarcze

— Komisje notowań cen trzody chlewnej na Pomorzu zanotowały w szeregu miast pomorskich lekką zwyżkę cen żywca dochodzącą od 5—10 gr na kg.

— „Norris Grain Company" z Winnipeg oblicza, że nadwyżka wywozowa pszenicy wynosiła w Kanadzie w dniu 4 grudnia 1931 r. 190 biljonów buszli.

— Prywatne źródła statystyczne szacują obecną nadwyżkę wywozową pszenicy w Argentynie na 3.750.000 tonn w czem około 425.000 t. z zeszłorocznych zbiorów.

— W grudniu r. ub. Łotwa wywiozła 16.500 beczułek masła, z czego 95% do Niemiec.

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Sytuacja na światowych giełdach akcyjnych osiągnęła w tygodniu ubiegłym pewną poprawę. Wywołała ją głównie korzystna ocena zbliżającej się konferencji rozbrojeniowej i wiadomość o mającem wkrótce nastąpić podpisaniu paktu o nieagresji między Z. S. S. R. a Polską, Rumunją i państwami bałtyckiemi. Chwilowe uspokojenie się niemieckich alarmów wojennych i rewizjonistycznych, dalej lekka poprawa cen metali, wpłynęły również na wzmocnienie się tendencji na giełdach walorów. Rynek nowojorski wykazał w związku z powyższemi przyczynami i wzrostem stanu zatrudnienia w przemyśle metalowym — zwyżkę notowań o 2 — ¼ dol.; w Londynie podniosły się w pierwszym rzędzie brytyjskie papiery państwowe, w Paryżu pożyczki niemieckie oraz renty francuskie i akcje bankowe, w Brukseli akcje kauczukowe, w Amsterdamie akcje cukrowe, kauczukowe, Philippsa i towarzystw żeglugowych, w Zurychu obligacje francuskie i niemieckie.

Na giełdzie warszawskiej panowała w okresie sprawozdawczym tendencja utrzymana, pewną zwyżkę osiągnęły jedynie Lilpopy. W dziale papierów państwowych zaznaczyła się zwyżka pożyczek dolarowych. Listy zastawne naogół zmian nie wykazały.

Porównując notowania papierów na giełdzie warszawskiej z dnia 31 grudnia 1930 r. z dniem 31 grudnia 1931 r. — stwierdzić należy, że kursy ich poniosły w r. 1931 poważne straty, zwłaszcza, jeśli chodzi o udział akcyj. Straty te przedstawiają się w procentach następująco: akcje: Bank Polski 31.8%, Dyskontowy 53.7%, Handlowy 21.2%, Zachodni 50%, Bank Związku Spółek Zarobkowych 51.7%, Warszawski Węgiel 61.5%, Spiess 24%, Łazy 46.6%, Częstocice 26.6% Chodorów 8.4%, Warszawski Cukier 43.7%, Lilpopy 42.2%, Modrzejów 65%, Ostrowiec 34.1%, Starachowice 57.6%, Zieleniewski i Fitzner-Gamper 65%, Haberbusch 50%. Jedynie kurs Soli Potasowych zdołał podnieść się o 2.1%. Papiery procentowe poniosły naogół straty mniejsze: 3% Poż. Budowlana 39%, 4% Poż. Inwest. 19.5%, serje tej pożyczki 17% 5% Poż. Konwersyjna 20.5%, 5% Poż. Kolejowa 30.9%, 6% Poż. Dolarowa 20.1% 7% Poż. Stabil. 34.2%, 10% Poż. Kolej. 2.4%, 4½% Listy Zastawne Ziemskie 22.1%, 5% T. K. m. Warszawy 15.5%, 8% T. K. m. Warszawy 13.5%.

Na warszawskiej giełdzie dewiz obroty w tygodniu ubiegłym skurczyły się jeszcze bardziej. Dewizy New York podniosły się w tygodniu sprawozdawczym z 8.921 na 8.922, a kabel z 8.927 na 8.928, spadł jednak w końcu znowu na 8.921 względnie na 8.927 natomiast dolary utrzymały się na niezmienionym poziomie 8.90. Z dewiz europejskich większym wahaniom ulegał Amsterdam 357 — 358.80 — 357.70 — 358.15 i Londyn 30.50 — 30.00 — 30.65 — 30.45, inne dewizy naogół zmian nie wykazały.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	4. 1.	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	9. 1.
Pszenica						
Warszawa	28.50	28.50	—	28.50	28.50	—
Poznań	24.75	24.75	—	24.75	24.75	24.75
Lwów	26.75	26.75	—	26.75	—	—
Lublin	25.00	—	—	25.25	25.25	—
Żyto						
Warszawa	27.50	27.50	—	27.50	27.50	—
Poznań	27.25	27.25	—	27.25	27.25	27.25
Lwów	26.25	27.00	—	27.00	27.00	—
Lublin	26.00	—	—	26.00	26.00	—
Jęczmień						
Warszawa	22.25	22.25	—	22.25	22.25	—
Poznań	23.25	23.25	—	23.25	23.25	23.25
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	20.00	—	—	20.50	20.50	—
Owies						
Warszawa	25.00	25.00	—	25.00	25.00	—
Poznań	23.25	23.25	—	23.00	23.00	22.75
Lwów	26.75	26.75	—	—	—	—
Lublin	24.50	—	—	24.50	24.50	—

Sytuacja na rynkach ziemiopłodów nie doznała zmiany w kraju, jak wynika z powyższej tabeli. Jedynie owies obniżył się w cenie o 0,50 zł na giełdzie poznańskiej. Poza tem panowało usposobienie spokojne, a ceny ustabilizowały się na poziomie, który — jakkolwiek nie jest jeszcze zadawalający, jednak nie naraża zdrowego i niezbyt obdłużonego warsztatu rolnego na straty. W ubiegłym tygodniu ogłoszone zostało rozporządzenie o zwolnieniu od podatku obrotowego tranzakcyj giełdowych wszelkiego rodzaju zbożami i innemi ziemiopłodami. Postanowienie to zostało włączone jako osobny punkt do ustawy o podatku przemysłowym.

Na rynkach zagranicznych zaznacza się pewne wzmocnienie tendencji, które jest szczególnie zaakcentowane na giełdach niemieckich. Według ostatecznych już obliczeń światowy zbiór pszenicy w kampanji 1931/32 jest o 20 milj. kwarterów mniejszy niż zbiór z poprzedniej kampanji. O tę samą wysokość zmniejszyły się równie dotychczasowe zapasy, które jednak są dostatecznie wysokie (wynoszą jeszcze 47,5 milj. qrs), by skutecznie przeciwdziałać poważniejszej zwyżce cen. Zwraca uwagę fakt, iż światowy zbiór jęczmienia wypadł naogół bardzo skąpo i należy liczyć się, w związku z tem z poważniejszą zwyżką ceny tego artykułu. Zdaje się, iż i w Polsce zaopatrzenie w jęczmień nie jest wystarczające i wyrażane są już przypuszczenia, iż na przednówku może okazać się potrzeba importu z tego zakresu.

Masło

Ogólna tendencja na rynkach krajowym i zagranicznym kształtuje się zniżkowo. Spadające w dalszym ciągu zapotrzebowanie pociąga za sobą obok zniżki cen, gromadzenie zapasów w magazynach, które n. p. w Londynie są o ca. 90% wyższe od zeszłorocznych. W kołach ludności mniej zamożnej spożywa się w coraz większej mierze drugorzędne gatunki margaryny i masła wiejskiego. Prostą konsekwencją tych zjawisk jest dalszy spadek notowań masła do poziomu nienotowanego. Notowanie giełdy berlińskiej z dnia 9. b. m. obniżyło się o 3 Rm. do 99.92 i 82 Rm. za I, II i III gat. przy tendencji b. spokojnej.

Na rynku krajowym ceny obniżyły się w tygodniu sprawozdawczym o ca. 40—60 gr za 1 kg. Koła handlowe liczą się z możliwością dalszej zniżki.

Jaja

Na skutek łagodnej temperatury tendencja rynkowa zarówno w kraju jak i zagranicą kształtuje się zniżkowo. Wobec niepewności i niejasności sytuacji kupcy przestrzegają daleko idącej ostrożności. Na rynku ukazuje się towar świeży, deprymujący ceny jaj konserwowanych. Poprawa sytuacji może nastąpić jedynie w razie nastania silniejszych mrozów.

Bydło i mięso

Tendencja dla żywca kształtuje się niejednolicie, przeważa jednak tendencja słaba zarówno dla bydła rogatego jak i nierogacizny. Na targowicy poznańskiej niektóre gatunki bydła rogatego zwyżkowały w ub. tygodniu o 2—4 zł na 100 kg., również cielęta i owce były trochę mocniejsze, natomiast notowania trzody chlewnej obniżyły się o 4—8 zł na 100 kg. zależnie od gatunku.

Notowania bekonu polskiego na londyńskiej giełdzie w dniu 8. b. m. wahały się w granicach 40—44 sh za 1 cwt. przy tendencji mocniejszej.

Czyżby nowy monopol?

Tym razem „zeszytowy"

Na rynku papierniczym ukazały się w ostatnich czasach nowe rodzaje zeszytów szkolnych. Jest to serja zeszytów ilustrowanych, zaopatrzonych na karcie tytułowej w kolorową podobiznę jednego z królów polskich lub jednego z wielkich mężów. Wydaniem zeszytów zajęła się firma „Wydawnictwo Polskich Zeszytów Ilustrowanych", Zycher i Szalke w Warszawie. Na czele wydawnictwa, które nowy rodzaj zeszytów już opatentowało, stoi p. płk. Remigjusz Kwiatkowski, (tłumacz japońskich „ut" jak: „Parasol noś i przy pogodzie", „I nocą nie wychodź nago" i innych). Według ostatnich wiadomości wydawnictwo zwróciło się do ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego z prośbą o zalecenie używanie tych zeszytów w szkołach polskich. Ministerstwo podobno przychyliło się do prośby i odpowiednie zalecenie ma wyjść jeszcze w tygodniu bieżącym. W ten sposób wydawnictwo zeszytów szkolnych stałoby się przedmiotem monopolu — jednej firmy, która zależnie od swych interesów będzie mogła ustanowić cenę na rynkach polskich.

W poniedziałek odbyło się w sali Domu Kupiectwa Polskiego nadzwyczajne walne zebranie Polskiego Związku Kupców Papierniczych, poświęcone omówieniu tej sprawy. Zebrani uchwalili stanowczy protest przeciwko udzieleniu takiej licencji. Protest zostanie wysłany do odnośnych ministerstw i izb przemysłowo - handlowych. Gdyby „monopol zeszytowy" został zrealizowany, interesy kupiectwa papierniczego zostałyby poważnie narażone na szwank. Zeszytów zaopatrzonych w podobiznę królów polskich i wielkich wodzów (czy współczesnych również? — dop. red.), byłoby conajmniej 50. Gdyby więc kupiec papierniczy chciał mieć wszystkie rodzaje zeszytów, musieliby kupcy mieć przynajmniej pół składu wypełnionego zeszytami, a dotychczasowe zapasy miałyby wartość makulatury. „Monopol zeszytowy" zagrażałby też poważnie zakładom przemysłowym, wyrabiającym zeszyty. (in.)

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **W sprawie Hurtowni Liturgicznej i firmy Gramlewicz.** W uzupełnieniu wczorajszej notaki zatytułowanej „Penetracja żydowska?" należy stwierdzić, iż wspomniana w niej firma Gramlewicz nie została zlikwidowana, ale przeniosła się z ul. 27 Grudnia 15 na Aleje Marcinkowskiego 17a, pozostając jednak w stosunkach współpracy z firmą „Hurtownia Liturgiczna". Właściciel „Hurtowni", Antoni Szancer, jest według zaświadczenia Kongregacji Kupców Chrześcijan we Lwowie chrześcijaninem. Nie kwestjonujemy zatem jego wyznania, jakkolwiek data wystawienia świadectwa chrztu nasunęłaby niewątpliwie ciekawe wnioski. Powtarzamy: nazwisko, fizjognomja, ukrywanie się za anonimową firmą, a wreszcie potwierdzenie na piśmie (oprawione w ramkę) wyznania p. Sz. świadczą aż nadto wyraźnie o jego przynależności rasowej.

(k) **Nowelizacja ustawy o izbach przemysłowo - handlowych.** Do Sejmu wpłynęły nowe rządowe projekty ustaw (razem 156). Ostatnio wniesiony został projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych. Proponowane zmiany dotyczą przedłużenia ważności mandatów członków izb przemysłowo - handlowych, prowinconjalnych do lat 5, zaś dla izby stołecznej do lat 6; wybory następne odbywać się będą co 5 lat. Zmiana ta przyczyni się do zwiększenia ciągłości prac izb oraz zmniejszenia kosztów wyborów, co obciąża izby. Zastępcy mają być wybierani nie jak dotychczas podczas trwania kadencji, a równocześnie z wyborami członków izb. Ważną zmianą będzie rozszerzenie kompetencji prezesa izby, gdyż dotychczas pewne sprawy rozstrzygane przez zarządy izb poddane zostaną decyzji prezesa izby. Również mają być zaostrzone sankcje w stosunku do niewypełniających swych obowiązków członków izb.

(k) **Reorganizacja przemysłu naftowego.** Nowy plan organizacji przemysłu naftowego, którego wszystkie szczegóły nie są jeszcze ustalone, przewiduje utworzenie związku wszystkich producentów ropy, którego celem jest sprzedaż całej wyprodukowanej ropy przez członków istniejącej już organizacji rafineryjnej W pokryciu zapotrzebowania rynku krajowego mają uczestniczyć wszystkie rafinerje równomiernie, w zależności od swych kontyngentów ropnych, oraz ogólnego zapotrzebowania krajowego. Wszystkie rafinerje mają też uczestniczyć w deficytowym eksporcie. Zakończenie prac organizacyjnych nastąpi najwcześniej za trzy miesiące. Organizacja będzie prawdopodobnie przymusową. (l)

(k) **Eksport polski do Francji.** Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie podaje do wiadomości zainteresowanych, iż w odniesieniu do wszystkich towarów, których przywóz do Francji jest reglamentowany (za wyjątkiem drzewa, baraniny, wołowiny i jaj) — eksporterzy polscy winni wszcząć starania za pośrednictwem ambasady polskiej w Paryżu oraz importerów francuskich, z którymi utrzymują stosunki handlowe o uzyskanie odpowiednich pozwoleń przywozu z Polski w I kwartale 1932 r. Izba zaznacza, że starania te winny być podjęte u władz francuskich bezpośrednio przez Ambasadę Polską, bądź przez importerów francuskich, którzy winni złożyć podania w ministerstwie rolnictwa w Paryżu najpóźniej do dnia 15 stycznia r. b.

(k) **O nadsyłanie prób zakwalifikowanych ziemiopłodów do analizy.** Wielkopolska Izba Rolnicza prosi wszystkich hodowców nasion i reprodukujących zboża siewne, które zostały warunkowo zakwalifikowane na pniu, o nadsyłanie 1 kg. prób do analizy pod adresem wydziału nasiennego, Poznań, ul. Mickiewicza 33 — najpóźniej do dnia 10 lutego 1932 roku. Nienadesłanie prób ziarna i uniemożliwienie w ten sposób przeprowadzenia badań nad jego wartością użytkową, pociągnie za sobą bezwarunkowo dyskwalifikację uznanego na pniu zboża.

Z ZAGRANICY

(z) **Spadek obrotów w porcie szczecińskim.** Port szczeciński traci coraz bardziej na sile przyciągającej, czego dowodem jest znaczny spadek ruchu okrętowego i obrotów towarowych w 1931 r. Ruch okrętowy na wejściu wykazuje 3.914 okrętów o pojemności 5.174.879 netto reg. cbm., co stanowi zmniejszenie się w stosunku do roku 1930 o 1.534 okrętów pojemności 1.807.654 netto reg. cbm. Obroty towarowe zmalały z 4.888.000 do 3.763.000 tonn, czyli o 1.125.000 t. Ten bardzo znaczny spadek spowodowały zmniejszone bardzo załadunki zboża, które w 1931 r. wynosiły 345.000 t., a w 1930 r. 867.000 t. Spadek przywozu węgla wynosi 224.000 t., rud 200.000 t. Natomiast jest bardzo charakterystyczne, że bardzo znacznie wzrósł wywóz węgla, koksu i brykietów z 80.000 do 200.000 t.

Uczcijmy św. Rodzinę — ratujmy własną!

Jeżeli kiedykolwiek troska o dobro rodziny, która jest podwaliną społeczeństwa, poruszała serce i umysły ogółu, to szczególnie dzisiaj.

Rodzina w niebezpieczeństwie! Ten głos rozlega się po całym świecie. Ratujmy rodzinę! wołają wszyscy, którzy ją widzą zagrożoną.

Poza środkami zaradczemi doczesnemi, prócz akcji społecznej w obronie podstaw gospodarczych rodziny, potrzeba jej pomocy nadewszystko nadprzyrodzonej. Tę pomoc daje Bóg w przykładzie świętej Rodziny z Nazaret. Za jej wzorem potrzeba, żeby Chrystus był i w naszych rodzinach, ażeby tam zamieszkał Jego pokój i królowało Jego prawo miłości.

Dla odnowienia i umocnienia tego ducha chrystusowego w rodzinie J. Em. ks. Kardynał Prymas polecił publicznie obchodzić uroczystość Św. Rodziny.

W myśl polecenia niżej podpisany komitet katolickich organizacyj miasta Poznania przystąpił do urządzenia uroczystej akademji ku czci św. Rodziny pod protektoratem J. Em. ks. Kardynała Prymasa. Odbędzie się ona w niedzielę, dnia 17 stycznia br. o godzinie 12 w południe w sali teatru świetlnego „Słońce".

Ufamy, że akademja ta zgromadzi jak najliczniej społeczeństwo poznańskie. Oddamy tam nietylko hołd publiczny św. Rodzinie, lecz zastanowimy się nad środkami najskuteczniejszemi, jak umocnić podstawy rodziny a temsamem przyczynimy się do odrodzenia społeczeństwa.

Komitet uroczystości św. Rodziny w Poznaniu:

Katol. Stowarzyszenie Kobiet Prac. — Stowarzyszenie kat. Zw. Polek — Kat. Towarzystwa Robotników Polskich — Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej — Stowarzyszenia Młodych Polek — Liga Katolicka — Kat. Organizacje Przeciwalkoholowe — Towarzystwa Dobroczynności — Sodalicje Marjańskie.

Uroczystość Papieska w Poznaniu

Za zgodą J. Em X. Kardynała - Prymasa urządza Archidiecezjalna Liga Katolicka w Poznaniu „Uroczystość Papieską" ku uczczeniu 10-lecia rządów J. Świątobliwości Papieża Piusa XI, w niedzielę 17 lutego b. r. o godzinie 12 i pół w południe.

Obchód powyższy odbędzie się na sali Teatru świetlnego „Słońce", udzielonej na ten cel przez radnego m. Poznania p. Stefana Kałamajskiego.

Z Tow. Przemysłowych

Walne zebranie Tow. Przemysłowców Poznań - Wilda. Tow. Przemysłowców na Wildzie najliczniejsza w tej dzielnicy organizacja, odbyło w sali ks. ks. Zmartwychwstańców swe roczne walne zebranie.

Obrady otworzył w nieobecności chorego prezesa wiceprezes p. Budasz. Po odśpiewaniu kolendy, uczczono przez powstanie pamięć zmarłego członka J. Stanka, poczem sekretarz p. Vogt odczytał protokół.

Po złożonem sprawozdaniu delegata p. Malinowskiego z działalności Komitetu Tow. Dzieln. Wildeckiej, poproszono na przewodniczącego p. dyr. Grandkowskiego. Protokół prowadził p. Czajka Sprawozdania z rocznej pracy Tow. przedkładali kolejno sekretarz p. Vogt, skarbnik kasy lokalnej p. Osiński, skarbnik kasy pośmiertnej p. S. Bartosz i bibljotekarz p. Sarna. Z sprawozdań dowiadujemy się, że Tow. liczy około 600 członków. Towarzystwo bierze żywy udział w wszelkich sprawach i obchodach narodowych oraz katolickich. Majątek Tow. stale się powiększa. Organizacja cieszy się na Wildzie dobrą opinją i rozrasta stale.

Dochód w kasie pośmiertnej wynosił 11.934.40 zł., rozchód 11.521.24 zł. W bibljotece znajduje się 490 książek różnej treści. Po sprawozdaniu rewizora p. Suwalskiego, przemawiali w dyskusji pp: Suwalski, Budasz, Jachowski, Kruszczyński, Kamiński, Śniatecki, Surdyk itd. Zarządowi udzielono pokwitowanie. Przystąpiono w końcu do wyboru nowego zarządu.

W konsekwencji pozostał ten sam, mianowicie prezesem jest p. A. Krüger, wiceprezesem p. Budasz, sekretarzem p. Vogt, zast. sekretarza p. Giełdzik, skarbnikiem p. Osiński, skarbnikiem kasy pośmiertnej p. Bartosz, bibljotekarzem p. Sarna. Uzupełniono też wybór delegatów do komitetu. Następnie po dyskusji utworzono przy Tow. wydział metalowców. Pierwsze zebranie informacyjne odbędzie się 30 bm. u p. Zawadkowej. Wspólnym śpiewem zamknięto obrady. (z)

Z Tow. Przemysłowców w Mur. Goślinie. W niedzielę 3 bm. odbyło się w salce p. Piątka roczne walne zebranie Tow. Przemysłowców. Po zagajeniu i odczytaniu protokółu nastąpiły sprawozdania poszczególnych członków zarządu z całorocznej działalności. Zarządowi udzielono absolutorjum oraz postanowiono jednogłośnie zarządu nie zmieniać.

Skład zarządu jest następujący: prezes — p. Kleinert, skarbnik - p. Glaziński, sekretarz — p. K. Nowak, chorąży — p. Bukowski, podchorąży — pp. Br. Pędziński, Wł. Andrzejewski.

Komisja rewizyjna: p. St. Osiński, p. P. Piątek.

Po wyczerpaniu obrad zakończono zebranie odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy". (wg)

Różnica

— Jaka różnica istnieje między optymistami a pesymistami? pyta któryś z giełdziarzy.

Odpowiedź: — Optymiści mówią: pewnego dnia pójdziemy z torbami i będziemy żebrać, pesymiści zaś dodają: zgoda — ale u kogo? (Tit - Bits)

Z życia harcerzy

„Czuj Duch". Pierwszy numer ukaże się około 20. b. m. W tych dniach ukazała się ulotka informująca dokładnie o warunkach prenumeraty i podająca inne ciekawe szczegóły dotyczące „Czuj Ducha". Będzie on ukazywał się co miesiąc około 15-go. Format pozostał niezmieniony. Już oddawna odczuwano brak czasopisma harcerskiego na terenie Chorągwi Poznańskiej, stąd też należy spodziewać się już teraz, że licznie będą wpływać zgłoszenia nowych abonentów.

Życie harcerskie w Głównej. 3. poznańska drużyna harcerska w Głównej urządziła w „Domu Harcerza", łącznie z wieczornicą ku uczczeniu powstania wielkopolskiego miłą gwiazdkę dla członków drużyny. Po odśpiewaniu kolendy harcerskiej przy oświetlonej choince przemówił w serdecznych słowach kapelan drużyny ks. prob. Chilomer, dzieląc się następnie z członkami drużyny opłatkiem. Zkolei obdarzono członków drużyny podarkami wśród których miłą niespodziankę stanowiły pocztówki kolorowe wydane z okazji 13-tej rocznicy powstania wielkopolskiego przez Drukarnię Polską, oraz kilka egzemplarzy świątecznego numeru „Jlustracji Polskiej", ofiarowanych łaskawie przez administrację tego pisma. Poza tem obdarzono najmłodszych druhów książkami, darowanemi przez Księgarnię św. Wojciecha wśród których największą uciechę sprawiły piękne bajki „Wujka Czesia". W miłym nastroju przy licznym udziale sympatyków drużyny spędzono podniosły wieczór gwiazdkowy.

SPORT

Piłka nożna

Przed walnem zebraniem ligi. Głównym punktem obrad zebrania ligi będzie kwestja reorganizacji mistrzostw, przyczem rozpatrywane będą trzy projekty: a) zarządu ligi (14 klubów w dwóch grupach), b) „Warty" (12 klubów w dwóch grupach), c) „Wisły" (10 klubów w I. grupie w roku 1933, w międzyczasie spadają corocznie 2 towarzystwa, a 1 wchodzi do ligi). W razie reorganizacji najwięcej są zagrożone kluby z końca tabeli, jest więc rzeczą pewną, że sprzeciwią się one jakimkolwiek reformom, co mogłoby utrącić wszystkie projekty, gdyż do prawomocnej uchwały potrzeba aż ¾ głosów obecnych czyli 9. Byłoby rzeczą szkodliwą, gdyby te egoistyczne względy wzięły górę nad dobrem piłkarstwa, które domaga się stanowczo zmniejszenia ilości spotkań. — Walne zebranie rozstrzygnie również, czy zarząd ligi pozostanie w obecnym składzie, czy też zajdą większe zmiany.

Ostatnie mistrzostwa przeszły bardzo spokojnie, a końcowe mecze celowo tak ułożono, iż znacznie utrudniono możliwości fabrykowania wyników. Z punktu widzenia kasowego była I kolejka znacznie więcej dochodowa niż druga, co dowodzi, iż zainteresowanie publiczności słabnie w miarę przybliżania się do końca. W porównaniu z rokiem 1930 nastąpił spadek w dochodach i przesunął się punkt ciężkości wpływów. Gdy dawniej górował pod tym względem Kraków — obecnie Łódź stoi najlepiej pod względem kasowym. Pomoc finansowa dla „Cracovii" wynosiła łącznie z datkami P. Z. P. N. i Z. Z. około 5.000 zł. co pozwoliło na odbudowanie zniszczonych trybun.

Stosunek ligi do P. Z. P. N. i O. Z. P. N. był naogół dobry, w ub. roku, gryż wszystkie te władze sportowe szły ręka w rękę z ligą.

Finanse ligi przedstawiają się dobrze, gdyż pomimo subwencji na rzecz ubezpieczenia graczy w wysokości zł. 4.000, pozostało w kasie jeszcze 4.000 zł., uzyskanych za odstąpienie lokalu.

Pięściarstwo

„Wawel" Kraków i „Sokół" Poznań, spotkanie międzyklubowe, odbędzie się w niedzielę w sali kina Metropolis.

Zespół poznańskiego „Sokoła", który w ubiegłą niedzielę walczył w Łodzi, spotkał się w miejscowej prasie z bardzo przychylnem przyjęciem. „Kurjer łódzki" omawiając walory drużyny poznańskiej stwierdza: „najlepszym ich zawodnikiem jest Misiurewicz, który po zaciętej walce uległ na pkt. Seweryniakowi. Jest to zawodnik ruchliwy, o bogatym repertuarze ciosów, a jego niebezpieczną prawą poczuł na swej skórze Seweryniak; Misiurewicz jest najgroźniejszym rywalem Arskiego na poznańskim gruncie. Nadzwyczaj wytrzymałym okazał się Pierard, który przez trzy rundy opierał się staremu rutyniarzowi Klimczakowi. Romański — to zawodnik agresywny, walczył bardzo ładnie z Pietrzyńskim, a orzeczenie sędziów krzywdzi go, gdyż zasłużył na remis. Szmuda i Ladek, mając za przeciwników najsłabszych łodzian zdobyli punkty dla swych barw. „Łodzianie przygotowali się bardzo staranie do tego meczu co podkreśla cytowany dziennik, nadmieniając, że „Pisarski, stojący na pograniczu wagi półśredniej zdołał zrzucić nadmiar ciała i zadebiutował w wadze piórkowej". Omawiając walkę Misiurewicza pisze znów: „W pierwszem starciu Seweryniak walczy słabo, inicjatywa należy do Misiurewicza, operującego dobrze prawą; Seweryniak ma rozciętą powiekę, co przeszkadza mu w walce. Starcie należy do poznaniaka". Sprawozdawca „Przeglądu Sportowego" pisze o tej walce: „Najlepszym zawodnikiem w zespole gości okazał się Misiurewicz, który stoczył najładniejszą walkę dnia z Seweryniakiem. Po zawodniku tym możemy się jeszcze bardzo dużo spodziewać, jak nas przekonała druga runda, w której był on panem sytuacji". Sędziowali wyłącznie arbitrzy miejscowi. Niedzielne spotkanie z „Wawelem" zapowiada się zatem bardzo ciekawie, gdyż pięściarze Sokoła będą się starali niewątpliwie zrehabilitować za porażkę w Łodzi a zwłaszcza ze specjalnem zacięciem będą walczyć ci, których tam pokrzywdzono.

Przed meczem międzyokręgowym z Warszawą, kapitan POZB p. Suszczyński ma nielada kłopot. Wiśniewski oświadczył, że jego wycofanie się z ringu jest ostateczne i odmówił wyjazdu do Warszawy; również Tomaszewski nie chce startować. Wobec tego POZB zwrócił się do Warszawy z prośbą odbycia meczu w ośmiu wagach od papierowej do półciężkiej włącznie. Romański przewidziany do wagi papierowej posiada obecnie wyraźną wagę muszą i walczyć ma w tej kategorji na meczu „Wawel" — „Sokół", to też wątpić należy czy kierownictwo sekcji „Sokoła" zgodzi się na ściągnięcie przez niego wagi, do czego władze okręgowe regulaminowo nie mogą zmusić „Sokoła" i co nigdy nie wychodzi na dobre zawodnikowi.

Życie organizacyjne

Walne zebranie K. S. „Olimpja" odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 19 na sali p. Roehra w „Domu Rzemieślniczym" przy ul. Fr. Ratajczaka.

Walne zebranie K. S. „Ostrovia" odbyło się ostatnio w Ostrowie pod przewodnictwem p. Płończaka i przy udziale blisko 250 członków. Ze sprawozdań członków zarządu głównego, wynikał dalszy rozwój klubu w okresie sprawozdawczym 1930/31, to też z aplauzem przyjęto je do wiadomości i udzielono zarządowi absolutorjum. Nowy zarząd ukonstytuował się następująco pp.: adw. Winkowski — prezes, mir. Śmiechowski, Banasiewicz, oraz mgr. Pieczyński — wiceprezesi, Szczodrowska — sekretarka, Świtalski — skarbnik, Lisiak — kier. oddz. piłki nożnej, Pietrzak — zast., mgr. Zontek — kier. oddz. techn., Krauze — zast., Marczewski — kier. oddz. gier sport., Maroszek — kier. oddz. bokserskiego, Zieliński — zastępca, prof. Juengst — kier. oddz. pływackiego, Michalski — zast., Wizner — kier. oddz. hokejowego, Kowalski — zastępca. Komisję rewizyjną, wybrano w składzie pp.: Szymanowicz, Kluz i Nowicki.

KRONIKA TOWARZYSKA

Towarzystwo Śpiewacze „Akord" Poznań - Jeżyce wystawia ponownie misterjum ludowe prof. Michała Świerzyńskiego pod tytułem **„Boże Narodzenie"** w dniu 17 stycznia b. r., o godz. 5 po południu, na sali Ogrodu Zoologicznego.

Członkom zwraca się uwagę, że zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 13 b. m., o godz. 20-tej, na sali p. Bigosa przy ul. Zwierzynieckiej. Lekcje śpiewu odbywają się w poniedziałki i czwartki o godz. 20-tej.

Nowi wstępujący członkowie przyjmowani są na każdej lekcji. zw 12 775

Koło Absolwentek II. szkoły wydział. W czwartek, 21 b. m., urządza Koło **„Wieczorek Karnawałowy"** na sali p. Jarockiej. Bliższe informacje oraz zaproszenia otrzymać można w czwartek, dnia 14 b. m., od godz. 19-tej do 21-szej, w szkole wydziałowej przy ulicy Krętej. zw 12 781

Koło Farmaceutów S. U. P. urządza w dniu 16 stycznia b. r. (sobota) w salach „Bazaru" V-ty Doroczny Bal pod protektoratem J. M. Rektora U. P. Prof. Dr. J. Sajdaka, Kuratora Koła Prof. Dyr. K. Hrynakowskiego, Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego O. Poznań. — Zaproszenia wydaje się jeszcze w lokalu Koła przy ul. Grunwaldzkiej 15, w godzinach 12—1. zw 12 782

Klub Wioślarski z roku 1904 urządza w sobotę, 16 stycznia, **Redute Kostjumową** w „Belwederze". Dochód przeznaczony na wysyłkę załóg na Olimpjadę do Los Angelos. zw 12 774

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 10 stycznia 1932 r. o godz. 6 wieczorem, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy, najtroskliwszy mąż i kochający tatuś, ś. p.

Ignacy Sebel

ppor. rez. 7 pułku Strzelc. Wielkp., b. oficer sztandaru dzielnicy Zamek III. Tow. Uczestników powstania Wlkp. im. I. Paderewskiego, odznaczony krzyżami walecznych

przeżywszy lat 36. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 14 b. m., po poł. o godzinie 3 z domu żałoby, ul. Sew. Mielżyńskiego 4 na cmentarz św.-Marciński przy ulicy Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z synkiem i rodzina.

Poznań, 12 stycznia 1932 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

dw 2504

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak. Poznań Plac-Nowomiejski 10. tel. 1046.

Dnia 11 stycznia 1932 r. zmarł, ś. p.

Dr. Tadeusz Moszczeński

właściciel Majętności Stempuchowo.

Ś. p. Zmarły był założycielem i należał do Rady Nadzorczej Spółki naszej, piastując od roku 1924 urząd Prezesa Rady Nadzorczej. Przez cały czas swej działalności przyczynił się ś. p. Zmarły wybitnie do rozwoju przedsiębiorstwa naszego, służąc nam światłemi radami i pomocą.

Wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

Młyny i Tartaki Wągrowieckie Sp. Akc. w Wągrowcu

Pw 10165-2,32

Rada Nadzorcza. Zarząd.

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią przysługę, w szczególności Wielebnemu ks. Prefektowi Marjanowi Michałkiewiczowi, Wielebnemu Duchowieństwu, Tow. „Sokół" oraz Przyjaciołom i Znajomym za dowody tak serdecznego współczucia, nadesłane wieńce z okazji śmierci, ś. p.

Wacława Okoniewskiego

składamy na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

zw 12 776

Bracia i rodzina.

W sobotę, dnia 9 stycznia 1932 r. krótko przed północą, zmarł nagle na udar serca, opatrzony Olejami św., nasz najdroższy, ukochany mąż, ojciec, syn, brat, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Józef Pinkowski

przeżywszy lat 48. Eksportacja zwłok z domu żałoby w Świecy, w środę, 13 b. m. o godz. 10 do kościoła św. Barbary poczem nabożeństwo żałobne i pogrzeb.

W nieutulonym smutku pogrążeni

nw 8068

żona, matka, dzieci i rodzina.

Świeca, Odolanów, Poznań, Podzamsze, Ostrów, Warszawa.

Wielebnemu Duchowieństwu, a przedewszystkiem Ks. Proboszczowi Guderowi z Kamieńca, Ks. Dyrektorowi Cieszyńskiemu, Prezesowi Sądu Okręgowego W. P. Wyrzykowskiemu, Kolegom Sądowym, Krewnym, Przyjaciołom, Współlokatorom, Znajomym za liczne dowody współczucia, za wspaniałe wieńce, kwiaty, oraz łaskawy współudział w oddaniu ostatniej przysługi mojemu najdroższemu i nigdy niezapomnianemu mężowi, ś. p.

Franciszkowi Fliegerowi

składa najserdeczniejsze

rw 4083 **Bóg zapłać!**

ciężko strapiona

Poznań, 12 stycznia 1932 r **żona.**

Wyższa Szkoła Techniczna i Handlowa w Paryżu
(zatw. ust. 1875 r.)
STUDJA INŻYNIERSKIE

Również wydz. przygotow. stud. koresp. i egz. dypl. w jęz. franc. lub niemieck. Program szczeg. 11. Rue Perronet Paris 7 e

nw 7387

Zakład Tresury Psów

Przyjmuje w tresurę wszelkiego rodzaju psy

SPECJALNOŚĆ POLOWCZYKI

na przystępnych warunkach daje gwarancję fachowej obsługi

Walenty Kwiatkowski,

Gniezno, Wodociągowa 2,

emeryt. absolwent policyjnej tresury psów pol. nw 8067

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK Nr. 22.

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skóre „HEILWUNDER" patent gdańsk. Nr 1919 Niezwykła kosmetyka to pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoiście właściwości w rozpaczliwych wypadkach wszystkich liszaji, nawet liszaji ropnych, ranach u nóg, egzemie pryszczach wyrzutach wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności. Świetne uznania. Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy Cen: 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorjum. nw 4 425

Chem. Kosm. Laboratorjum „KLOSSIN" Gdansk Z. Hundegasse 43.

Herzfeld & Victorius Spółka Akcyjna — Grudziądz

Bilans na dzień 30 czerwca 1931 r.

AKTYWA

		zł	gr
Kasa		5 54	53
Czeki i waluty obce w kasie		60	03
Dłużnicy:			
Odbiorcy	1 654 156,08		
Dostawcy	18 399,31		
Różni	1 889 280,91	3 561 836	30
Banki		180 827	87
Weksle w portfelu		74 737	99
Papiery wartościowe		262 740	68
Udziały		78 850	—
Zapasy:			
Wyroby gotowe i półgot.	992 274,91		
Surowce i materjały	571 495,45	1 563 770	36
Grunty	172 574,37		
Zabudowania fabryczne	2 160 757.38		
Domy mieszkalne	810 074,34		
Zabudowania gospodarcze	91 558,—		
Utensylja biurowe, laboratoryjne i inne ruchomości	188 218,94		
Maszyny i piece	2 625 500,35		
Urządzenia elektryczn. oświetlenia i centr. ogrzewania	240 892,30		
Lokomotywa, samochody, wozy i konie	229 434,78		
Bocznice kolejowe	161 219,52		
Przyrządy i narzędzia w warsztatach	309 890,42		
Modele	189 839.72		
Inwentarz gospodarczy	18 038,10	7 197 998	22
		12 926 371	83
Weksle żyrowane w obiegu		2 759 790	—
Różni za kaucje i gwarancje		3 709 819	56
Depozyty		1 679 064	09
		21 075 045	48

PASYWA

		zł	gr
Kapitał akcyjny	3 500 000.—		
Fundusz zapasowy	339 580,24		
Rezerwa specjalna	549 952,—		
Amortyzacje	3 445 524,39	7 835 056	63
Wierzyciele:			
Odbiorcy	177 620,35		
Dostawcy	498 227,14		
Różni	1 508 435,06	2 184 282	55
Banki		1 114 134	63
Pożyczki średnioterminowe		1 018 528	—
Akcepty		129 702	61
Hipoteki		152 334	31
Renty gruntowe		73 094	19
Dywidenda niepłacona		286 963	49
Sumy przechodnie		114 430	56
Fundusz na cele społeczne		8 574	—
Zysk za rok 1930/31		9 270	86
		12 926 371	83
Obligo z żyra weksli		2 759 790	—
Kaucje i gwarancje		3 275 819	56
Różni za kaucje i gwarancje		434 000	—
Różni za depozyty		1 679 064	09
		21 075 045	48

WINIEN — **Rachunek strat i zysków za rok 1930/31.** — **MA**

	zł	gr
Koszty handlowe, pensje oraz wynagrodzenie Rady Nadzorczej, Zarządu, personelu administracyjnego i handlowego	953 965	66
Robocizna, pensje i wynagrodzenie personelu technicznego	1 761 470	55
Świadczenia socjalne	218 597	41
Renty i zapomogi	35 521	49
Podatki	480 865	56
Ubezpieczenie od ognia i prawno-cywilnej odpowiedzialności	19 958	67
Procenty, prowizje bankowe i dyskont	373 602	23
Utrzymanie domów mieszkalnych	17 797	72
Czynsz z nieruchomości mieszkalnych Grudziądz	15 894	56
Straty na dłużnikach	377 913	07
Disażjo na papierach wartościowych	27 046	35
Amortyzacje	492 270	99
Zysk	9 270	86
	4 784 175	12

	zł	gr
Zysk brutto	4 494 992	74
Kupony papierów wartościowych	11 335	40
Rezerwa podatkowa	250 000	—
Dochód z domów mieszkalnych Mniszek	4 252	50
Dochód z nieruchomości mieszkalnych Grudziądz	15 894	56
Pozostałość z zysku za rok 1929/30	7 699	92
	4 784 175	12

Główny księgowy (—) Gutowski.

Komisja Rady Nadzorczej:
(—) Samulski (—) Słaboszewicz (—) Legis

Grudziądz, dnia 30 października 1931 r.

Zarząd: (—) Jagodziński.
Rada Nadzorcza: (—) Samulski, prezes.

dw 2 199

Zawsze się wesoło ubawisz w SOŁACZU, ul SOŁACKA 1. wejście z ul. Śląskiej
w DANCINGU RESTAURACJI
JAZZ-PALAIS
Lokal otwarty do rana. Tel. 38-27
1 minuta od tramwaju. zw 12 779
Damy dla Towarzystwa. Ceny znacznie zniżone.

Samochód ciężarowy
1 ½ ton, możliwie nowy model. 6-cylindrowy, dobrze utrzymany kupię natychmiast za gotowkę. Łaskawe oferty uprasza Ernst Mix, Fabryka Mydła, Bydgoszcz, ul. Gdańska. zw 12 780

Korzystna okazja
Na sprzedaż całkowicie urządzona
DRUKARNIA
w najlep. położeniu Poznania połączona z pismem codziennem. Rotacyjna rozm. 63 cm berliński format, linotypy, pospieszna, duża ilość pisma etc. wszystko w doskonałym stanie. Warunki dogodne. Cena niska. Zgłoszenia do „Par", Poznań. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53,90 Pw 10 166-53.90

DESKI i BLOCHY
sosnowe, stolarskie
suche i czyste, 80, 65, 55, 52, 42 i 26 m/m,
deski boczne
bezsęczne, czyste, 20, 23 i 26 m/m ma na sprzedaż
FR. POLASZEK, tartak parowy,
Gostyń (Wlkp.)
nw 8 062

ODZIEŻ
balową
wieczorową
czyści chemicznie
w 24 godz.
„BARWA"
Kałamajskiego.
Pw 9 859/60-2.16

SKŁAD
Rynek Jeżycki, nadający się na salon fryzjerski wzgl. inne przedsiębiorstwo natychmiast od właściciela do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański pod jw 2348

DROGERJA
(z mieszkaniem), w miasteczku prowincjonalnem na Pomorzu (parafjan 10.000). korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn zw 12766

Puszczykowo
Willa 5 pok.
na sprzedaż na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zw 12 769

Maszyny
do szycia i pisania naprawia w domu i poza domem Schneider. Staszica 4 zd 17 189

BRZYTWY
w najlep. gat.
Aparaty i ostrza do golenia
Scyzoryki
Nożyczki wszelk. rodzaju
Nożyce do drobiu
Noże i widelce
Noże kuchenne d 1955
Nożyki do owocu
Łyżki i łyżeczki
poleca bardzo korzystnie w wielkim wyborze
Ed. KARGE
Poznań, ul. Nowa 7/8.
Istnieje przeszło lat 50.

UGNIATARKA
mało używana, w dobrym stanie
zaraz na sprzedaż.
Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nw 8029

Zwózki, przeprowadzki
uskuteczniam samochodami ciężarowemi
K. Ptaszkowski, Poznań, Dąbrowskiego 83/85
Telefon 69 37. jw 2336

Poszukuję
sekretarza młodszego
do mej kancelarji adwokacko-notarjalnej dobrze obeznanego z wszystkiemi sprawami. Zgłoszenia tylko pisemne z odpisami świadectw. Roman Jerzykiewicz, adwokat i notarjusz, Mogilno. dw 2500

Uniwersytet Poznański ogłasza niniejszem
KONKURS
na stanowisko
Sekretarza Uniwersytetu
w VII wzgl. VI grupie uposażeń, według ustaw z 9. X. 1923. (Dz. Ustaw nr. 116 poz. 924) i z 17. II. 1922 r. (Dz. Ustaw nr. 21 poz. 164).

Warunki:
1. Nieprzekroczony 40 rok życia (możliwa dyspensa Ministerstwa).
2. Studja prawnicze, zakończone przepisanemi egzaminami lub dyplomem doktora, względnie magistra praw.
3. Egzamin na stanowisko I kategorji w państwowej służbie administracyjnej.
4. Dokładna znajomość języków niemieckiego i francuskiego.
5. Obywatelstwo polskie.

Kandydaci zechcą podania wnosić do Rektoratu w terminie **do 31 stycznia 1932 r.**, dołączając:
a) dokładny życiorys;
b) metrykę chrztu lub urodzenia;
c) świadectwo dojrzałości;
d) dokument stwierdzający zakończenie studjów prawniczych przepisanemi egzaminami lub dyplomem doktora, wzgl. magistra praw;
e) świadectwo ze złożenia egzaminu na stanowisko I kategorji w państwowej służbie administracyjn.;
f) świadectwa dotychczasowej pracy.

Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy złożyli egzamin (podany pod nr. 3), ze szczególnem uwzględnieniem szkolnictwa. nw 7 920

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku rolnika Józefa Zakrockiego, b. dzierż. majątku Dobczyn, per Wieszczyczyn pow. Śrem, zamieszk. w Poznaniu, ul. Jasna 6/7, u Kaeppelowej, wdrożono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 5 stycznia 1932 r., o godz. 12 w poł., postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Tadeusza Szmyta z Poznania, Mickiewicza 11. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 5. 2. 1932 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 26. 1. 1932 o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 18. lutego 1932 r., o godz. 10 przed poł., pokój 29. Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 5-go lutego 1932 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sekretarjat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu.** nw 7 919

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Za bezcen
wyprzedaż posezonowa
Rękawiczki skórkowe 3.50, nappa podszewkowane 4.90, na wełnie paskiem 6.50. Getry 1.50. Szale wełniane 0.65, wełna jedwabiem 1.25. Pulowery męskie 2.50. Koszule ciepłe 2.50. Skarpetki męskie 25. 35. wełniane 1.40. Pantalony jedwabne 1.50. Pończochy damskie swetry najtaniej w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego. Wielkie Garbary 36, obok Wielkiej. Pw 10 154-53.69

Willa
10 pokoi, duży ogród i rola 15 mórg pod Poznaniem na sprzedaż Cena 35 000 zł Pośrednictwo wykluczone Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 15 858

Majątek
400 mórg, budynki dobre, inwentarze kompletne, cena 90.000. wpłaty 40.000. Zgłoszenia: Rutkowski, Grobla 29. zdw 16 711

Willa
10 pokoi, duży ogród i rola 15 mórg w Poznaniu na sprzedaż. Cena 35.000 zł. Pośrednictwo wykluczone Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 15 858

Woźna 16
Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane, garderobe różne inne przedmioty. Pw 9838-53.31

Singera
maszynę okrągłe czółenko, konika na biegunach sprzedam. Poznańska 38. mieszk. 7. zd 16 411/2

Pianina
Sommerfelda o pięknym tonie tanio Skład Fabryczny ul. 27 Grudnia 15 nw 7 933

Wyprzedaż futer damskich
czarne źrebce, bronz od 450 zł. sealowe 390 bibretowe 390 kreety 390 piżmowce jasne ciemne 650 błamy pod futra męskie. damskie 60 wydry bronz czarne 200 lisy srebrne 390 inne lisy 60 kilka tysięcy skór na obsady od 5 zł poleca hurtownia futer Poznań Aleje Marcinkowskiego 15 Bracia Milscy. nw 7 948

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje kupuje Poznański Dom Komisowy Domańska 8 telefon 24-42 Pw 9 812-1.65

Parcele budowlane
przy szosie warszawskiej bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny" i „Praca" wodociągi i kanalizacja przeprowadzone — wprost od właściciela do nabycia Zgłoszenia Malecki Droga Dębińska 11 telefon 11-90. Pw 9 835 51.54

„Centrala mebli"
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Wielki wybór. Pw 9 814 5-30.32/5

Piekarnię
dobrze prosperującą, dom z dwoma składami sprzedam. StrabURzyński, Kobylin. zdw 10 862

2.90 Bemberga
oryginalne pończochy, wełniane od 1.50 skarpety męskie 0.25 niciane 0.35. Mercyzerowane 0.65, jedwabne 0.85, prima 1.25, 1.75 koszule dzienne damskie 1.35. nocne od 2.90 pantalony jedwabne 1.50, 2.25 Melonez 3.90. Kombinacje jedwabne 3.85. biustonosze 0.65 jedwabne 1.45. Największy wybór, najtaniej Warszawskim Składzie Fabrycznym — Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 17 174

Meble kuchenne
bajecznie tanio sprzedaje Jan Koniecki, Piaskowa 3, Wytwórnia mebli kuchennych. zdw 99 825

Traktor
Buldog Lanz, 22 HP. mało używany sprzedam. I. Dekowski, Środa. zdw 15 475

Sypialnie
bardzo tanio sprzedaje stolarnia. Kwiatowa 6 zdp 10 629

Maszynę
Underwood sprzedam. Szkolna 7/8. m. 8. zdw 17 056

Dom
z ogrodem i dwie morgi roli ogrodowej 3 km od Wrześni sprzedam zaraz cena 5 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 968

Drogerję
dobrze prosperująca zaraz sprzedam, wpłata ca. 10 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 031

Motocykl
300 zł sprzedam. Gniezno. Pircewicz. zdw 10 992

Pianino
zagraniczne prawie nowe sprzedam. Mickiewicza 17. parter, lewo. zdw 16 982

Parcelę
w pobliżu ul Szwajcarskiej sprzedam. Zgłoszenia upraszam Kurjer Poznański zdw 16 979

Zakład fryzjerski
damsko - męski z mieszkaniem nowocześnie urządzony korzystnie na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdw. 16 978

Balową
sukienkę bardzo ładną modną, zupełnie nową, na młodą szczupłą osobę, tanio sprzedam Obejrzeć można od 5 po poł. Adres Kurjer Pozn. zdw 17 211

Ubranie
bronzowe i smoking tanio sprzedam. Wały Królowej Jadwigi 1, m 12. zdw 10 972

Dogi
szczeniaki 45.—. Wierzbięcice 43. Michalak zdw 16 971

3 psy
sześciotygodniowe szpice sprzedam. Grunwaldzka 38. zdw 16 930

Aivedal
Terriery szczeniaki 10 tygod. bardzo ładne sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 015

Bernardyn
pies bardzo ostry dobry stróż — sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 014

Aparat
fotograficzny komplet 13×18 — sprzedam Żabikowo, Lipowa 9. I. zdw 10 618

Stoliczki
kawiarniane marmurowe sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 16 953

Frak
komplet, dobry mało noszony na wysoką figurę sprzedam. Przecznica 12. II. prawo. zdw 16 938

Za bezcen
sprzedaż posezonowa
szale czysta wełna 65 groszy. wełna jedwabiem 1.25. prima 1.75. czapki 1.75. berety czeskie 1 25. rejtuzy wełniane 2.90. szal czapkę prima wełna 2.75. sweterki dziecięce deseniowe 2.50. damskie swetry wełniane 4.75. nowość 12.50. męskie swetry 2.50. pulowery deseniowe 3.50. Warszawski Skład Fabryczny. Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40. naprzeciw Wodnej. zdw 17 173

Serwis
obiadowy porcelana Rosenthala. okazyjnie. Aleje Marcinkowskiego 23 „Occasion". zdw 17 113

Anodowe baterje
wysyłamy na prowincje franko w dom za nadesłaniem 20 zł za 150 V., 16.50 zł za 120 V. Za dobroć gwarancja. „Ogniwo". Wytwórnia Elementów — Poznań. Wielkie Garbary 19. Pw 10 156-64.11

Dobrze
zaprowadzone przedsiębiorstwo obuwnicze sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 17 045 6

Gramofony — Płyty
najkorzystniejsze źródło zakupu F Baloń Woźna 12 Pw 9 802 3-52.21/2

Budujcie anodówki sami
Woreczki i cynki do mokrych anodówek sprzedaje tanio „Ogniwo". Wytwórnia Elementów" Poznań, Wielkie Garbary 19. Pw 10 157-64.18

2 parcele
jedna narożna w nowozabudowanej dzielnicy willowej. 3 minuty do tramwaju. 10 minut tramwajem do centrum miasta. najzdrowsza dzielnica zaraz na sprzedaż przez właściciela. Każda z parceli ma około 1 000 m kw. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 041

Sypialnie
sprzedaje tanio stolarnia. Rybaki 15 nw 7 371

Z powodu
śmierci sprzedam maszynę używaną 450. prasę 75 wózek reklamowy 80. punki 50 gr. Graniczna 15. m. 4. zdw 17 021

Skład
kolonjalny duży sprzedam z maglem, mieszkaniem. Adres Kurjer Poznański zdw 17 030

Zakład fryzjerski
mieszkanie okazyjnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 067

Futro
męskie 80,—. Matejki 59, mieszkanie 11. zdw 17 086

Parcele
przy Łukaszewicza i Kolejowej korzystnie sprzedam. — Hadryś, Matejki 56. tel. 70 65. zdw 17 092

2 ubrania
granatowe noszone (ang. wełna) tanio na sprzedaż. Czech, Matejki 56. Pw 10 159/160-53.85/86

2 konie wyjazdowe
wielkość 1.72 do 1.77 poszukiwane. Oferty z podaniem wieku Kurjer Pozn. nw 8061

Gramofony
okazyjnie sprzedaje się. Wielkie Garbary 34. mieszkanie 12. zdw 17 215/6

Robótki
ręczne gotowe i rysowane, wszelkie wełny, jedwabie i dodatki poleca „Towary Krótkie". Wodna 25 Pw 10 159/160-53.85/86

Dom
w Wrześni blisko rynku, 2 składy, 8 lokatorów bez długu sprzedam za 22.000. wpłaty 15 000 zł, właściciel Łukowski, Poznań, Osiedla. Powidzka 17. zdw 17 365

Ubranie
modne granat, jak nowe tanio. Wierzbięcice 28. parter zdw 17 353

Konia
z platformą małą sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. dw 2501

Skład rzeźnicki
dobrze zaprowadzony, w najlepszym biegu z całkowitem urządzeniem sprzedam. M. Waberski, Poznań, Chwaliszewo 24. rw 4 078

Gościniec
kolonjalka, dom nowy, piętrowy, duża sala 1¼ morgi ogrodu, wieś (1.600) duża kościelna, objekt I. klasy, kto zobaczy ten kupi, cena 25.000 zł, wpłata 13—15.000 złotych od właściciela. Ignacy Szubert, Sobótka, pow. Pleszew. zdw 17 380

Porcelana sprawia uciechę każdej Pani domu a prócz tego
ocenia kulturę każdego domu. Dlatego poleca najlepszą porcelanę — szkło szlifowane — prima alpakę bardzo tanio Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 17 371

Jamnika
rasowego czarnego oddam. Mylna 18. m. 1. zdw 17 297

Pianino
krzyżowe elektr. 1.100 zł sprzedam. Dąbrowskiego 45, podwórze parter, prawo. zdw 17 143

Dębowy
bufet, kredens, tanio sprzedam. Rzeczypospolitej 2 III., prawo. zdw 17 164

Lustro
trzy częściowe, jak nowe, na sprzedaż, plac Wolności 3, front I. piętro, lewo. zdw 17 155

Dom
masywny, dwa pokoje, dwie kuchnie ¼ morgi. Cena 7.500. Adam Chmielewski. Ławica-wieś, pod Poznaniem. zdw 17 217

Karnawał
możesz spędzić w domu gdy masz Radjo z firmy „Emka", wł Marjan Włodarczak. Poznań Wrocławska 30. Telefon 3683. Pw 10 151-2,12

Magiel
(Lehamela) sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdw 17 355

Skład
kolonjalny towarami krótkiemi, magiel, w mieście fabrycznem sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 332

Sprzedam
szafę do rzeczy, kanapę antyk. Mylna 3 m 22 jw 2 340

Majątek
425 mórg dobrej ziemi, zabudowania masywne, 13 koni, 20 krów dojnych 10 młodego bydła, 75 świń, inwentarz martwy nadkompletny 75 000, wpłaty 40 000 zł. — Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdw 17 340

Setter
irjski, ładny okaz, 8 miesięczny, dobre zalety, kompl. domową tresurą sprzedam. Wrocławska 15, ślusarnia. zdw 17 259

2 pianina
krótki czas używane, sprzedaje korzystnie Fabryka Fortepianów W. Jähne, Gwarna 10. zdw 17 256

Srebrny
lis, biurko męskie, łóżka żelazne. Skarbowa 1, m. 5. zdw 17 296

Samowar
posrebrzany nowy za pół ceny fabrycznej. Aleje Marcinkowskiego 23 „Occasion". Pw 10 163 53,79

Fortepian
sprzedam. Grunwaldzka 11, restauracja. zdw 17 300

Kanapę
szafę, łóżka, materace, obraz olejny. Działyńskich 10, mieszk. 4. zdw 17 198

Dom
przedmieście Poznania, 9 ubikacyj, cena 12 000, wpłaty 9 000. — Poznań, Półwiejska 18, mieszk. 19. zdw 17 335

Samochód
limuzyna sprzedamy Sanitarja, Poznań, tel. 32-15. zdw 17 374

Przedsiębiorstwo spedycyjne
willa śpichlerze, zabudowania, place, samochody ciężarowe, wozy meblowe, konie wozy spedycyjne, dochód roczny netto 96 000 zł. Cena 100 000, wpłaty 70 000 zł. — Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdw 17 342

Chevrolet
czteroosobowy, dobrze utrzymany, gotowy do jazdy za 1.000 zł na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 321

5 KUPNA

Dom
w centrum kupię, wpłata 150.000. Oferty Kurjer Pozn zdw 16 028

Poszukuję
w Poznaniu w śródmieściu lokalu ca. 100 m² na kawiarnię, możliwie z mieszkaniem wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 577

Motor
220 volt, 10—12 KM prąd stały kupię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 034

Willę
większą, masywnie budowaną, z ogrodem, w zdrowej okolicy lub rentown kamienicę kupię. Wyczerpujące oferty Kurjer Pozn zdw 17 251

Skład
kolonjalny mieszkaniem, maglem zaraz gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 922

Pokój
jadalny, używany, w bardzo dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 009

National
kasy dwie za gotówkę kupię, typ numer podać Oferty Kurjer Poznański zdw 17 005

Kupię
łóżko żelazne, stół, szafę do rzeczy. Ofery Kurjer Poznański zdw 16 959

Dom
na prowincji kupię, wpłacę 12 000. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 10 941

Pianino
kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 17 122

Gitarę
siedmiostrunną kupię 20 złotych. Oferty Kurjer Pozn zdw 17 137

Dubeltówkę
dwudziestkę bezkurkową kupię okazyjnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 033

Magiel
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 325

Dom
z ogrodem w Poznaniu lub przy mieście kupię, wpłacę 12 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 037

Bufet
restauracyjny dobrze utrzymany, każdej wielkości kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 17 107

Aptekę
kupię w Wlkp. gdzie średnie szkoły, wpłaty 80 000 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 13. nw 8065

Dom
dochodowy, wartości 50—60.000 złotych kupię od gospodarza możliwie z wolnym 3—4 pokojowem mieszkaniem przy wpłacie 30 000 najchętniej na przedmieściu Poznania Jeżyc lub Łazarza. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 11. nw 8063

Wentylatory motorki
1.400 obrotów, 220 volt, prąd zmienny używane kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 302

Kupię
pianino zagraniczne oraz książki powieściowe okazyjnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 267

Futro
damskie czarne dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 343

Fortepian
lub pianino dobrą markę, kupię za gotówkę Oferty Kurjer Poznański zdw 17 362

Kupię
łóżko żelazne szafę do garderoby i chodnik Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 870

Kupię
lub wydzierżawię 200—700 mórg, wpłacę dom wartości 35.000 zł, dopłacę gotówką. Józef Kwapiszewski, Trzemeszno, ul. Skwarzynowo 1 a. zdw 17 384

6 KAMIENICE

Kamienica
piętrowa, bardzo dobrze budowana rok 1902, z piekarnią w tym miejscu już od roku 1847, zabudowania gospodarcze i ogród, w miasteczku, gdzie 4 tys. mieszkańców, blisko Poznania zaraz na sprzedaż za 43 000 zł, wpłaty 25 tysięcy zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 049

Nieruchomość
centrum Poznania sprzedam dochód 30 000 Cena 260 000 Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 954

Dom
w ruchliwem powiatowem mieście przy głównej ulicy 2 składy na sprzedaż. Wartość 30 000 Oferty Kurjer Poznański zdw 10 952

Willa
trzymieszkaniowa cena 40 000 — wpłaty 10 000, reszta hipoteka, amortyzacyjna. Kossmann, Fredry 6 zdw 17 117

Kamienicę
komfortową, czteropiętrową — głównej ulicy, blisko śródmieścia, dochód 14.300, 120.000, wpłaty 60.000, sprzeda Tomczak, Wierzbięcice 31. zdw 17 264

Kupię
dom czynszowy, 70—80.000. Wpłata według urody Oferty Kurjer Poznański zdw 17 352

7 PIENIĄDZ

Pożyczki
poszukuje 50—80 000 zł na cele przemysłowo - handlowe. Zabezpieczenie i wysoki procent. Możliwość spółki. Tylko poważne oferty proszę skierować do Kurjera Pozn. pod zdw 16 555

5 000 zł
pożyczki poszukuje na I. hipotekę Wysoki procent Oferty: Stanisław Szynkler Pakość Barcińska 2. zdw 10 859

100 zł
kto pożyczy? dwa miesiące, procent obiady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 051

Poszukuję
zaraz pożyczki 12 000 zł na I. hipotekę na gospodarstwo pod Poznaniem na 3—5 lat Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 019

10 000 zł
na I. hipotekę gospodarstwa 300 mórg w bardzo dobrej kulturze, bez długu blisko Poznania przyjmę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 048

110 000 zł
pożyczki pod zabezpieczenie hipoteczne poszukuję. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 981

20 000 zł
gotówki na 200 mórg posiadłość pod Poznaniem pod zabezpieczenie hipoteczne poszukuję. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 980

2 500
pożyczki wysoki procent poszukuję natychmiast. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 924

10 000
wypożyczę I. hipotekę, warunek mieszkanie czteropokojowe Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 223

35 zł
pokój niekrępujący używanie kuchni za pożyczkę 800. Adres Kurjer Poznański zdw 17 201

Wspólnik
do ciężarowego samochodu celem powiększenia przedsiębiorstwa, z gotówką 2.000—3.000 potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 263

2—3 000
wypożyczę za uzyskanie posady albo wstąpię do spółki. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 099

20 000
umieściłabym na warunkach pewnych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 10 983/4

5 000 zł
poszukuje na I. hipotekę domu mieście powiatowem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 006 7

25 000
pierwszej hipoteki kamienice Poznaniu wypożyczę. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 233

400 — 500
dam kaucji za stałą posadę ekspedjenta, inkasenta i t. p. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 17 288

Poszukuję
15.000 zł na 1. hipotekę majątku ziemskiego 300 morgowego okolicy Poznania. Oferty Kurjer Poznański rw 4076

15 000
na I. hip. poszukuję dom wartości 100.000. Oferty Kurjer Pozn. rw 4080

Posadę
udzielę za wypożyczeniem 10 000 na hipotekę. „Rex", Stary Rynek 45. zdw 17 238

Która
współczująca osoba dopomoże bezrobotnemu rodziną do usamodzielnienia z pożyczką 1.000 złot. za możliwem procentem. Oferty Kurjer Pozn zdw 17 311

Kapitalisty
z gotówką 70 000 zł do bardzo poważnego, dochodowego i gotówkowego interesu poszukuję, gdzie dobrze płatna posada zapewniona Odsetki według ugody. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 8 060

25 000 zł
pożyczki poszukuje na I. hipotekę gospodarstwa 220-morgowego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 17 383

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
4 2 1 pokojowe dwa składy wydzierżawię czynsz zgóry Wiadomość: ul. Matejki 65 a m 1. zdw 97 950

3 pokojowe
od gospodarza okolica Matejki IV. piętro, czynsz miesięczny bez odstępnego. Warunek — poręka lub inna gwarancja regularnego płacenia czynszu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 16 776

Pokój
i kuchnia z meblami od gospodarza. Różycki Kilińskiego 10. zdw 10 931

Sześciopokojowe
mieszkanie komfortowe słoneczne przy Parku Wilsona jest od gospodarza zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 939

Pięciopokojowe
komfort, IV. p. Marsz. Focha zaraz potrzebne 3 000 zł w tem rok zgóry. Ofetry Kurjer Poznański rw 4 052

Odstąpię okazyjnie mieszkanie
z meblami 2 pokoje (duży i malutki), kuchnia, łazienka obszerny przedpokój wygody. Wiadomość Grunwaldzka 59 mieszkanie 3 (kolonja za Djakoniskami przy tramwaju) codzień od 10—12 i 2—5. zdw 17 088

Pokój
i kuchnia dla bezdzietnego małżeństwa Wiadomość: Kraszewskiego 16 skład kolonjalny. zdw 17 064

Dwa
i czteropokojowe kuchnia, łazienka Łazarz już wolne czynsz kwartalny wynajmie „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdw 17 337

5
pokojowe centrum wysoki parter odstąpię objęcie 3 500. Podgórna 2, mieszkanie 4. zdw 17 334

Pokój
kuchnia zwrot kosztów, czynsz miesięczny Sielska 43 zdw 17 242

Dwupokojowe
kuchnia wolne dzierżawa roczna. Jeżyce wskaże Piotra Wawrzyniaka 32, mieszkanie 2. zdw 17 339

Czteropokojowe
pięciopokojowe parkiety za dzierżawę Biuro Posłańców, Przecznica 1 a zdw 17 315

9 SZUKA MIESZK.

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje mieszkania 3—4 pokojowego (gaz elektr.) słonecz., przy tramwaju nie wyżej II. piętra, za czynszem miesięcznym 100 zł wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 16 230

Mieszkania
3 pokojowego szukam zaraz od gospodarza, opłata miesięczna. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 990

Poszukuję
2 i 3 pokojowego mieszkania. — Oferty Kurjer Poznański pod zdw 16 934

Poszukuję
pokoju kuchni za roczną dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 011

Szukam
5 pokoi, ogród, łazienka. Puszczykowo, Luboń oraz 3—4 pokoi, łazienka mieście. Agenci wykluczeni Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 955

Urzędnik
na stałej posadzie poszukuje dwupokojowego mieszkania, dzierżawa rok zgóry wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 940

Mieszkania
2—3 pokojowego od 1 2. poszukuje urzędnik na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 070

Pokoju
z kuchnią poszukuje, dzierżawa rok zgóry Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 052

Pokoju
z kuchnią od gospodarza poszukuję, czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 058

Pokoju
kuchni poszukuje młode małżeństwo dzierżawa ½ lub rok zgóry Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański jw 2329

2
pokoje, kuchnia od 1 lutego od gospodarza poszukuję Warunki do Kurjera Poznańskiego zdw 17 087

Pokoju
kuchni poszukuje młode małżeństwo. Czynsz roczny zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 312

Urzędnik skarbowy
szuka 1—2 pokoi wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 153

Poszukuję
mieszkania pokój kuchnie dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 203

Dwie
panie poszukują pokoju i kuchni wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 188

2 000
da urzędnik za 2—3 pokoje kuchnię Oferty Kurjer Poznański zdw 17 316

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Portjerstwo
pokój kuchnia na takie lub bez portjerstwa Górna Wilda 109, mieszkanie 19. zdw 16 911

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dwuosobowy wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 17a III., prawo. zdw 16 280

2 — 3
uczennicom, studentkom po 100 zł Łazarz mieszkanie i utrzymaniem światłem Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 16 229

Wspólny
studenta Skarbowa 11 mieszkanie 9. zdw 10 573

Centrum
pokój dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka, wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 17, I., prawo. zdw 16 672

Pokoje
umeblowane dla dwóch, trzech, elektryczność, łazienka. Grunwaldzka 17, parter lewo. zdw 16 646

Czysty
ładny pokój, elektryczność, lepszemu panu. Pościel pożądana. Szamarzewskiego 8, m. 7. zdw 16 810

Dwuosobowy
umeblowany, centralne ogrzewanie, elektryczność łazienka. — Śniadeckich 28, m. 10. zdw 16 724

Pokój
frontowy 2 panom. — Długa 3, m. 4. zdw 16 690

2
pokoje dla panów. Elektryczność centr ogrzewanie. Szkolna 3, m 17. zdw 16 915

2 panie
z elektr., tanio przyjmę. Wierzbięcice 40, mieszkanie 16. zdw 15 803

Pokoje
z wszelkiemi wygodami. Matejki 60, mieszkanie 8. dw 2 459

Umeblowany
wzorowo czysty, elektryczność łazienka pianino, telefon 77-16. zdp 15 620

Pokój
słoneczny elektryczność, centralne ogrzewanie utrzymaniem — bez Składowa 1 wejście 3, m. 20 zdw 17 057

Pokój
wolny Matejki 57, mieszkanie 6. zdw 17 059

Pokój
Szamarzewskiego 26 a mieszk. 4. zdw 17 036

Pokój
umeblowany też małżeństwu Staszica 5, m. 18. zdw 14 039

Pokój
umeblowany duży śródmieście, elektr., telefon, zupełnie oddzielne wejście kuchenka, tylko dla inteligencji. Plac Działowy 7 m. 3 zdw 17 044

Przy dworcu
ładny pokój jednoosobowy elektr. Focha 27, II, m. 8. zdw 16 995

Pokój
15 stycznia. Niegolewskich 12 mieszkanie 7. zdw 10 987

Pokój
komfortowy telefonem panu. — Wały Jana 9, m. 7. zdw 10 986

Słowackiego 25
mieszkanie 11 dwa pokoje, gabinet, sypialny ewentl. pojedyńczo. zdw 16 932

Pokój duży
próżny frontowy I. piętro do wynajęcia dla starszej pani lub panienek blisko Katedry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 16 926

Panu
usytuowanemu lub pani wszelkiemi wygodami, dobrem utrzymaniem u samotnej pani. Różana 4, mieszkanie 6 zdw 16 993

Dwuosobowy
gaz, elektryka centralne, telefon 70 włącznie kulturalnym uczciwym zaraz. Chełmońskiego 21, m 1 zdw 17 004

Umeblowany
centralnem ogrzewaniem. Zygmunta Augusta 10 a m. 9. zdw 16 949

Słoneczny
frontowy 1—2 osobom zaraz — Jackowskiego 39, mieszkanie 6. zdw 10 937

Pokój
umeblowany bez pościeli, 2 panów, elektryczność centralne ogrzewanie. Słowackiego 42, I. prawo. jw 2338

Umeblowany
pokój z utrzymaniem do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 26, m. 8 jw 2335

Słowackiego
29, I. prawo. jw 2334

Umeblowany
Prusa 20 mieszkanie 17. jw 2333

Pokój
dwuosobowy wynajmę. Mostowa 4, I. lewo. zdw 17 061

Pokój
umeblowany Św. Wojciech 7 II., mieszkanie 3. zdw 17 069

Pokój
wolny. Wierzbięcice 26, mieszkanie 7. zdw 10 725

Jasna 16
mieszkanie 7, inteligentnym. — wszelkie wygody zdw 16 828

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka. — Leciejewska Śniadeckich 11. zdw 17 145

Pokój
Plac Działowy 10 mieszkanie 9. zdw 16 653

Wspólny
panu. Wrocławska 3, mieszkanie 5. zdw 17 171

Pokój
dwom panom. — Kopernika 10, m. 7. zdw 17 172

Pokój
tanio małżeństwu lub panu. Łąkowa 17, podwórze, m. 35. zdw 17 177

Pokoik
słoneczny wynajmę. Szwajcarska 15, m. 6. zdw 17 178

Pokój
umeblowany wynajmę od 15. — elektryczność, ogrzewanie centralne. Młyńska 2, m. 6. Strzelczak. zdw 17 120

Dwuosobowy
komfort telefon, łazienka, fortepian, utrzymaniem lub bez od 15. Cieszkowskiego 7, m. 11 zdw 17 129

Utrzymaniem
bez. Półwiejska 5, III., lewo. zdw 17 126

Pokój
dwuosobowy. Kwiatowa 7, mieszkanie 9. zdw 17 125

Pokój
na 2 osoby. Łąkowa 16, m. 9. zdw 17 131

Pokoje
dwuosobowe, pościel pożądana. Romana Szymańskiego 9, m. 8. zdw 17 134

Inteligentnym
dwuosobowy pokój — wysoki parter. Wielka 15, m. 5. zdw 17 166

Frontowy
ładny, przyzwoicie umeblowany pokój w spokojnem mieszkaniu wynajmę. Plac Asnyka 4, II. wejście z ulicy, mieszkanie 12. zdw 17 109

Pokój
z piecykiem małżeństwu 35 zł. Maleckiego 27 m. 4. zdw 17 111

Pokój
umeblowany wyższemu urzędnikowi kolejowemu. Żupańskiego 6 a, mieszkanie 20. zdw 17 071

Słoneczny
elektryczność łazienka od 15. — Stroma 7, mieszk. 3. zdw 17 072

Pokój
lepszemu panu Mickiewicza 17, mieszkanie 4. zdw 17 073

Pokoik
zł 30. Śniadeckich 15 mieszk. 5. zdw 17 074

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 7, I. zdw 17 161

Pokój
umeblowany wolny. Mostowa 37, II., prawo. zdw 17 081

Frontowy
30, wspólny 20. Matejki 59, mieszkanie 11. zdw 17 085

Pokój
wynajmę zaraz. Matejki 57 parter, lewo. zdw 17 091

Dwuosobowy
Wierzbięcice 11, III., lewo. zdw 17 094

Pokoik
wynajmę Składowa 11, III., mieszkanie 19. zdw 17 103

Dwuosobowy
niekrępujący łazienka Skryta 11, mieszkanie 3. zdw 17 105

Al. Marcinkowskiego 3 b
I piętro, przy W. S. H., pokój na 2 osoby, utrzymanie, korzystny, telefon, łazienka. Bąkowska. zdw 17 169

Pokój
lub pokoik. Wierzbięcice 59, I. lewo. zdw 17 139

Pokój
niekrępujący, elektryczność, zaraz. Bartkowiak, Szewska 15 mieszkanie 10. zdw 17 140

Pokój
1—2 osoby zaraz tanio. — Skryta 14, m. 3. zdw 17 141

2 panie
z elektr., tanio przyjmę. Wierzbięcice 49, mieszkanie 16. zdw 15 803

Pokój
dwóch osób. Piotra Wawrzyniaka 21, mieszkanie 4. zdw 17 230

Pokój
elegancki, centralne ogrzewanie. Wyspiańskiego 10, mieszkanie 9. zdw 17 228

Duży
pokój. Wielkie Garbary 5, m. 9. zdw 17 224

Pokój
jednoosobowy duży, elektryczność. Ogrodowa 12 m. 4, od 1 lutego wolny. Zgłoszenia 4—6. zdw 17 219

Niekrępujący
panience, elektryczność. — Kraszewskiego 28, m. 6. zdw 17 213

Dwuosobowy
Wrocławska 30, m. 22. zdw 17 212

Pokój
dwom panom, paniom. Żupańskiego 18, mieszkanie 1. zdw 17 208

Pokój
ul. Nowa 6, m. 5. zdw 17 204

Śródmieście
pokój lepszy. Pokoik panience. Kreta 4, II., prawo. zdw 17 265

Panienkę
na wspólny pokój. Łąkowa 7a, mieszkanie 19 zdw 17 160

Pokój
umeblowany czysty. Półwiejska 38, I. prawo zdw 17 068

Pokój
umeblowany Kopernika 7, parter zdw 17 220

Małżeństwu
pokój 15, 1 używaniem kuchni. Mostowa 26, m. 41. zdw 17 221

Dwuosobowy
małżeństwu, panom Wielkie Garbary 53, m. 11. zdw 17 291

Pokoik
elektryczność 25 zł Jackowskiego 29, m. 8. zdw 17 162

Ładnie
umeblowany pokój wynajmę. — Riemer Wilda ul. Dolina 2, m. 8. zdw 17 040

Dwuosobowy
małżeństwu. Poznańska 27, m. 4. jw 2 344

Pokój
umeblowany 2 uczciwym paniom. Adres Kurjer Pozn. zdw 17 243

Pokój
frontowy, elektryczność, łazienka. Poznańska 56, m. 5. zdw 17 250

Pokój
centralnem ogrzewaniem. Wyspiańskiego 9, m. 16. zdw 17 249

Pokój
z wygodami bardzo korzystnie wydzierżawię. Wiadomości Kurjer Poznański zdw 17 248

Pokój
umeblowany panu. Górna Wilda 73, m. 6. zdw 17 247

Inteligenci pokoje
Aleje Marcinkowskiego 1, drugie 11, m. 7 zdw 17 298

W śródmieściu
ładny przy Zamku utrzymaniem, bez. Wały Jana III, 11, parter prawo. zdw 17 293

Pokój
dobrze umeblowany do wynajęcia. Kwiatowa 7, m. 4. zdw 17 292

Pokoik
osobne wejście, wynajmę. — 27. Grudnia 16, IV., lewo, mieszkanie 13. zdw 17 290

Pokój
do wynajęcia, telefon, elektryczność. Masztalarska 1/2, III., lewo. rw 4082

Dwuosobowy
Wielka 18, m. 14 rw 4084

Dąbrowskiego
34, I. ptr., m. 4 pokój dla 1—2 osób zdw 17 304

Wspólny
(panu). Grobla 22, m 9. zdw 17 303

Pokój
czysty z dobrem utrzymaniem, dobrze umeblowany. Ratajczaka 28, m. 11 zdw 17 301

Studentka
poszukuje koleżanki na wspólny pokój. Wojciecha 14/15, m. 7. zdw 17 234

Jednoosobowy
frontowy, Jeżycka 43, m 4. zdw 17 235

Dwuosobowy
Szamarzewskiego 13/15, dom tylny, mieszkanie 31, I. ptr. zdw 17 245

Pokój
od 15 I. lub 1. II. Ogrodowa 12 mieszkanie 15 zdw 17271

Pokój
fortepianem Szamarzewskiego 1 mieszkanie 5 zdw 17 266

Wspólny
paniom. Słowackiego 39, III., prawo. jw 2341

Pokój
słoneczny. Wierzbięcice 53 mieszkanie 7. zdw 17 327

Klatki
schodowej komfortowy utrzymaniem dwom osobom. Masztalarska 7 a, I. zdw 17 328

Pokój
25 zł wynajmę. Strzelecka 21, mieszk 7. zdw 17 195

Elegancki
pokój dwom panom. plac Sapieżyński 5, m. 7 zdw 17 190

Pokój
Matejki 55, m 10. zdw 17 187

Pokój
frontowy panience. Poplińskich 11, I., lewo. zdw 17 165

Dwuosobowy
niekrępujący zaraz Górna Wilda 26, I., prawo. zdw 17 158

Solidnym
dwuosobowy. Wielkie Garbary 29, m. 8. zdw 17 146

Jedno - dwuosobowe
elektryczność panom samodzielnym. Wierzbięcice 13, m 9. zdw 17 151

Pokój
Pomorska. Zygmunta Starego 6. zdw 17 163

Pokoik
skromny. Matejki 68, mieszk. 1. zdw 17 157

Pokój
Oferty Kurjer Pozn zdw 17 313

Pokój
używalność kuchni. Spokojna 27, m. 4, II., front. zdw 17 307

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni Niegolewskich 10, II., prawo. zdw 16 432

Pokój
do wynajęcia. Kanałowa 7, mieszkanie 4. zdw 17 314

Ciepły
duży dla 2—3 osób (małżeństwo kuchnię) Matejki 51 mieszk. 7. zdw 17 360

Pokój
z wszelkiemi wygodami. Wały Jagiełły 18, mieszk. 7. zdw 17 363

Frontowy
słoneczny solidnemu, telefon. — Jaśkowska Strzelecka 14 a. zdw 17411

Panu
wspólny. Kraszewskiego 9. mieszkanie 8. zdw 17 317

Pokój
zaraz. Fr. Ratajczaka 11 a. mieszkanie 103 jw 2 346

Umeblowany
wynajmie Patr. Jackowskiego 17. Klos. jw 2 345

Małżeństwu
ładny, parterowy. Polna 5 — 7. zdw 17 358

Małżeństwu
pokój odzielna kuchnia centralne ogrzewanie, elektryczność. — Wyspiańskiego 12 mieszkanie 9. zdw 17 348

Pokój
ciepły. 1—2 osobom. Wyspiańskiego 12. mieszkanie 7. zdw 17 285

Pokój
frontowy. — Ratajczaka 11. I., m. 45. zdw 17 281

Klatki
schodowej zaraz. Długa 12. I., prawo. zdw 17 280

Pokój
dla pań. Żupańskiego 3. mieszkanie 5. zdw 17 278

Elegancki
czysty, słoneczny, ciepły, miły, elektryczność, łazienka. Różana 4a. II., lewo. zdw 17 276

Pokój
dwuosobowy, elektryka, łazienka, telefon, z utrzymaniem zaraz. Focha 72, m. 8. zdw 17 373

Pokój
jeden i dwuosobowy bez pościeli. Strusia 3, m. 5. zdw 17 368

12 SZUKA POKOJU

2 pokoi
poszukuje małżeństwo, centralne ogrzewanie, śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 018

Pokoju
skromnego z niekrępującem wejściem Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 17 043

2 pokoi
umeblowanych, sypialnia i męski z biurkiem, niekrępujących, z utrzymaniem lub bez bliskości Placu Wolności 20. I. lub 1. 2. poszukuje samotny kupiec. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 977

Pokoju
używaniem kuchni centrum parter. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 970

Student
szuka pokoju niekrępującego. — elektryczność. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 17 012

Pokoju
czystego spokojnego centrum do 45 zł szuka pan. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 119

Pokoju
15. b. m. niekrępującego z elektrycznością, blisko śródmieścia, poszukuje. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 17 127

Pokoju
na Wildzie poszukuje cenie do 50. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 089

Pokoik
niekrępujący w centrum miasta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 295

Czysty
elektryczność, cena. Oferty Kurjer Poznański jw 2 343

13 LOKALE

Do wynajęcia
trzy ubikacje jasne na pierwszem piętrze Wodna 2 oraz pięć ubikacyj centr. ogrzewaniem Mickiewicza 28. Wiadomość: Jaroszewski, Masztalarska 6. zdw 16 279

Skład
do wynajęcia obok P. K. O. Dąbrowskiego 4, gospodarz. zdw 16 426

Sutereny
160 m kw Grochowe Łąki 5 do wynajęcia Zgłoszenia J. Glinka, Wrocławska 26 30. zdw 16 988

Pokój
na biuro oddam. Św. Marcin 22. m. 7. zdw 16 985

2—3 pokoje
na salon mód w okolicy Placu Wolności, 27 Grudnia, Gwarnej, Fredry lub przyległych poszukiwane zaraz. Zgłoszenia Plac Działowy 10 m. 3, parter, lewo, godz 2—4. zdp 17 097

Ubikacji
lub składu na pracownię obuwia poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 118

Ubikacje
suche, jasne, siła, światło Łazarz zaraz. Wiadomość Kanałowa 13, portjer. zdw 4 053

Dwa pokoje
na biuro w centrum od zaraz poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 287

Warsztat
suchy z prądem wodą kantorkiem do wynajęcia Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 17 150

Pokój
na biuro lub drobny przemysł gospodarza dzierżawa 1 lub ½ roku zgóry Szkolna 18 m. 4. zdw 17 032

Dwie
ubikacje parterowe, wejściez podwórza na cele handlowe natychmiast do wynajęcia. Wodna 3. H. Walter. zdw 16 821

Na biuro
pokoju, lub składziku, z telefonem śródmieściu potrzebuję zaraz. — Zgłoszenia podać cenę Kurjer Poznański zdw 17 394

14 DZIERŻAWY

Domek
5 pokojowy z ogródkiem i 3 pokoje na biura lub inne przedsiębiorstwo w Rynku zaraz do wynajęcia. C. Kempiński, Jarocin Wlkp., Rynek 18. nw 8 049

Skład
okazały z repozytorjum wydzierżawię lub kamienicę z piekarnią sprzedam. Śmiśniewicz, Środa. zdw 15 214

Piekarnię
oddam Ginter, Gulcz, powiat Czarnków. zdw 16 266

Ubikacje fabryczne
około 100 m² w suterenie przy ul. Dąbrowskiego 60 zaraz do wydzierżawienia od gospodarza. — Tel. 5637. zdw 16 310

Warsztat
kołodziejski także na inny cel elektryczność maszyny wydzierżawię. Medlewski, Poznań, Karwowskiego 12 zdw 15 600

Ogrodnictwo
przy Poznaniu dzierżawa ziemia I. klasy z wodą i mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 962/3

Restaurację
z koncesją wydzierżawię zaraz w Poznaniu upraszam opis i warunki do Kurjera Pozn. zdwp 17 246

Gospodarstwa
40—60 mórg koło Poznania szukam celem dzierżawy. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 12 nw 8064

Piekarnia
w pełnym biegu z powodu śmierci do wydzierżawienia w tem 2 wozy i koń za 600 zł. Świteżanka, Bnin pow. Śrem. nw 8 067

Wydzierżawię
zaraz ubikacje sklepowe, cr. 60 kw. metrów, nadające się na cele przemysłowe. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego Śrw 52

Dzierżawa
800 mórg buraczanej ziemi, 24 konie 85 sztuk bydła, 100 świń, objęcie 45 000 zł. — Kilka innych dzierżaw poleca Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdw 17 341

Wielki
wybór gospodarstw mam do wydzierżawienia. Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 17 308

Spedytorowi
obszerne ubikacje lub hurtownikowi skład paszy — stajnie wyposażone po hurtowni paszy z wagą. Jaśkowska, Strzelecka 14 a. zdw 17 410

Poszukuję
składu z mieszkaniem za dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 275

15 UZDROWISKA

Zakopane - Bystre
pensjonat „Anka"
Pokoje ciepłe słoneczne. Kuchnia wyborowa 5 razy dziennie Ceny przystępne Zofja Marja Zielińskie z Poznania zdw 99 276

Krynica
centrum pensjonat Dr. Tatarskiej, pokoje komfortowe ciepłe z wykwintnem, obfitem utrzymaniem 10 zł zdw 10 485

Zakopane — „Januszek"
ul. Chałubińskiego, pensjonat adwokatowej Rychlickiej Kuchnia na maśle Pokoje odnowione, bardzo ciepłe. Cena 8 do 10. zdw 10 484

16 OSOBISTE

Panią
która w niedzielę, idąc do Kina Apollo, potoczyła się na schodach prosi pan o kilka słów do Kurjera Poznańskiego zdw 16 732

Kruszyno
pewnie żart Proszę się zdemaskować. Kazimierz zdw 17 268

Ogłoszenie
z dnia 2. 5 31 odwołuję i oświadczam, że żona moja Zofja z d. Bajerlein zamieszkała w Poznaniu przy ul. Wysokiej 1. żadnych długów mnie nie robiła, i ją jaknajmocniej przepraszam. St. Antczak. zdw 17 062

94 975
prosi fotografja R. P. zdw 17 112

Tatulek
nasz najdroższy wróć, zginiemy bez Ciebie, wszystko będzie dobrze, miej litość. Sab. i Ad. zdw 17 170

Najnowsze
przeboje taneczne
pożyczać można w księgarni Dippla, plac Wolności 11. zdw 17 197

J. H.
list na poczcie 21. zdw 17 054

21 ZGUBY

Doberman
młoda suczka zaginęła. Zwrot wynagr. Leitgeber. Naramowicka 25. zdw 16 648

Zaginęła
suczka, biały foks z czarnym pyszczkiem. Za wysoką nagroda do oddania. Skarbowa 4. m. 10. zdw 17 357

22 ROZMAITE

Telefon
odstąpię. Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 928

Świetna okazja
Dla zareklamowania się szyje każdej nowej klientce suknie za bezcen — gwarantując solidnem wykonaniem. — Św. Marcin 62. „Lo-Li-Ta". zdw 17 214

Przyjmuję
cerowanie w dom. Skarbowa 3. m. 10. zdw 17 326

6.90 złotych
Koszula wierzchnia smokingowa, prima, od 8.90, zefirowa od 6.90. — jedwabna morquisettowa, od 9.80, popelina jedwabna od 14.50 męska nocna od 6.90, męska dzienna 3.90, kolorowa od 2.90 szale jedwabne od 1.90. Trykoty zimowe w wielkim wyborze po znacznie zniżonych cenach — poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, ulica Wrocławska 3. Pw 9 843-1.10

Suknie
balowe, wieczorowe, inne szyje, przerabiam szybko, tanio. Rzeczypospolitej 3, I., prawo. „Mery". zdw 17 255

Jasnowidz
Mobet rozwiązuje najtrudniejsze sprawy przeszłości — przyszłości, wskazując środki. Św. Marcin 52 53, I. zdw 17 333

Dziecko
na wychowanie przyjmie. Adres Kurjer Poznański zdw 17 359

Maskowe
kostjumy oryginalne tanio. Półwiejska 24 parter, prawo. zdw 17 366

Krawcowa
wykonuje eleganckie suknie od 10.— Gwarna 18, mieszkanie 7. zdw 17 286

Krawcowa
wykonuje specjalnie garderobę chłopięcą: ubranka sportowe, fantazyjne, mundurki szkolne, płaszcze, przerabiam także z odłożonych ubrań od lat 2—17 podług miary i żurnala. Turkiewicz, Kopernika 5. zdw 17 283

23 OŻENKI

Brunetka
przystojna, na kierowniczem stanowisku pozna kolegę książkowego zbożowca, wyżej lat 30, inteligentnego, niezależnego, który ewentualnie objąłby tę posadę Cel matrymonjalny. Oferty z fotografją Kurjer Poznański zdwp 16 012

Po krótkim flircie
poślubi panią o wysokiej kulturze duchowej szlachetną, przystojną niezależną finansowo — pan lat 37 sympatyczny poważny łagodnego usposobienia, na wyższem stanowisku urzędniczem. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 10 611

Szukam
dla mego brata lat 39, właściciela nieruchomości w wolnym zawodzie, z świetnie prosperującą praktyką odpowiedniej partji, panny inteligentnej, religijnej z większym majątkiem Dyskrecja rzecz honorowa Pośrednictwo rodziców lub krewnych mile widziane Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 10 867

Pan
samodzielnem stanowisku pozna inteligentną starszą panią z własnem mieszkaniem — matrymonjalne. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 613

Kawaler
lat 42, wysoki, przystojny na posadzie etatowej, pensja ponad 500 złotych, gotówki powyżej 10 tys. poszukuje panny lub wdówki bezdzietnej, inteligentnej, przystojnej, wysokiej, posiadającej realność lub gotówkę. Nieanonimowe oferty fotografją, którą zwrócę Kurjer Poznański zdw 17 115

Lekarz
lat 35, ożeni się z niezależną panną lub wdówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 226

Dobrze
wyjdzie zamąż każda z pań, udając się do biura „Przyszłość", Poznań Pamiątkowa 9. zdw 16 688/9

Panna
lat 22, pragnie wyjść zamąż za dobrego mechanika do lat 30. Ma własny warsztat i samochód — Zgłoszenia tylko poważnie myślących do Kurjera Poznańskiego pod zdw 17 378

Rolnik
lat 30, właściciel 300 morgowego gospodarstwa poszukuje stosownej partji. Łaskawe zgłoszenia z fotografją do Kurjera Poznańskiego pod zdw 17 375

Szukam
przystojnego kulturalnego towarzysza. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 347

Wdowa
posiadająca dom ze składem, pozna pana 40—50 lat, urzędnika, rzemieślnika, emeryta z cośkolwiek gotówką Oferty możliwie z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 17 388

Kupiec
średniego wzrostu, liczący lat 24, pragnie nawiązać znajomość w celu matrymonjalnym z inteligentną, przystojną, solidną, ładnie zbudowaną panią do lat 22, posiadającą gotówki powyżej 10.000 zł. celem powiększenia przedsiębiorstwa. Oferty proszę kierować wraz z podobizną do Kurjera Pozn. pod zdw 17 376

Aptekarz
właściciel apteki w średniem mieście Wlkp., poszukuje odpowiedniej partji. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 379

Kawaler
lat 34, wysoki, przystojny, kupiec, na stanowisku prokurenta, pozna pannę lub bezdzietną wdówkę, osobę zacnej religijnej rodziny, posiadającej przedsiębiorstwo lub skład. Cel matrymonjalny. — Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 17 386

Wdowiec
lat 39, urzędnik, posiadający własne mieszkanie, szuka panny lub wdowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 279

24 NAUKA

Akademja Tańców
Wituszkowskich
„Rumba"
nowe komplety tanio. Ratajczaka 9 Pw 10 017-53.40

Rodowity Anglik
świeżo przybyły udziela lekcyj prywatnych i zbiorowych języka metodą przyspieszoną Zgłaszać się ul. Mickiewicza 28 mieszk. 6. zdw 15 360

Szkoła tańców
Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29 Kurs złotych 10. Pw 9 830-47.72

Kursy Rytmiki i Plastyki
Walentyny
Wiechowiczowej
od 11 stycznia nowe kursy rytmiki i plastyki dla pań oraz rytmiki i gier rytmicznych dla dzieci w śródmieściu (pl. Wolności 14 a) w sali Czerwonego Krzyża i w Studjum Wychowania Fizycznego (park Wilsona). Informacje i wpisy do nowych kompletów pań i dzieci w Poznańskim Instytucie Muzycznym ul Ogrodowa 4 godziny 11—1 i 5—7. zdw 16 596

Szkoła Tańca
Antoszewskiego
rozpoczyna nowe kursy Ceny zniżone Zielona 3 Pw 9801-52.24

Lekcji
niemieckiego poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 026

Lekcyj
języka francuskiego, skrzypiec i teorji, muzyki udzielę bardzo tanio. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 17 028

Kto
udzieli francuskiego, niemieckiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 998

Tańce nowoczesne,
narodowe, sceniczne
wyucza artystycznie
Baletmistrz Szczurek
Dom Rzemieślniczy Ratajczaka. zdw 16 957

Kto?
udzieli gruntownie lekcyj języka francuskiego? Oferty Kurjer Poznański zdw 17 116

Pomoc
niemieckim początkującym i starszym udzielam. Zgłoszenia Dąbrowskiego 38, w składzie. jw 2331

Tanie kursy tańców
Waxmann — Opaliński. 27 Grudnia 19, mieszk. 9. zdw 16 896

Matematyki
fizyki udzielę Oferty Kurjer Poznański zdw 17 095

Kto
zrobi referat z języka polskiego? Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 102

Maturzysta
udziela korepetycyj. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 205

Kursy
stenografji, pisania maszyną. — księgowości 3 4 6 miesięczne rozpoczynam 4 stycznia Tyran-Zaworska Strzelecka 33 i Poznańska 28 30 zdw 95 468

Kursy
stenografji pisania na maszynach rozpoczynam 5 stycznia. Kantaka 1 zdw 96 036

English lessons
Leçons de français
M. Dołgow, Kręta 24, II., lewo. Zgłoszenia 6—8 wieczorem. zdw 17 329

Uczennicy, studentce
za 85 zł
centrum mieszkanie, utrzymanie, opał światło. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 17 167

Księgowość
stenografja polska, niemiecka, rachunki. Ogrodowa 16, II. zdw 17 [illegible]

Przyjmę
panienki na kurs ondulacji, miesięcznie 50. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 100

25 MUZYKA

Pianista
młody rutynowany z akordeonem i bogatym repertuarem salonowo-dancingowym wolny od 16 stycznia lub 1 lutego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 050

Orkiestry salonowo-jazzowe
zespoły repr., w obsadzie instrumenty nowoczesne (acordeon, saksafon itp.) na bale, rauty, zabawy poleca Jankowski Plac Wolności 17. Oryg. rytm. i tempo każdego przeboju oraz śpiew chórowy. zdw 17 083

Lekcyj
skrzypiec, mandoliny, gitary udziela Jakubowski Wilda, Strumykowa 7, III zdw 10 753 4

Potrzebny
pianista accordeonem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 323

Trio damskie
ze śpiewem wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 385

26 ROZRYWKA

Dźwiękowe
Kino „Odeon"
wyświetla od dziś potężny film dźwiękowy p. t. Monte-Carlo z Jeanettą Mac Donald. Początek seansów w niedziele i święta o godz. 3. zdw 17 351

Tylko Czytelnia Dippla
posiada wszystkie nowości polskie, francuskie, niemieckie, angielskie. Plac Wolności 11. zdw 17 196

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Stangret
żonaty z dobrem świadectwem doskonale obeznany w swoim zawodzie oraz w ślusarstwie poszukuje posady zaraz lub później. — Oferty Kurjer Poznański zdw 15 978

Krawcowa
na wszelką garderobę poleca się w dom. Oferty Kurjer Pozn zdw 16 154

Pielęgniarka
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady do dziecka od 1. II. 32 r. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 10 128

Bona wychowawczyni
dobre świadectwa, 5 letnia praktyka język polski przyjmie posadę na stałe lub jako przychodnia Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 16 003

Gospodyni-kuchmistrzyni
dzielna w swym zawodzie, poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 15 583

Biuralistka
z kilkoletnią praktyką maszyna księgowość język niemiecki bez środków do życia, zwraca się z gorącą prośbą do pp. pracodawców o łaskawe zaofiarowanie posady choćby za skromnem wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 16 598

Ogrodnik pszczelarz
żonaty, lat 31, sumienny, pracowity, posiadający chlubne świadectwa poszukuje stałej posady w mniejszym majątku lub jako urzędnik w mniejszym folwarku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 16 696

Złożę 1 000 zł
kaucji, kto da mi stałą posadę woźnego magazyniera lub inkasenta. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 16 682

Technik ogrodniczy
lat 30 w swym zawodzie wszechstronnie obeznany hodowca warzyw na eksport, obrotny w handlu poszukuje posady w większem ogrodnictwie, gdzie jest wymagany duży dochód, nie licząc na pensję, tylko na procent Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 16 888

Sierota
kochająca dzieci, mająca długoletnie świadectwo, umiejąca cośkolwiek szyć, znająca wszelkie prace domowe prosi szlachetnych państwo o pracę, najchętniej do dzieci od 1. 2. 32. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 761

Kresowianka
wesoła, inteligentna, sierota — przyjmie posadę do dzieci lub wyręczycielki towarzyszki, ładnie haftuje, szyje. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 878

Seminarzystka
z matura, umiejąca szyć, szuka odpowiedniej posady do dzieci najchętniej we dworze na wsi. Łaskawe Zgłoszenia pod Janina Strzelecka, Bielsko, Dolne Przedmieście 391. dw 7 481

Siostra
szpitalna poszukuje posady do chorego, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 16 289

300 — 400
kaucja, obejmę posadę ekspedjenta, bufetowego, cappera lub bufet na rachunek. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 461

Osoba
nawskroś uczciwa, znająca się na bardzo dobrej kuchni, prowadzeniu samodzielnego gospodarstwa posiadająca długoletnie świadectwa i referencje poszukuje od 1 II 32, lub później posady. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 99 894

Książkowa
(poznanianka) samodzielna, rutynowana biegła korespondentka, wszechstronna znajomość wszelkich prac biurowych, znajdująca się w bardzo przykrem położeniu materjalnem, poszukuje posady zaraz lub później za skromnem wynagrodzeniem. Bardzo dobre świadectwa referencje Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 939

Pomocnik siodlarski
po wojskowości, pilny, obowiązkowy dobry fachowiec. — znaszelkie prace siodlarsko-tapicerskie, prosi szanownych pp majstrów o pracę zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 99 940

Niania
młoda, rutynowana, do niemowląt lub młod. dzieci, wymagania skromne, szuka posady. — Zgłoszenia Hr. Żółtowska, Niechanowo, pod Gnieznem. zdw 15 217

Osoba
uczciwa, dobrze polecona, szuka posady do jednej lub dwojga osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 15 674

Książkowa
samodzielna bilansistka, korespondentka polsko - niemiecka 10 lat praktyki w handlu i przemyśle, dobre świadectwa, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdpw 15 983

Rządca gospodarczy
lat 36, z 10-letnią praktyką w postępowych intensywnych majątkach w Wielkopolsce z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech, rzutki energiczny i zamiłowany w swym zawodzie, zna dokładnie uprawę buraków cukrowych rybołówstwo, hodowlę inwentarza zarodowego oraz książkowość rolniczą. Dobre referencje, w ostatniej posadzie 3 lata, przyjmie stałą posadę od 1. IV. 1932 lub prędzej Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 10 103

Panienka
religijnie wychowana przyjmie posadę z szyciem do dzieci Oferty Kurjer Poznański zdw 17 053

Młynarz
dobry fachowiec poszukuje stałej posady dla kaucji 2 000 lub pożyczy. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 967

Bez
wynagrodzenia tylko za utrzymanie poszukuję jakiegokolwiekbądź zajęcia, były urzędnik biuralista. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 965

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 022

Przed południem
posługi poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 024

Dziewczyna
poszukuje posady do mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 025

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi do południa. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 027

Służący ogrodnik
żonaty z pomocnikiem ogrodniczym poszukuję posady od 1-go kwietnia lub wcześniej, świadectwa długoletnie. Pod adres M. Domaracki Mieczownica, poczta Słupca, woj Łódzkie. zdw 17 035

Dziewczyna
szuka posady z cośkolwiek gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 17 038

Bufetowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 042

Krawcowa
zdolna szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 17 047

Dla
mej siostry poszukuje posady do dzieci z pomocą w lekcjach. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 17 002

Panienka
ukończyła szkołę gospodarczą szuka posady od 1. 2. do dzieci lub do dwojga osób. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 16 994

Posadę u adwokata
lub w przemyśle itp.
przyjmie były burmistrz, długoletni pracownik biegły, z możnością zastąpienia szefa, znający księgowość, sprawy windykacyjne i podatkowe Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 16 989

Skromna
panienka lat 19, poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych religijnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 10 935

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 16 969

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 16 973

Młodsza
panienka szuka posady do dziecka względnie prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 933

Dziewczyna
samodzielna z dobrem gotowaniem szuka posady 15. 1. w lepszym domu Oferty Kurjer Poznański zdw 16 929

Dziewczyna
skromna, uczciwa, długoletniemi świadectwami szuka posady do 2—3 osób 15. I lub 1. 2. Oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 16 927

Kucharka
z dobremi świadectwami do wszystkiego poszukuje posady Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdw 16 925

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady zaraz lub 15 1 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 920

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem pieczeniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 16 919

Dziewczyna
szuka posługi bez prania Oferty Kurjer Poznański zdw 17 016

Posługaczka
uczciwa na pół dnia poszukuje posady, miesięcznie 15 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 128

Panienka
skromna dobrze wychowana, z 5 letnią praktyką poszukuje posady do dzieci Czerwińska, Matejki 50 mieszkanie 7. zdw 17 008

Maszynistka
znająca registraturę poszukuje posady u adwokata Oferty Kurjer Poznański zdw 16 960

Nauczycielka
z ukończonem liceum szuka posady lub korepetycyj Oferty Kurjer Poznański zdw 16 958

Pomocnik
rzeźnicki poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 950

Ogrodnik
żonaty lat 30. poszukuje posady żonatego lub samotnego zaraz lub 1 2 Dobrze polecony Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 945

Poszukuję
całodziennej posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 944

Kowal
z własnemi narzędziami, kawaler w trzeźwym stanie z porządnej rodziny, dobrze wykształcony w kowalskim zawodzie poszukuje pracy w dominjum 1 kwietnia Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 942

Starsza
dziewczyna wiejska z dobrem gotowaniem dobremi świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański jw 2330

Praczka
uczciwa szuka prania lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 063

Dziewczyna
z porządnej rodziny poszukuje posady jako pokojowa lub do kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 065

Technik budowlany
poszukuje jakiejkolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 066

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Hai Tang".
Aurora: Tarzan wśród małp.
Colosseum: „Niebieski motyl".
Corso: „Dziewica Orleańska"
Edison: „Kobieta, która Cię nigdy nie zapomni".
Harfa: „Trujący kwiat".
Kapitol: „Gniazdo miłostek"
Metropolis. „Miłość maturzyty". Na scenie: atrakcje artystyczne.
Nowości: „Gdy w kobiecie miłość się budzi". Na scenie rewja „100-procentowy mężczyzna".
Orzeł: „Dwie ostatnie minuty".
Odeon: „Monte Carlo".
Renaissance: „Zdobycie Bastylji".
Roxy: „W godzinę zwycięstwa".
Słońce: „Trader Horn".
Tęcza: „Moulin Rouge".
Wilsona: Indyjski Grobowiec

Kupiec
przyjmie jakąkolwiek posadę woźnego, inkasenta lub innego zajęcia dzieci bez chleba. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 010

Bona freblanka
lat 25, umiejąca zająć się dziećmi w wieku przedszkolnym, oraz pomagać w lekcjach, poszukuje posady od 1 lub 15 lutego. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 17 121

Służąca
do wszelkich prac domowych, dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami, poszukuje posady 15. 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 17 135

Biurowa
znajdująca się w przykrem położeniu, poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 136

Poszukuję
posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 138

Elew
gospodarczy poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 078

Kreślarz
techniczny, z dłuższą praktyką, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 207

Poszukuję
zaraz lub 1. 4 32. miejsca jako kowal-maszynista na majętność z własnemi narzędziami oraz ukończonym kursem podkuwaczy koni. Jestem po wojskowości (27 lat) Zgłoszenia proszę do Orędownika Wielkop zd 16 861

Urzędnik gospodarczy
lat 37 żonaty poszukuje od kwietnia posady pod dyspozycję lub za podwórzowego albo samodzielnego włodarza 13 lat praktyk. wzorowych majątkach. — pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia Szukalski Rawicz, Kolejowa 34 zdw 17 075 6

Dziewczyna
z porządnej rodziny szuka posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem najchętniej na wsi. — Gertruda, Murkiewicz, Poznań, Naramowicka 43 rw 4079

Panienka
znająca szycie poszukuje posady pomocniczej u krawcowej za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 101

Posługaczka
szuka posługi w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn zdw 17 142

Kupiec podróżujący
pierwszorzędnie zaprowadzony w Poznańskiem i na Pomorzu poważny, posiadający długoletnią praktykę na własnem przedsiębiorstwie, szuka odpowiedniej posady. Branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 225

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem, praniem do mniejszej rodziny od 15 I. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 090

Kucharka
długoletniemi świadectwami poszukuje posady u samotnej osoby 1. lub 15 II Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 096

Dziewczyna
młoda, uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do małej rodziny bezdzietnej od 15. lub 1. II. 32. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 093

Student farmacji
z egzaminem wojewódzkim poszukuje raz w tygodniu zastępstwa w aptece w okolicy Poznania. — Oferty Pieńczewski, Łąkowa 7. III zdw 17 104

Uczciwa
kobieta poszukuje prania Oferty KurjerPoznański zdw 17 106

Panna
inteligentna ze znajomością języka polskiego i niemieckiego oraz szycia poszukuje posady do dzieci 15. I lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 108

Krawcowa
domowa dzielna, dziennie 2 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 210

Inteligentna
osoba, bezwzględnie uczciwa znająca się na wykwintnej kuchni, lubiąca dzieci, ze znajomością szycia zajmie się domem zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 082

Pomocnik piekarski
poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 260

Kucharka
ze samodzielnem gotowaniem, do wszelkiej pracy poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 258

Pożyczkę
parę set złotych za uzyskanie posady młodszego urzędnika gospodarczego lub pomocnika biurowego, ewentualnie jako wspólnik do składu. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 244

Syn
uczciwych rodziców wyuczyłby się chętnie cukiernictwa Oferty Kurjer Poznański zdw 17 079

Sierota
poszukuje posady długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 252

Dziewczyna
samodzielnie gotująca, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 289

Praczka
uczciwa, czysta, szuka prania. Wały Królowej Jadwigi 2a. Triebis u Trennera. rw 4 060

Osoba
młoda, inteligentna przystojna, poszukuje posady samodzielnej, lub wyręczy panią domu Obeznana dokładnie z gospodarstwem kobiecem, hodowlą, ogrodnictwem. Wieloletnia praktyka, poważne referencje. Oferty Kurjer Poznański dw 2503

Początkująca
biurowa szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 17 299

Praczka
poszukuje prania zaraz, czysto pierze. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 202

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi — Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 200

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub prac domowych Oferty Kurjer Poznański zdw 17 199

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 272

Dziewczyna
skromna do wszelkich prac domowych szuka posady 15. I. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 270

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego 15 I do małej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 269

Stenotypistka
własną maszyną poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 17 329

Służąca
uczciwa chętna dobrze polecona, dobremi świadectwami dobrem gotowaniem lepszym domu szuka posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 330

Dziewczyna
gosposia, uczciwa dobre świadectwa z dobrem gotowaniem do wszystkiego u samotnej osoby szuka posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 331

Służąca
starsza spokojna, uczciwa, pracowita i religijna z poleceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 193

Poszukuję
posługi dwa razy w tygodniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 192

Mężatka
znajdująca się w krytycznem położeniu poszukuje w lepszym domu posługi zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 17 186

Sytuowane
osoby wspaniałomyślne i instytucje dobroczynne, mogące stworzyć żywy pomnik prawdziwego szczęścia prosi inteligentna starsza panna o łaskawe umożliwienie jej wyszkolenia się w upragnionym zawodzie celem osiągnięcia egzystencji co Bóg stokrotnie nagrodzi. Zgłoszenia uprasza Kurjer Pozn. zdw 17 183

Sytuowana
osamotniona osoba pragnąca mieć w domu prawdziwie siostrzańską, zaufaną duszę (lub bezdzietne małżeństwo) znajdzie w osobie inteligentnej, dobrze wychowanej starszej pannie najszlachetniejszych uczuć do osobistej wyrcki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 182

Dla
dziewczyny uczciwej szukam posady. Gotuje, kocha dzieci od 15. Oferty Kurjer Pozn zdw 17 144

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 154

Służąca
uczciwa szuka posady zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 17 156

Krawcowa
dobremi poleceniami szuka posady za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 159

Dziewczyna
wiejska cośkolwiek gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 361

Posługaczka
szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdw 17 364

Panienka
z prowincji poszukuje jakiejkolwiek posady, najchętniej do dzieci z szyciem. Półwiejska 11 III., u p. Rau zdw 17 349

Dziewczyna
wiejska nawskroś uczciwa, skromna i pracowita, do wszystkiego poszukuje posady od 1 2. 32. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 16 694

Dziewczyna
poszukuje posady dobrem gotowaniem prasowaniem sztywnej bielizny oraz do wszystkiego w mieście od 15 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 736

Dziewczyna
nawskroś uczciwa czysta, szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 738

Praczka
nawskroś uczciwa, dobrze polecona, szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 739

Służąca
poszukuje posady zaraz do wszystkiego, z praniem i gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 16 787

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady z gotowaniem do wszelkiej pracy domowej od 15. lub 1 2. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 745

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, z cośkolwiek gotowaniem lub do dworu. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 747

Dziewczyna
uczciwa z cośkolwiek gotowaniem — poszukuje posady do wszystkiego, lub do dworu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 16 750

Posługaczka
młoda, chętna do pracy, z dobremi świadectwami, szuka posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 755

Służąca
ze wsi, z dobremi świadectwami, do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem — poszukuje posady 15 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdw 16 756

Dziewczyna
samodzielnie gotująca, poszukuje posady zaraz wzgl. 15. 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 16 729

Inteligentna
szuka posady od 15 I. lub 1. II. u samotnej osoby lub nieletniej rodziny pod zarządem pani Zna doskonale prace domowe. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdw 17 318

Dziewczyna
poszukuje posady do małej rodziny lub jednej osoby z dobrem gotowaniem własną pościelą, do wszystkiego od 15. lub 1 II — Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 322

Pomocnik fryzierski
damsko-męski poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 387

Dziewczyna
wiejska, uczciwa zna wszelką pracę domową, poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego, najchętniej do 2 osób od 15. lub 1 2. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 277

Posługaczka
poszukuje posługi przed południem na Łazarzu. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 274

Dziewczyna
poszukuje posady od zaraz lub 1. 2. z dobremi świadectwami Oferty Kurjer Pozna zdw 17 273

Agronom
poszukuje posady młodszego urzędnika gosp. lub początkującego książkowego za małem wynagrodzeniem, ewentualnie bez. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 380

Posługaczka
młodsza, chętna poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 369

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 372

28 WOLNE MIEJSCA

Przedstawiciele
do sprzedaży epokowego wynalazku poszukiwani. Potrzebny kapitał 400 zł. Zgłoszenia Bielsko, Śląsk Skrytka 275. Tw 785

Kucharka
umiejąca dobrze gotować, piec, znająca się na chowie drobiu, potrzebna zaraz Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 98 578

Młynarza
dobrego fachowca kawalera jako wspólnika z powodu choroby gotówka od 2 tysięcy do młyna wodno-motorowego przemiał 100 centnarów poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 16 671

Pracownik
potrzebny. Pensja, prowizja. — Ślusarska 7, księgarnia. zdw 16 767

Maszynistka
młodsza siła potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 16 961

Kierownika
cukierni gwarancja 4—5.000. — „Rex", Stary Rynek 45. zdw 17 229

Nowość
Poszukujemy kilku inteligentnych Panów
dla nowego bezkonkurencyjnego artykułu konjunktura — mimo kryzysu bo każdy dom polski jest interesantem Zgłoszenia u Dyr. Bauera, ul Pocztowa 31 a. m 4 od godz 10—12 i 3—5. Pp 2.30

Posługa
potrzebna 15 Morkowski, Marsz. Focha 78 mieszkanie 22. zdw 17 110

Sprzedam
udział (wspólnik) za 400.— zł w dobrej firmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 17 114

Wychowawczyni
nauczycielka z szyciem, nie niżej lat 25 dobrze polecona potrzebna od 1. II Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 17 077

Posługaczka
gotowaniem potrzebna Prusa 2, m 8 zdw 10 964

Służąca
potrzebna od 15. 1. Żupańskiego 5 m. 2. zdw 17 000

Samodzielny
pomocnik piekarski z gotówką 1 000 złotych znajdzie stałą posadę zaraz na wsi. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 10 976

Posługaczka
z raną z praniem potrzebna zaraz Mostowa 14 a m. 16. zdw 16 975

Stenotypistka
znająca bardzo dobrze powielanie na aparatach może się zgłosić do czasowej pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 16 974

Dochodową pozycję
uzyska ten co przejmie dobrze zaprowadzony i urządzony Parowy Zakład Wulkanizacyjny. — Potrzeba 2.500 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdw 16 824

Kierowniczka
do samodzielnego prowadzenia bufetu dworcowego natychmiast potrzebna z gotówką 500 zł Zgłoszenia poważne: Piekary 10, — mieszkanie 5 od godziny 5—7. zdw 16 947

Samotnego
młodszego, energicznego pomocnika do prowadzenia gospodarstwa na wsi z kaucją poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 17 017

Koszykarz
poszukiwany do nauki wyrobu zwykłych zielonych koszy. Szczegółowe zgłoszenia z żądaniem wynagrodzenia Kurjer Poznański zdw 17 023

Pielęgniarka
młoda inteligentna potrzebna do starszej pani Oferty Kurjer Poznański zdw 17 029

Służąca
do wszelkiej pracy domowej. — Zgłoszenia: Słowackiego 29 mieszkanie 10 jw 2337

Uczeń
z dobremi wiadomościami szkolnemi może się zgłosić Gdański dom delikatesów, M. Rotnicki, Fr. Ratajczaka 38 zdw 17 218

15
złotych dziennie zarobią sprzedawcy na nowościach bezkonkurencyjnych. Aleje Marcinkowskiego 16. mieszkanie 16. zdw 17 227

Studentka
do francuskiego łaciny matematyki zakres 7 kl gimn. podanie ceny Oferty „Par" 53 88. Pw 10 158 53 88

Uczennice
do szycia potrzebne. Dąbrowskiego 38. jw 2332

Kierowniczka
do samodzielnego prowadzenia składu cukrów potrzebna. Kaucja 1.000—1.500 zł Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 367

Młodsza
osoba do roznoszenia masła, sera potrzebna. Kaucja 300 zł. Zgłoszenia 5—7. Woźna 2. Wolny zdw 17 282

Posługaczka
przed południem Kolejowa 7a, m 7. zdw 17 284

Potrzebna
dziewczyna, uczciwa z dobrem gotowaniem i prasowaniem do bezdzietnego małżeństwa. Zgłoszenia od godz. 7.30 wiecz. Kozia 21, w podwórzu II piętro, m. 8. zdw 17 294

Ekspedjentki
potrzebne. Łukaszewicza 6, mieszk. 14. zdw 17 345

Uczennice
roczne Salon Mód. Matejki 58. zdw 17 346

Ogrodowy
samotny do większego ogrodnictwa zaraz potrzebny. Kaucja pożądana. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 175/76

Uczeń
potrzebny. Skład delikatesów, — Wroniecka 5. zdw 17 124

Dziewczyna
do gotowania i wszystkich prac z dobremi świadectwami potrzebna zaraz. Wielka 7. I. piętro, lewo. zdw 17 148

Introligator
młodszy. Piekary 25, m. 3. zdw 17 168

Ślusarz
stałą posadę za wypożyczeniem 2.000. „Rex", Stary Rynek 45. zdw 17 232

Prasowaczka
zaraz. Prasowalnia ul. Jaskólcza, przy Wrocławskiej. zdw 17 231

Pan (pani)
z szerszą znajomością w mieście potrzebni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 17 206

Parkietówek
miłych sympatycznych możliwie z prowincji poszukuje Restauracja. Winiarnia „Złota Rybka", Kwiatowa 12. zdw 17 222

Pomocnik
kominiarski potrzebny. Tarnowo Podgórne Ratajczak. jw 2 347

Do
składu rzeźnickiego potrzebna samodzielna ekspedientka Zgłoszenia — Chwaliszewo 34. rw 4 081

Służąca
z dobrem gotowaniem prasowaniem sztywnem, do wszystkiego może się zgłosić na stałą posadę. Wierzbięcice 13. m 6. zdw 17 261

Dziewczyna
potrzebna. Śniadeckich 23 m. 4. zdw 17 254

Adresowanie
kopert oddaje poważna firma inteligentnym do domu. Dochód 150—200 zł miesięcznie. — Jan Klawczyński, Warszawa skrytka 571. Pw 10 164 62.2

Urzędnik
gospodarczy, kawaler z dłuższą praktyką samodzielną pod ogólną dyspozycję, urzędnik gospodarczy młodszy kawaler z praktyką w podwórzu i polu pod szczegółową dyspozycję, oraz praktykant gospodarczy z ukończoną szkołą rolniczą potrzebni od 1. 2. 1932, na majątek ca 1 700 mórg ziemi żytnio-buraczanej pod pługiem. Zgłoszenia nieuwzględnione bez odpowiedzi, panów pilnych i o skromnych wymaganiach, z życiorysem, odpisem świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia przy wolnem utrzymaniu Kurjer Pozn. zdw 17 191

Dziewczyna
czysta, chętna, do wszystkiego, gotowaniem, dobrze polecona potrzebna od 15 Skarbowa 11 I. piętro, mieszkanie 3. zdw 17 194

Humor zagraniczny

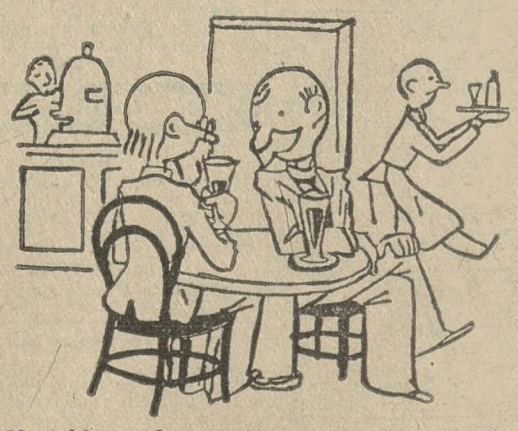

— U siebie w domu pijamy zawsze wino do połowy z wodą.
— Czy wlewasz wodę do wina?
— Nie — ja piję wino, a moja żona wodę!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na styczeń 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża, do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P K O. Poznań nr 200 149